

Servicenätsplan för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen

Utkast 8.10.2024

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och mål	6
1.1	Servicenätsutredningens och -planeringens skeden ..	9
1.2	Kvantitativa informationskällor som använts i servicenätsutredningen	9
1.2.1	Statistikcentralens befolkningsuppgifter.....	9
1.2.2	Befolkningsprognos	10
1.2.3	Antalet barn i skolor och daghem, ekonomiska uppgifter, personal samt uppgifter om byggnader	11
1.3	Utveckling av markanvändningen och framtidsutsikter	12
1.4	Utveckling av kollektivtrafik.....	13
1.5	Portföljsättningen av stadens fastigheter.....	14
2	Principer för planeringen av servicenätet och serviceområden	15
2.1	Principerna för servicenätet.....	15
2.2	Utvecklingen av barnantalet och servicebehovet undersöks enligt serviceområde.....	17
3	Utvecklingen av antalet barn och unga i Borgå.....	21
3.1	Minskningen av antalet barn och unga inverkar på servicebehovet	22
3.2	Invånarantal och befolkningsprognoser enligt åldersgrupp och område	23
3.2.1	Befolkningsprognoser för småbarnspedagogiken.....	23
3.2.2	Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen	24
3.2.3	Befolkningsprognoser för den finskspråkiga undervisningen	24
3.2.4	Befolkningsprognoser för den svenskspråkiga undervisningen	26
3.2.5	Lokalernas tillräcklighet, kapacitet och granskning av beläggningsgraden	28
4	Alternativen för servicenätet.....	33
4.1	Inga gallringar i servicenätet (Alternativ 0).....	34
4.2	Alternativ 1.....	36
4.2.1	Grundbeskrivning	36
4.2.2	Objektens läge 2040 och ändringsåtgärder per tjänst	37
4.2.3	Investeringsbehov och kostnader, livscykelkostnader, sparpotential, fastighetsbestånd	40

4.2.4	Antal barn och kapacitet	43
4.2.5	Konsekvenser för tjänster i alternativ 1.....	45
4.2.5.1	Finskspråkig grundläggande utbildning.....	45
4.2.5.2	Svenskspråkig grundläggande utbildning.....	46
4.2.5.3	Tjänster inom småbarnspedagogik	46
4.3	Alternativ 2.....	47
4.3.1	Grundbeskrivning	47
4.3.2	Objektens läge 2040 och ändringsåtgärder per tjänst	49
4.3.3	Investeringsbehov och kostnader, livscykelkostnader, sparpotential, fastighetsbestånd	52
4.3.4	Antal barn och kapacitet	55
4.3.5	Konsekvenser för tjänster i alternativ 2.....	57
4.3.5.1	Finskspråkig grundläggande utbildning.....	57
4.3.5.2	Svenskspråkig grundläggande utbildning.....	58
4.3.5.3	Småbarnspedagogiska tjänster.....	59
4.4	Alternativ 3.....	59
4.4.1	Grundbeskrivning	59
4.4.2	Objektens läge 2040 och ändringsåtgärder per tjänst	60
4.4.3	Investeringsbehov och kostnader, livscykelkostnader, sparpotential, fastighetsbestånd	64
4.4.4	Antal barn och kapacitet	68
4.4.5	Konsekvenser för tjänster i alternativ 3.....	70
4.4.5.1	Finskspråkig grundläggande utbildning.....	70
4.4.5.2	Svenskspråkig grundläggande utbildning.....	71
4.4.5.3	Tjänster inom småbarnspedagogik	72
4.5	Jämförelse av alternativen med tanke på ordnandet av tjänster	72
4.5.1	Alternativen med tanke på ordnandet av småbarnspedagogik	72
4.5.2	Alternativen med tanke på ordnandet av grundläggande utbildning	76
4.6	Kostnader för fastigheterna i alternativen	78
5	Barnkonsekvensbedömning i servicenätsplanen	82
5.1	Barnkonsekvensbedömning som process	82
5.2	Resultat av barnkonsekvensbedömningen	85
6	Konsekvenser för personalbehovet	88
7	Tidsplan för beslutsfattandet	91
8	Sammanfattning och slutsatser	93

Bildförteckning

Bild 1. Hur förändringen i antalet barn inverkar på statsandelen.	7
Bild 2. Befolkningsprognoser för småbarnspedagogiken	24
Bild 3. Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen och andra stadiet i det västra finskspråkiga serviceområdet.	25
Bild 4. Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen och andra stadiet i det östra finskspråkiga serviceområdet.	25
Bild 5. Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen och andra stadiet i Albert Edelfeltin koulus serviceområde.	26
Bild 6. Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen och andra stadiet i det västra svenskspråkiga serviceområdet.	26
Bild 7. Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen och andra stadiet i det östra svenskspråkiga serviceområdet.	27
Bild 8. Utvecklingen av barnantalet i Borgå enligt två befolkningsprognoser och stadens mål.	29
Bild 9. Utrymmeskapacitet för det finskspråkiga skolnätet.	31
Bild 10. Utrymmeskapacitet för det svenskspråkiga skolnätet.	31
Bild 11. Utrymmeskapacitet i servicenätet för småbarnspedagogik.	32
Bild 12. Finskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 1.	37
Bild 13. Svenskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 1.	38
Bild 14. De kommunala daghemmen inom småbarnspedagogiken år 2040 i alternativ 1.	39
Bild 15. Finskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 2.	49
Bild 16. Svenskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 2.	50
Bild 17. De kommunala daghemmen inom småbarnspedagogiken år 2040 i alternativ 2.	51
Bild 18. Finskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 3.	60
Bild 19. Svenskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 3.	62
Bild 20. De kommunala daghemmen inom småbarnspedagogiken år 2040 i alternativ 3.	63
Bild 21. Pensionsprognos fram till 2038.	90

Tabellförteckning

Tabell 1. Hur förändringen i antalet barn inverkar på statsandelen.	8
Tabell 2. Utvecklingen av antalet barn och unga i Borgå 2014–2023 (Statistikcentralen 2024)	21
Tabell 3. Levande födda i Borgå 2014–2020 (Statistikcentralen 2024).	21
Tabell 4. Antalet 0–18-åringar i Borgå 2014–2023 (Statistikcentralen 2024).	22
Tabell 5. Ändringar i det finskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 1.	37
Tabell 6. Ändringar i det svenskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 1.	38
Tabell 7. Ändringar i daghemsnätet under perioden 2024–2040 i alternativ 1.	39
Tabell 8. Inverkan på driftskostnaderna av de objekt som man avstår från i alternativ 1.	40
Tabell 9. Genomsnittliga årliga totalkostnader för skolorna i alternativ 1.	42

Tabell 10	Genomsnittliga årliga kostnader för daghem i alternativ 1.	42
Tabell 11	Antal barn och kapacitet i servicenätet i Borgå i alternativ 1.	43
Tabell 12	Fortsatt användning av leasing- och livscykelobjekt i alternativ 1.	44
Tabell 13	Ändringar i det finskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 2.	49
Tabell 14	Ändringar i det svenskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 2.	50
Tabell 15	Ändringar i daghemsnätet under perioden 2024–2040 i alternativ 2.	51
Tabell 16	Inverkan på driftskostnaderna av de objekt som man avstår från i alternativ 2.	52
Tabell 17	Genomsnittliga årliga totalkostnader för skolorna i alternativ 2.	54
Tabell 18	Genomsnittliga årliga kostnader för daghemmen i alternativ 2.	55
Tabell 19	Antal barn och kapacitet i servicenätet i Borgå i alternativ 2.	55
Tabell 20	Fortsatt användning av leasing- och livscykelobjekt i alternativ 2.	56
Tabell 21	Ändringar i det finskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 3.	61
Tabell 22	Ändringar i det svenskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 3.	62
Tabell 23	Ändringar i daghemsnätet under perioden 2024–2040 i alternativ 3.	63
Tabell 24	Inverkan på driftskostnaderna av de objekt som man avstår från i alternativ 3.	64
Tabell 25	Genomsnittliga årliga totalkostnader för skolorna i alternativ 3.	67
Tabell 26	Genomsnittliga årliga kostnader för daghemmen i alternativ 3.	68
Tabell 27	Antal barn och kapacitet i servicenätet i Borgå i alternativ 3.	68
Tabell 28	Fortsatt användning av leasing- och livscykelobjekt i alternativ 3.	69
Tabell 29	Investeringar som planeras under granskningsperioden.	78
Tabell 30	Byggnader som staden planerar att avstå från i alternativen.	79
Tabell 31	Genomsnittliga årliga driftskostnader.	81
Tabell 32	Kumulativ besparing jämfört med år 2024 och alternativ 0.	81
Tabell 33	Personalbehovet inom grundläggande utbildning och gymnasieutbildning i de olika alternativen.	88
Tabell 34	Personalbehovet inom småbarnspedagogik i de olika alternativen.	91

1 Bakgrund och mål

I Borgå stads budget för 2024 har man beslutat att under året göra en servicenätsutredning om skolor och daghem samt en plan för framtiden för sektorn för växande och lärande.

Nätet av grundskolor kommer att bli glesare på riksnivå i framtiden. Enligt den mest drastiska uppskattningen kan nästan hälften av grundskolorna försvinna före år 2040. Enligt en mildare uppskattning försvinner en dryg tredjedel av grundskolorna på riksnivå, och även enligt den lindrigaste uppskattningen en knapp fjärdedel.

Enligt MDI:s utredning "Itä-Uudenmaan väestönkehityksen tulevaisuuden kuvot" (22.9.2023) har den största demografiska förändringen på riksnivå under 2010-talet varit den minskade nativiteten. Antalet barn som fötts i Finland har minskat från cirka 60 000 barn till 45 000 barn under 2010-talet, bilaga 6. Även i Borgå har nativiteten sjunkit betydligt under de senaste tio åren.

Arbetet med servicenätet inleddes i Borgå redan hösten 2023 på grund av det riksomfattande fenomenet, som också berör Borgå, att nativiteten sjunker och antalet barn minskar. Eftersom nedgången i nativiteten redan syns i Borgås nyckeltal, återspeglas den i servicenätet för småbarnspedagogiken och skolorna.

Till följd av den sjunkande nativiteten minskar antalet barn i Borgå. Enligt Statistikcentralen fanns det i Borgå i slutet av år 2023 cirka 10 800 barn och unga i åldern 0–18 år. Enligt grundspåret i stadens befolkningsprognos kommer antalet 0–18-åringar att minska från år 2025 till ca 8 800 barn år 2040, dvs. till och med cirka 1 700 barn och unga.

Att skolnätet blir glesare beror både på att de blivande åldersklasserna med barn i grundskoleålder blir mindre och på att skolornas genomsnittliga storlek ökar. En annan stor förändringsfaktor är omvälvningen av arbetet och digitaliseringen, som överförs till utbildningen till exempel som en multilokalisering av lärandet och uppbyggandet av individuella lärtigar. Detta framgår av bilaga 7, Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tulevaisuudennäkymiä, Utbildningsstyrelsen 2020.

Målet med planen är att visa hur man på bästa möjliga sätt kan anpassa och koncentrera servicenätet så att det motsvarar servicebehovet och är hållbart även i framtiden. Den här servicenätsplanen grundar sig på en utredning om servicenätets nuläge (Borgå stadsstyrelse maj 2024). Fokus i det här dokumentet ligger på framtiden och på att beskriva framtidens hållbara utvecklingsgångar.

När antalet barn minskar måste servicenätet förnyas för att staden även i fortsättningen ska kunna producera kvalitativa tjänster på ett jämlikt och kostnadseffektivt sätt. Minskningen av antalet barn inverkar på stadens icke öronmärkta statsandelar. En minskning av antalet barn (0–18-åringar) enligt grundspåret med cirka 1 700 barn fram till

år 2040 minskar statsandelarna som hänger ihop med åldersstrukturen med cirka 12 miljoner euro årligen fram till år 2040. En mildare nedgång i antalet barn enligt det positiva prognosspåret, cirka 800 barn, skulle minska statsandelarna med cirka 5 miljoner euro årligen fram till 2040.

Planeringen av servicenätet grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorn för växande och lärande, lokaltjänsterna och planeringen av markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen. Servicenätsprojektet styrs av stadsstyrelsen.

Principerna och målen för servicenätsutredningen har beskrivits i presentationen "Palveluverkon tarkastelu 2024–2026 Porvoon kaupungin varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa", som publicerades 8.2.2024, samt i rapporten "Palveluverkkosuunnittelu, periaatteet, Porvoon kaupunki" (bilaga 1) som publicerades av FCG Oy 19.3.2024 och godkändes av stadsstyrelsen 8.4.2024. De beskrivs också i kapitel 2.

Statsminister Orpos regering har ställt som mål att det nya statsandelssystemet ska träda i kraft från början av år 2026. Även om det ännu inte har fattats politiska beslut om innehållet i reformen, och inga kommunspecifika beräkningar har publicerats, måste man också förbereda sig på ett sådant alternativ att Borgås statsandelar kan minska till följd av reformen.

I tabell 1 och bild 1 visas hur förändringen i antalet barn inverkar på statsandelen från år 2025 med fem års granskningsintervall fram till år 2040. Beräkningen har gjorts i enlighet med statsandelskriterierna för 2025 och i beräkningen har inte beaktats andra eventuella ändringar i statsandelarna eller till exempel annan eventuell utveckling av invånarantalet.

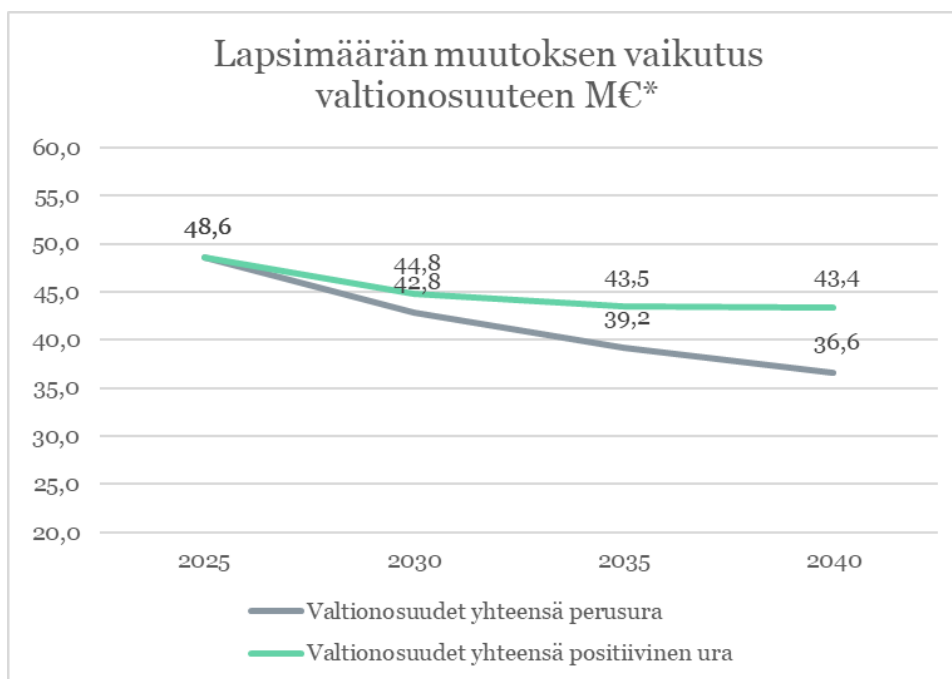

Bild 1. Hur förändringen i antalet barn inverkar på statsandelen

Tabell 1. Hur förändringen i antalet barn inverkar på statsandelen

Lapsimäärän muutoksen vaikutus valtionosuuteen M€*				
Perusuran mukainen lapsimäärän kehitys				
Ikäryhmä 0-18 perusura	2025	2030	2035	2040
	10 509	9 852	9 168	8 808
Valtionosuudet yhteensä perusura	48,6	42,8	39,2	36,6
<i>Valtionosuuden muutos € edelliseen tarkasteluvuoteen verrattuna</i>		-5,8	-3,6	-2,6
<i>Valtionosuuden muutos verrattuna vuoteen 2025 / € vuosi</i>		-5,8	-9,4	-12
Positiivisen uran mukainen lapsimäärän kehitys				
Ikäryhmä 0-18 positiivinen ura	2025	2030	2035	2040
	10 594	10 198	9 831	9 829
Valtionosuudet yhteensä positiivinen ura	48,6	44,8	43,5	43,4
<i>Valtionosuuden muutos € edelliseen tarkasteluvuoteen verrattuna</i>		-3,8	-1,3	-0,1
<i>Valtionosuuden muutos verrattuna vuoteen 2025 / € vuosi</i>		-3,8	-5,1	-5,2

Planeringen av servicenätet är förknippad med både kvalitativa och kvantitativa faktorer. Borgå är en barnvänlig kommun, vilket också innebär att man värderar ärenden och beslut ur barnens synvinkel. Genom att utveckla servicenätet kan man förbättra kvaliteten och produktiviteten.

Under de senaste 12 åren har investeringar gjorts i nya daghems- och skolbyggnader till ett värde av över 152 miljoner euro, och det finns planer på investeringar för 67 miljoner euro under de närmaste åren, vilket innebär att fastighetsbeståndet i servicenätet till stor del är i gott skick. Investeringarna har presenterats i bilaga 2, daghems- och skolprojekt 2012–2024. Man har dessutom redan gjort planer och investeringsbeslut för att utveckla servicenätet, vilka har presenterats närmare i samband med beskrivningarna av nuläget inom den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken, samt som bilaga till detta dokument.

Program för balansering av ekonomi och produktivitet

I programmet för balansering av ekonomi och produktivitet, som godkändes av stadsfullmäktige 29.5.2024, har det angetts att målet enligt vilket sektorn för växande och lärande ska dämpa ökningen av sina kostnader är cirka 10,9 miljoner euro före utgången av år 2027.

För att balansera ekonomin och produktiviteten är det möjligt att bland annat genom att granska servicenätet minska sektorns utgifter med 6,6 miljoner euro fram till år 2027, men på längre sikt kan helheterna granskas ytterligare för att minska kostnaderna på grund av att antalet barn och därmed statsandelarna minskar.

Produktivetsmålet inom sektorn för växande och lärande angivet i euro är för ledningen 325 000 euro, för finskspråkiga tjänster för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning 4,5 miljoner euro, för svenskspråkiga tjänster för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning 1,4 miljoner euro och för tjänster inom småbarnspedagogik 1,9 miljoner euro. Målet är störst inom finskspråkiga tjänster för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning, då barnantalet minskar mest där, till

och med flera hundra barn. För att uppnå målet krävs anpassningsåtgärder på längre sikt och fortlöpande strukturella åtgärder, såsom servicenätet, serviceområden som ersätter elevupptagningsområden och sammanslagning av grupper. Dessa strukturella åtgärder kräver separata politiska beslut, för att med hjälp av åtgärderna dämpa kostnadsökningen och uppnå de planerade produktivetsmålen.

1.1 Servicenätsutredningens och -planeringens skeden

Utarbetandet av servicenätsutredningen och servicenätsplanen följer följande steg:

1. Fastställande och godkännande av principer
2. Utredning och godkännande av servicenätets nuläge
3. Utarbetande och godkännande av en servicenätsplan (detta dokument)
4. Verkställighetsbeslut

Utredningen om servicenätets nuläge färdigställdes under våren 2024 och behandlades vid stadsstyrelsens möte 8.4.2024.

Principerna för servicenätsplanen godkändes vid stadsstyrelsens möte 8.4.2024 och definitionerna av alternativen (i detta beredningsskede användes termen "scenario") fastställdes vid stadsstyrelsens möte 12.8.2024.

Servicenätsplanens projektgrupp och styrgrupp

Servicenätsplanen grundar sig på utredningen om servicenätets nuläge (maj 2024). Planen har beretts i samarbete mellan sektorn för växande och lärande, lokaltjänsterna och planeringen av markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen. Representanter för dessa har bildat en operativ projektgrupp. I arbetet har också deltagit konsultbolaget Boost Brothers Oy. Informationsproduktionen har skett i samarbete. Den multiprofessionella projektgruppen har i synnerhet ansvarat för de funktionella delarna av projektet. Borgå stadsstyrelse har fungerat som styrgrupp i projektet. Utredningen av servicenätets nuläge har gjorts med motsvarande modell våren 2024.

1.2 Kvantitativa informationskällor som använts i servicenätsutredningen

1.2.1 Statistikcentralens befolkningsuppgifter

Befolkningsuppgifterna baserar sig på den förverkligade befolkningsutvecklingen i Borgå.

Befolkningsuppgifterna har tagits ur Statistikcentralens databas [Statfin](#). Statistiken över befolkningsstrukturen beskriver personer som vid årsskiftet är stadigvarande bosatta i Finland. Om personerna statistikförs bland annat bostadsort, kön, ålder, civilstånd, språk, medborgarskap och födelsestat. Uppgifterna fås från befolkningsdatasystemet och publiceras en gång om året. I uppgifterna har i huvudsak utnyttjats uppgifter från 31.12.2023. Statistiktabellerna innehåller en länk till urvalet ur databasen.

För 2024 utnyttjas Statistikcentralens [förhandsuppgifter](#) om befolkningen. Förhandsuppgifterna om befolkningen beskriver befolkningsförändringarna och befolkningsstrukturen. Uppgifter om befolkningsförändringar finns bland annat om levande födda och döda i Finland, migration och förändringar i civilståndet. Uppgifterna fås från befolkningsdatasystemet och publiceras varje månad.

1.2.2 Befolkningsprognos

Befolkningsprognosen beskriver en med olika kalkylmässiga metoder uppgjord uppskattning av hur invånarantalet kommer att se ut i Borgå stad i framtiden.

Uppgifterna om den senaste nationella befolkningsprognosen med språkgrupper erhöles av Statistikcentralen i juni 2024. På basis av uppgifterna har man gjort egna befolkningsprognoser för Borgå. Prognoserna är tillgängliga för Borgå stads personal i tjänsten Louhi och i fortsättningen även för invånarna. Vid behov kan man med hjälp av Power BI ta fram de prognoser som ledningen behöver.

Befolkningsprognosen består av tre olika delar, s.k. "spår". De två första spåren i befolkningsprognosen baserar sig på Statistikcentralens material för Borgå stads befolkningsutveckling de fem föregående åren:

- Utvandring
- Invandring
- Nativitet
- Dödlighet
- Inflyttning från en annan kommun
- Utflyttning till en annan kommun

Det tredje spåret i befolkningsprognosen baserar sig på stadsstrategins mål att Borgå ska ha sammanlagt 70 000 invånare år 2050.

I alla spåren i befolkningsprognosen ingår dessutom en prognos för byggandet per område som granskats av stadsplaneringen, dvs. hur mycket bostadsbyggande man förutspår i olika områden. Prognosen för byggandet är densamma i alla tre prognosspåren.

Prognoserna uppdateras årligen på sommaren när Statistikcentralen har meddelat de språkgruppsspecifika befolkningsuppgifterna för föregående år.

De tre prognosspåren i servicenätsplanen är följande:

1. **Grundspåret**, som baserar sig på medeltalet enligt Statistikcentralens material för Borgå för de fem föregående åren 2019–2023 områdesvis. Enligt prognosen som baserar sig på den faktiska befolkningsutvecklingen skulle Borgås befolkning utvecklas från totalt 51 507 invånare år 2024 till 52 992 invånare år 2040.
2. **Det positiva grundspåret** beräknas också på basis av befolkningsutfallet per område under de fem föregående åren, men i den har man tagit med de värden

som är mest positiva med tanke på flyttningen mellan kommunerna och gjort ett positivt grundspår utifrån detta. Befolkningen i Borgå skulle utvecklas från totalt 51 743 invånare år 2024 till 57 553 invånare år 2040.

- Målet enligt stadsstrategin** baserar sig på stadsstrategins mål att Borgå ska ha 70 000 invånare år 2050. Befolkningen enligt målsåret (inkl. dess ålders- och könsfördelning) beräknas med samma modell som de två andra spåren, men invånarantalet enligt målet har lagts till i inflyttningen mellan kommunerna. Den ökade inflyttningen mellan kommunerna antas följa samma ålders- och könsfördelning som den tidigare inflyttningen mellan kommunerna. Enligt målsåret skulle befolkningen i Borgå utvecklas från totalt 51 889 invånare år 2024 till 62 990 invånare år 2040.

Prognosspåren har utarbetats för åren 2024–2040, dvs. också invånarantalet år 2024 (31.12.2024) är en prognos och är därför olika i de olika prognosspåren. I **bakgrundsdelen för servicenätsutredningen används grundspåret.**

1.2.3 Antalet barn i skolor och daghem, ekonomiska uppgifter, personal samt uppgifter om byggnader

Befolkningssiffrorna och befolkningsprognoserna per område är en annan sak än antalet barn per skola på statistikdagar som rapporterats via KOSKI-systemet eller antalet barn i småbarnspedagogiken i Varda-systemet. Information om barnantal, ekonomiska uppgifter, personalmängd, uppgifter om byggnader och kapacitetstal har getts i [rapporten om nuläget](#). (Stadsstyrelsen 17.6.2024, 187 §)

Antalet barn inom tjänsterna avviker från folkmängden i områdena bland annat av följande orsaker:

- Barn som har två hem, men officiell adress endast på ett ställe.
- Elever som går i en annan skola än sin närskola (ca 70 barn).
- Elever i betonad undervisning, där det kommer barn till skolan från hela Borgåområdet (språkbudet i Albert Edelfeltin koulu, musikbetonade undervisningen i Keskuskoulu, idrottsbetonade undervisningen i Pääskytien koulu).
- Drygt 20 finskspråkiga barn från tvåspråkiga familjer väljer en svenskspråkig skola när skolan börjar.
- Elever som går i en annan skola än den närmaste skolan på grund av hälsoskäl eller särskilt stöd.
- Barn med främmande språk som modersmål integreras i prognoserna till 95 procent i den finskspråkiga och 5 procent i den svenskspråkiga skolstigen.
- I skolorna i Borgå finns också elever från andra kommuner.

1.3 Utveckling av markanvändningen och framtidsutsikter

Borgå är en växande stad och tillväxten har pågått redan i årtionden. Under de senaste tio åren har invånarantalet i stadens centrala område ökat, medan invånarantalet i byar och glesbygdsområden har börjat minska något. Befolkningsstrukturen förändras, antalet äldre ökar, familjestorleken minskar, andelen ensamboende ökar och nativiteten sjunker. Enligt alla prognoser minskar antalet barn i Borgå, men flyttningsrörelsen (invandringen och flyttningsrörelsen mellan kommunerna) bromsar eller dämpar minskningen av antalet barn. Av Borgåborna flyttar drygt 4 000 personer årligen inom Borgå, och den interna flyttningen inverkar också på områdenas utveckling.

Befolkningsstrukturen i områdena förblir inte densamma under årens lopp, utan förändras i takt med att befolkningen i området åldras och utvecklas. Stadens centrum och dess närbelägna områden är särskilt populära bland äldre personer; det lockar att bo i höghus nära service. Nya egnahemsområden i stadens centrala områden intresserar särskilt unga familjer. Däremot har byarnas och glesbygdsområdenas popularitet bland egnahemsbyggarna minskat betydligt jämfört med tidigare. Invånarantalet har under de senaste tio åren ökat särskilt på västra åstranden och i Haiko, Tolkis och Skaftkärr.

Hållbar tillväxt är det viktigaste målet i Borgås nuvarande stadsstrategi. Ett långsiktigt mål är att Borgås invånarantal växer till 70 000 invånare före år 2050. Före år 2030 finns möjlighet att bygga hem för cirka 5 000 nya Borgåbor i centrumområdet och dess närhet. Målen i strategin utgör utgångspunkten för planeringen av markanvändningen både i general- och detaljplanläggningen. För närvarande pågår eller har redan färdigställts detaljplanarbeten för centrum och närliggande områden, vilka möjliggör den önskade utvecklingen fram till 2030. Delgeneralplanen för de centrala stadsområdena revideras och i den förbereder man sig på utveckling av markanvändningen och den tillväxt som strategin förutsätter fram till 2050. Största delen av Borgåborna, cirka 80 procent, bor nu på området för denna delgeneralplan. Stadsstrukturen förtätas och kompletteras i framtiden, nytt byggande styrs till närheten av tjänster och infrastruktur. Största delen av stadens tillväxt riktas till centrala stadsområden.

Bystrukturprogrammet (godkänt år 2014) har styrt utvecklingen av byarna. Av de 86 byarna i Borgå har sex byar utsetts till servicebyar: Kullo, Hindhår, Kerko, Illby, Ebbo och byområdet Fagersta–Gäddrag. Enligt bystrukturprogrammet har varje serviceby sin egen tillväxt- och utvecklingstakt och staden koncentrerar i regel de tjänster som erbjuds i byarna till servicebyarna. I programmet fastslags dessutom att staden alltid beslutar separat om enskilda tjänster, bevarandet eller utvecklingen av tjänster och om andra åtgärder samt deras innehåll. Servicebyarna omges av bra landsbygd och skärgård med livskraft. Staden ordnar i områdena mobila tjänster och rekreationstjänster för invånare i byarna och hela staden. Enligt bystrukturprogrammet ska en större andel än tidigare av befolkningsökningen styras till tätorter, och i byar och glesbygdsområden styrs befolkningsökningen till stor del till servicebyar. Stadsfullmäktige har beslutat att bystrukturprogrammet ska uppdateras genast när den nya delgeneralplanen för de centrala stadsområdena har blivit färdig.

Genom planering av markanvändningen och planläggning skapas förutsättningar för befolkningstillväxt och för att styra den till olika områden. Vid planeringen av markanvändningen undersöks alltid tjänster och servicenätets tillräcklighet och tillgänglighet. Nytt byggande riktas till platser som är förnuftiga med tanke på tjänsterna och det reserveras tomter som lämpar sig för tjänster. Den egentliga tjänsten, ett daghem eller en skola, uppkommer eller bevaras dock inte genom planering av markanvändningen. På genomförandet av planerna och områdenas utveckling inverkar många faktorer såsom konjunkturerna inom byggandet, stadens möjligheter att satsa på utveckling av infrastrukturen, tomternas åtgång, förändringar i boendepreferenserna, förändringar i befolkningsstrukturen, flyttningsrörelsen osv. Även servicenätet inverkar lokalt på förutsättningarna för utveckling av markanvändningen. I ljuset av den senaste tidens utveckling och de tydliga förändringarna i befolkningsstrukturen som finns i sikte, är de mest attraktiva områdena i Borgå under de närmaste åren centrum och dess närområden. Detta gäller både höghusbyggande och småhusbyggande.

1.4 Utveckling av kollektivtrafik

Kollektivtrafiken tryggar att man kan röra sig smidigt i vardagen. Stadsfullmäktige fattade år 2024 beslut om servicenivån inom kollektivtrafiken och de därtill hörande ramvillkoren i anslutning till hållbarheten i stadens ekonomi.

Kollektivtrafiken erbjuder ett förmånligt och behändigt färdssätt för Borgåbor i olika åldrar samt ett attraktivt alternativ till att röra sig med egen bil. Servicenivån i centrumområdet ska vara av hög kvalitet, men också i glesbygden ska kollektivtrafiken möjliggöra resor till skolor och läroanstalter samt arbetsresor. Kollektivtrafiken inom staden förnyas för att bättre betjäna invånarnas behov. En viktig infallsvinkel är att en god servicenivå och ett förmånligt pris i kollektivtrafiken förebygger segregation och gör vardagen smidigare i alla målgrupper.

Den beslutade servicenivån för kollektivtrafiken – ”måttlig och utvecklad” – ansågs vara det bästa alternativet för att skapa förutsättningar för utveckling av kollektivtrafiken. Staden förbinder sig att på ett mer övergripande sätt utveckla centrumtrafikens linjenät samt biljett- och betalningssystemet för att betjäna olika kundgrupper. Genom att satsa på tydligare linjer, tidtabeller, prissättning och rabattgrupper främjar man effektivt utvecklingen av kollektivtrafikens servicenivå.

En kostnadseffektiv kollektivtrafik förutsätter tillräcklig efterfrågan från passagerare och smidiga linjenät, vilket kan stödjas bland annat genom placering av skolor, daghem, butiker, platser för fritidsaktiviteter, bostäder och arbetsplatser. En viktig del av kollektivtrafikens infrastruktur är också busshållplatser, anslutningsparkering samt smidiga gång- och cykelförbindelser till hållplatserna. Den största passagerargruppen inom kollektivtrafiken är skolelever och studerande. Tidtabellerna anpassas efter dessa gruppers behov, men naturligtvis beaktas också andra kommuninvånarnas behov av resor både inom kommunen och med tanke på resekedjorna till exempel i riktning mot huvudstadsregionen. I glesbygdsområden går kollektivtrafikens linjer nästan undantagslöst mellan byarna och centrum och betjänar därmed den mest centrala efterfrågan. Den marknadsbaserade trafiken på dessa linjer har upphört på grund av liten efterfrågan och

ersatts av närings-, trafik- och miljöcentralens eller stadens köpta turer eller anropstrafik. Att kollektivtrafiken har blivit en tjänst som måste produceras av samhället beror bland annat på att det har blivit vanligare att arbeta på distans, att de unga åldersklasserna har blivit mindre och på de färd sätt som unga i gymnasieålder väljer (fyrhjulingar, mopedbilar, körkort vid 17 års ålder).

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland köper i regel den kollektivtrafik som överskrider kommungränserna, och med hjälp av den tillgodoses kollektivtrafikbehovet i de norra områdena samt i de flesta byar i väst och öst. Staden har på sitt ansvar fått den svårare verksamhetsmiljön i de södra områdena med bland annat färjor. Det mest ändamålsenliga vore att de som behöver olika tjänster alla skulle använda samma kollektivtrafikförbindelser.

1.5 Portföljsättningen av stadens fastigheter

Serviceätsplanen fungerar som bakgrundsinformation för portföljsättningen av stadens fastigheter. I portföljsättningen analyseras och klassificeras byggda fastigheter enligt kriterier som har bestämts på förhand. Den baserar sig på tidigare kunskap och utredningar om byggnadernas kondition, funktion och utvecklingsmöjligheter. Portföljsättningen är en helhetsbedömning som tar hänsyn till flera faktorer som till exempel byggnadens serviceförmåga (duglighet, funktionalitet), kondition, utvecklingsduglighet, flexibilitet, läge, historiska värde och energieffektivitet.

I portföljsättningen indelas byggda fastigheter i tre portföljer:

- A. Bevaras
- B. Utvecklas
- C. Avskaffas

De fastigheter som ska **bevaras** betjänar stadens egna tjänster eller de anses av andra skäl vara viktiga att äga och upprätthålla.

De fastigheter som ska **utvecklas** kräver beslut och/eller åtgärder. De fastigheter som ska utvecklas överförs beroende på vilka beslut som fattas till antingen portfölj A eller C.

De fastigheter som ska **avskaffas** tas bort från stadens ägo. De kan säljas eller rivas.

Principerna för portföljsättningen har behandlats i stadsstyrelsen 17.1.2022 och 7.2.2022, beslut om principerna har fattats i stadsstyrelsen 14.2.2022.

2 Principer för planeringen av servicenätet och serviceområden

Planeringen av servicenätet har grundat sig på mångsidig utvärdering som har gjorts i samarbete mellan sektorn för växande och lärande, lokaltjänsterna och planeringen av markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen. Servicenätsprojektet har styrts av stadsstyrelsen. Övriga aktörer som har deltagit i utredningen är stadsutvecklingsnämnden, nämnden för växande och lärande, den finskspråkiga utbildningssektionen och den svenskspråkiga utbildningssektionen. Barnkonsekvensbedömningen i anslutning till servicenätsutredningen har gjorts i enlighet med den modell för barnkonsekvensbedömning som godkänts av bildningsnämnden.

2.1 Principerna för servicenätet

Principerna för servicenätet verkställer den lagstadgade normstyrningen och är en del av definierandet av servicenivån. Principerna stämmer överens med målen och principerna som stadens andra aktörer fastställt. De fem planeringsprinciperna för servicenätet beskrivs närmare i den rapport som publicerades av FCG Oy 19.3.2024 och godkändes av stadsstyrelsen 8.4.2024: "Porvoon palveluverkkosuunnittelun periaatteet" (bilaga 1). Principerna är sammanfattningsvis följande:

1. Växande och lärande står i centrum för verksamheten

- Barn och unga lär sig och mår bra i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.
- Segregation av områden förebyggs genom systematisk och flexibel områdesindelning.
- Tjänster tryggas för alla barn.
- Privat småbarnspedagogik är en del av servicenätet.
- Omsorg, fostran, undervisning och stöd sker i växelverkan mellan barnet och de vuxna.
- Av driftsekonomin för ordnande av tjänster hänförs sig minst hälften till kärnuppgiften, dvs. personalkostnader för fostran, undervisning och stöd.
- Servicenätsplanen stöder tillgången till personal.

2. Servicenätet stöder formandet av en enhetlig stig för växande och lärande

- Man minskar förflyttningar under lärtigen vilka beror på servicenätet, förflyttningar sker i regel vid övergångsskeden.
- Vid bildandet av elevgrupper i förskoleundervisningen beaktas barnets kommande närskola.
- Förskoleundervisning hör administrativt till småbarnspedagogiken, men sker i mån av möjlighet i skolans lokaler eller i anslutning till skolan, där även kompletterande småbarnspedagogik ingår.
- Lärtigen förutses inom serviceområdet för att bilda lämpliga grupper.
- För att garantera flexibilitet finns det flera daghem och skolor inom serviceområdet, och områdesindelningen är större än de nuvarande elevupptagningsområdena. Hur barnen placeras kan granskas mellan serviceområdena.
- Kollektivtrafiklösningarna stöder närbarheten och säkerheten i trafiken. I områden som saknar kollektivtrafik förlitar man sig på beställningstrafik.
- Vid planläggningsprojekt och försäljning av tomter bereder man sig på att utveckla tjänsterna genom att reservera och planlägga det antal y-tomter som behövs för områdets tjänster. Dessa tomter ska vara lätta att nå.
- Byggprojekt inleds efter att behovet av en nybyggnad har framkommit (undvikande av temporära lösningar).

3. Servicenätet består av fungerande och ekonomiska enheter

- Rimliga enhetsstorlekar möjliggör en ändamålsenlig och ekonomisk organisering.
- Tjänsterna ordnas på jämlika grunder.
- Enheter är pedagogiskt ändamålsenliga och gruppstorlekarna följer lagstiftningen och riktlinjerna.
- I ny- och ombyggnadsprojekt byggs i stadens centrumområden i regel större enheter än i områden utanför centrum.
- Existerande lokaler används effektivt.
- Lokalernas användning och skick följs upp och förutses planmässigt.
- Staden övergår från tillfälliga lokaler till permanenta lokallösningar med hjälp av servicenätsplaneringen.
- Staden avstår från små enheter eller enheter i dåligt skick när antalet barn/elever är litet och prognoserna visar en sjunkande trend.
- Investeringsgranskningar görs för 7–10 år framåt.
- Lokalerna planeras så, att de kan ändras flexibelt.

4. Planeringen av servicenätet bygger på information

- Utgångspunkten för planeringen är officiella prognoser för antalet elever.

- Man iakttar på förhand överenskommen områdesindelning och utgångsuppgifter.
- Planeringen grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorn för växande och lärande, lokaltjänsterna och planeringen av markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen.
- Utvecklingsenheten och stadsutvecklingen: befolkningsstatistik och befolkningsprognoser för hela staden och olika områden enligt ålders- och språkgrupp.
- Sektorn för växande och lärande: förändringar i servicebehoven på basis av barn- och elevantalet och prognoserna för dessa, bedömningar av byggnadernas tillräcklighet och lämplighet för användningsändamålet.
- Lokaltjänster: uppgifter om byggnaders skick och investeringar.
- Jämförelser på stadsnivå och enhetsnivå av tjänsterna och fördelningen av kostnaderna.

5. Planeringen av finsk- och svenskspråkig service grundar sig på samma principer

- Servicenätsplanen utarbetas med iakttagande av principerna för finsk- och svenskspråkiga tjänster.
- I tolkningarna beaktas som faktorer som skiljer åt enheterna bland annat bildningscentrumens uppgift i glesbygdsområden, skärgården, tvåspråkighet och andelen personer med invandrarbakgrund i området.
- Beskrivningen av nuläget innefattar en granskning av befolkningsstrukturen och dess utveckling, en beskrivning av det nuvarande servicenätet, officiellt rapporterade uppgifter om antalet barn och elever på stadsnivå, uppgifter om antalet barn och elever per enhet, ekonomiska granskningar på stads- och enhetsnivå samt information om lokalernas omfattning och kondition.
- Planeringen av servicenätet ställs i relation till förändringarna i omvärlden.
- Servicenätsplanen utarbetas efter servicenätsutredningen och den innehåller eventuellt olika alternativ.
- Servicenätsplanen innefattar förslag på ändringar i servicenätet för båda språkgrupperna, på var tjänsterna ska finnas och på åtgärder gällande byggnader.

2.2 Utvecklingen av barnantalet och servicebehovet undersöks enligt serviceområde

I denna plan föreslås att tre finskspråkiga och två svenskspråkiga serviceområden inrättas i stället för de nuvarande skolspecifika elevupptagningsområdena. Inom småbarnspedagogiken finns redan tre serviceområden, på basis av vilka barn erbjuds en plats inom småbarnspedagogiken. I serviceområdena finns flera daghem och skolor.

Med hjälp av serviceområdena kan gruppstorlekar och elevantal jämnas ut mellan skolorna på ett flexibelt sätt och enligt barnens och de ungas behov. Från

småbarnspedagogiken anvisas barn en plats för förskoleundervisning i serviceområdet och en skolplats för årskurserna 1–6 och 7–9. Detta främjar barnens enhetliga lärtig.

De alternativ som föreslås i planen för servicenätet i framtiden har utarbetats utgående från serviceområden. Barnens och elevernas placering kan också granskas över serviceområdenas gränser.

Med hjälp av serviceområdena kan barn och unga erbjudas en enhetlig stig inom småbarnspedagogiken och skolan samt fungerande och ekonomiska daghem och skolor. Serviceområdena möjliggör bland annat utjämning av grupp- och enhetsstorlekarna. Ett socialt nätverk, tillräcklig personal, specialutrymmen och behovsanpassat stöd för skolgången kan garanteras.

För att garantera ett flexibelt ordnande av tjänster finns det flera daghem och skolor inom serviceområdet i alla alternativ. Barnens och elevernas placering kan ändå granskas också mellan serviceområdena.

Serviceområdena gör det möjligt att flexibelt bilda gruppstorlekar med beaktande av verksamheten och ekonomin. I serviceområdena kan man på ett mer flexibelt sätt identifiera möjliga utvecklingspunkter, till exempel jämna ut antalet elever mellan skolorna.

Som stöd för beslutsfattandet behövs utöver fastställandet av serviceområden också nya kriterier och anvisningar för elevupptagning. Med hjälp av kriterierna möjliggörs optimering av gruppstorlekar mellan flera enheter. Kriterierna fastställs efter att servicenätsplanen har godkänts och beslutsfattandet om kriterierna antecknas i förvaltningsstadgan.

I detta dokument och under hela processen har begreppen nedan använts.

Servicenät: Det nuvarande servicenätet omfattar finskspråkiga och svenskspråkiga skolor inom den grundläggande utbildningen samt kommunala och privata enheter för småbarnspedagogik.

Serviceområde: De nuvarande skolspecifika elevupptagningsområdena slås samman till serviceområden. Inom småbarnspedagogiken finns redan tre serviceområden, på basis av vilka barn erbjuds en plats inom småbarnspedagogiken. I fortsättningen inrättas tre finskspråkiga och två svenskspråkiga serviceområden inom den grundläggande utbildningen. I serviceområdena finns flera daghem och skolor. Från småbarnspedagogiken anvisas barn en plats för förskoleundervisning i serviceområdet och en skolplats för årskurserna 1–6 och 7–9.

Servicenätsutredning: Våren 2024 gjordes en utredning som beskriver de nuvarande daghemmen, skolorna och deras barnantal, kostnader, personal, fastigheter och skolskjutsar. Dessutom innehåller utredningen uppgifter om servicekapaciteten och den nuvarande användningsgraden. Utredningen av nuläget behandlades i stadsstyrelsen 17.6.2024.

Serviceätsplan: I den här planen utvärderas och analyseras hur antalet barn på basis av befolkningsuppgifter utvecklas i olika områden i Borgå och hur nuvarande skolor och enheter inom småbarnspedagogik motsvarar barnens och de ungas behov. I planen har antecknats de kommande ändringsbehoven i serviceätsen. Planen behandlas i stadens förtroendeorgan hösten 2024.

Principer för planeringen av serviceätsen: De fem principerna för planeringen av serviceätsen finns i rapporten ”Palveluverkkosuunnittelu, periaatteet, Porvoon kaupunki” som stadsstyrelsen godkände 8.4.2024. Principerna är: växande och lärande står i centrum för verksamheten, en enhetlig stig för växande och lärande, fungerande och ekonomiska enheter, planeringen bygger på information samt samma principer för finsk- och svenskspråkiga tjänster. Principerna beskrivs noggrannare i kapitel 2.

Alternativ i serviceätsplanen: Förslagen i planen om hur serviceätsen ska se ut i framtiden.

Befolkningsprognos: Kalkylmässig uppskattning av den framtida befolkningsutvecklingen. Prognosen uppskattar invånarantalet och utvecklingen av ålders- och språkgrupper i Borgå i framtiden enligt serviceområde.

Befolkningsutveckling och invånarantal: Befolkningsutvecklingen beskriver förändringar i invånarantalet och befolkningsstrukturen, såsom förändringar i ålders- och språkgrupperna.

Nuvarande skolor och daghem i de nya serviceområdena

Finskspråkiga skolor:

- Östra området: de nuvarande skolorna Kevätkummun koulu, Epoon koulu, Ilolan koulu, Keskuskoulu och Huhtisen koulu. Linnajoen koulu (årskurser 7–9).
- Västra området: nuvarande Hinthaaran, Kulloon, Tolkkisten, Hamarin, Peipon och Jokilaakson koulu. Pääskytien koulu (årskurser 7–9).
- Albert Edelfeltin koulus område.

Svenskspråkiga skolor:

- Östra området: nuvarande Kvarnbackens skola, Vårberga skola, Sannäs skola och Grännäs skola. Lyceiparkens skola (årskurser 7–9).
- Västra området: nuvarande Strömborgska skolan (enhetsskola), Eklöfska skolan, Hindhår skola och Kullo skola.

Daghem:

- Centrum och norra området: Huktis daghem, Villa Villekulla daghem, Månskensstigens daghem, Sagobackens daghem, Parkdaghemmet; Privata

- daghem: Porvoo English playschool PEP, Solhem, församlingens daghem Lillat, Lekskolan Regnbågen, Steinerdaghemmet Päivänsäde, Touhula Porvoo
- Östra området: Bjurböle daghem, Ebbo daghem, Vårvindens daghem, Tallberga daghem, Äppelgårdens daghem, Majbergets daghem; Privata daghem: Norlandia Tupa
  - Västra området: Gammelbacka daghem, Estbacka daghem, Haikobrinkens daghem, Hindhår daghem, Hornhattula daghem, Kullo daghem, daghemmet Helmi, daghemmet Skogsstjärnan, Övre-Haiko daghem; Privata daghem: Touhula Horisontti, Norlandia Kammari.

Med serviceområdena som grund kan gruppstorlekar och elevantal jämnas ut mellan skolorna på ett flexibelt sätt och enligt barnens och de ungas behov. Från småbarnspedagogiken anvisas barn en plats för förskoleundervisning i serviceområdet och en skolplats för årskurserna 1–6 och 7–9.

Med serviceområdena som grund kan barn och unga erbjudas en enhetlig stig inom småbarnspedagogiken och skolan samt fungerande och ekonomiska daghem och skolor. Lokalerna i enheter som är i gott skick kan utnyttjas fullt ut. Byggnader i dåligt skick kan tas ur bruk när antalet barn och unga minskar. På så sätt får barn och unga en grupp som består av personer i deras egen ålder, tillräcklig personal, behövliga undervisningslokaler såsom en gymnastiksal och stöd för skolgången enligt deras behov.

Genom indelningen i serviceområden förebyggs också segregation av områden. Elever med ett främmande språk som modersmål kan hänvisas till flera olika enheter inom serviceområdet.

För ibruktagandet av serviceområdena i Borgå stad behövs nya kriterier och anvisningar för elevupptagning. Utifrån kriterierna kan gruppstorlekarna optimeras inom serviceområdena mellan olika enheter. Kriterierna fastställs efter att servicenätsplanen har godkänts och beslutsfattandet om kriterierna antecknas i förvaltningsstadgan.

3 Utvecklingen av antalet barn och unga i Borgå

I detta kapitel presenteras antalet barn och unga ur Borgås befolkningsuppgifter och befolkningsprognoser. För jämförelsens skull har man uppskattat hur befolkningsförändringarna inverkar på servicebehovet inom småbarnspedagogiken samt i skolorna och läroanstalterna på andra stadiet på nationell nivå.

Tabell 2. Utvecklingen av antalet barn och unga i Borgå 2014–2023 ([Statistikcentralen 2024](#))

Borgå stad	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Befolkning 31.12	49728	49928	50144	50159	50262	50380	50619	51149	51232	51289
Ändring i folkmängd	302	200	216	15	103	118	239	530	83	57
Ändring i folkmängd %	0,6	0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	0,5	1,0	0,2	0,1
Under 15-åringar %	17,7	17,7	17,5	17,5	17,2	17,0	16,7	16,6	16,4	16,0
Finskspråkiga %	64,6	64,5	64,1	64,0	64,0	64,0	64,0	64,1	63,9	63,7
Svenskspråkiga %	30,1	29,8	29,6	29,4	29,2	28,9	28,8	28,3	28,2	27,8
Främmande språk %	5,4	5,7	6,3	6,6	6,8	7,1	7,3	7,5	7,9	8,5

Invånarantalet i Borgå har ökat varje år under de senaste tio åren. Snabbast var tillväxten åren 2020–2021 och långsammast åren 2017–2019 samt 2022–2023. Antalet personer under 15 år har minskat stadigt i Borgå och antalet personer med ett främmande språk som modersmål har ökat. Andelen finsk- och svenskspråkiga har minskat något och andelen personer med ett främmande språk som modersmål har ökat.

En nedgång i nativiteten har skett i praktiken överallt i Finland, oberoende av områdets läge, befolkningsutveckling, typ eller befolkningsstruktur. Nativiteten har sjunkit särskilt i de inhemska språkgrupperna, vilket framhäver den ökande andelen barn med ett främmande språk som modersmål. Antalet födda i Borgå har minskat med nästan 150 barn från nivån år 2014.

Tabell 3. Levande födda i Borgå 2014–2020 ([Statistikcentralen 2024](#))

Borgå stad	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal barn	490	500	447	429	431	394	400	419	412	352

Nedgången i antalet födda har minskat antalet barn och unga i Borgå under de senaste tio åren. Antalet svenskspråkiga barn har minskat med cirka fyra procent och antalet

finskspråkiga med till och med tio procent. Antalet barn med främmande språk som modersmål har ökat.

Enligt MDI:s utredning förenas Borgå och övriga östra Nyland av gemensamma förändringar: Åldersgrupperna med skolbarn minskar på 2020-talet, den äldre befolkningen växer snabbt och andelen invånare med främmande språk som modersmål blir större. (bilaga 8).

Tabell 4. Antalet 0–18-åringar i Borgå 2014–2023 ([Statistikcentralen 2024](#))

Ålder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0	508	505	467	437	438	397	423	424	424	355
1	532	540	511	481	451	453	419	450	447	441
2	551	539	548	523	483	467	458	454	466	468
3	563	569	553	546	547	490	480	465	462	486
4	601	579	583	565	547	569	490	505	483	465
5	607	601	577	595	573	558	577	529	515	493
6	579	620	609	605	614	586	573	594	541	518
7	606	588	629	621	604	624	592	588	605	542
8	610	616	592	644	625	612	627	610	589	605
9	615	613	626	596	639	627	625	640	624	596
10	617	614	627	643	597	647	627	642	647	628
11	627	630	613	626	643	614	659	647	649	649
12	601	629	626	620	627	646	615	663	658	651
13	613	600	630	634	630	634	653	618	668	663
14	590	611	604	631	646	631	636	664	621	668
15	605	582	621	600	626	643	635	640	663	627
16	569	602	594	608	584	628	636	643	637	669
17	596	574	627	598	616	594	638	648	635	637
18	643	602	594	597	595	604	608	633	653	634
Summa	11233	11214	11231	11170	11085	11024	10971	11057	10987	10795

Enligt tjänsterna inom småbarnspedagogik i Borgå och Statistikcentralens befolkningsstatistik flyttar barnfamiljer till Borgå innan barnen börjar skolan. Under de senaste tio åren har åldersklasserna födda 2014–2017 ökat med i genomsnitt cirka åttio barn från antalet födda till antalet barn som börjar förskolan. Antalet barn som inleder förskoleundervisning har ändå minskat med över hundra barn under de senaste tio åren. I skolåldern har åldersklassernas tillväxt jämnats ut och även utflyttning från Borgå sker.

3.1 Minskningen av antalet barn och unga inverkar på servicebehovet

Antalet barn och unga (0–19 år) med främmande språk som modersmål har ökat i Borgå under de senaste tio åren från drygt 680 personer till över 1 100 personer. När det gäller

integrationen av personer med ett främmande språk som modersmål spelar tjänsterna inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen en viktig roll, och integrationen sker i nära samarbete med integrationsenheten i Borgå.

3.2 Invånarantal och befolkningsprognoser enligt åldersgrupp och område

En tillväxt i enlighet med målet i Borgå stads strategi skulle förutsätta en befolkningstillväxt på cirka 1,2 procent per år. Enligt befolkningsprognoserna kommer ändå antalet barn och unga att minska också i Borgå 2024–2040. Utvecklingen varierar mellan olika områden och åldersgrupper. Nedan har man redogjort för utvecklingen av antalet barn i enlighet med befolkningsprognosens grundspår.

3.2.1 Befolkningsprognoser för småbarnspedagogiken

År 2023 fanns det cirka 2 870 barn i åldern 1–6 år i Borgå, av vilka över 2 600 barn deltog i småbarnspedagogik. Trots att antalet barn har minskat har servicebehovet inom småbarnspedagogiken hållits på samma nivå under de senaste åren. Detta beror i huvudsak på deltagandegraden inom småbarnspedagogiken: andelen barn som deltar i småbarnspedagogik har ökat under de senaste åren, jämfört med år 2012 har deltagandegraden ökat med över 4 procent, och ökningen syns särskilt i gruppen barn under tre år. I september 2023 uppgick andelen barn i åldern 1–6 år som deltog i småbarnspedagogik till 86,5 procent.

Dessutom har antalet barn som får hemvårdsstöd och antalet familjedagvårdsplatser minskat betydligt jämfört med år 2012, och man kan förvänta sig att trenden fortsätter på samma sätt. Att andelen av dessa tjänster minskar, eller till och med försvinner helt, ska beaktas i planeringen av servicenätet.

Enligt grundspåret i Borgå stads befolkningsprognos minskar antalet barn i åldern för småbarnspedagogik med drygt 180 barn från år 2025 till år 2030, och med den nuvarande låga nativiteten med nästan 400 barn till år 2040.

I områdena för småbarnspedagogik skulle antalet barn enligt prognoserna minska från år 2025 till år 2040 med 7 procent i västra området, 13 procent i östra området och 22 procent i centrumområdet. Nedgången är störst i antalet svenskspråkiga barn, vilket är 40 procent i centrumområdet, 27 procent i östra området och 18 procent i västra området. Antalet finskspråkiga barn minskar mest i centrumområdet, med 14 procent. I västra området minskar antalet med 7 procent och i östra med 6 procent. Andelen barn med andra språk som modersmål ökar särskilt i västra området.

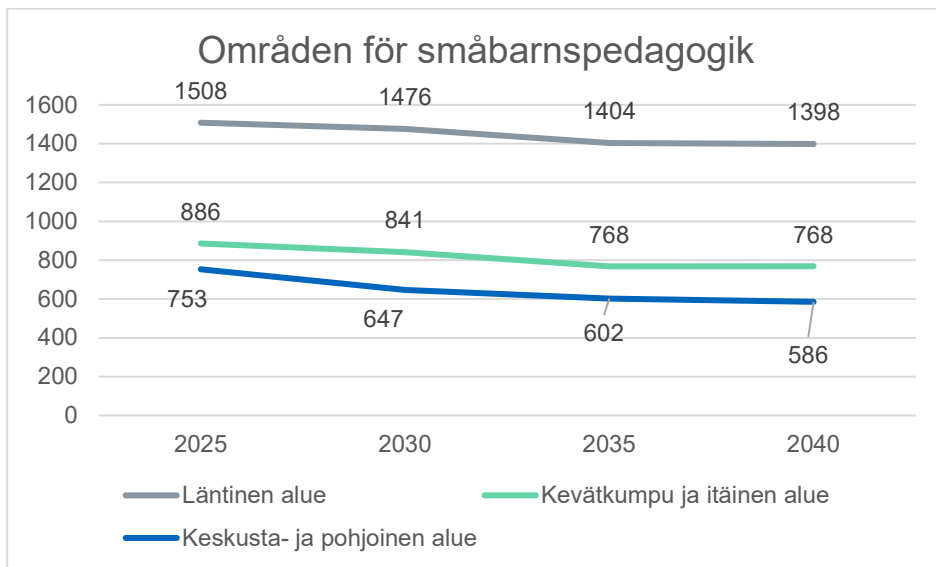

Bild 2. Befolkningsprognoser för småbarnspedagogiken

3.2.2 Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen

Antalet barn i grundskoleålder uppgick år 2023 till knappt 5 600, av vilka cirka 1 700 var svenskspråkiga barn. Enligt grundspåret i Borgå stads befolkningsprognos minskar antalet grundskoleelever i Borgå från år 2025 till år 2030 med cirka 50 barn på den svenskspråkiga sidan och med cirka 400 barn på den finskspråkiga sidan. I den grundläggande utbildningen deltar alla barn i åldern 7–15 år. Enligt grundspåret i befolkningsprognosen kommer antalet barn i grundskoleålder att minska med nästan 1 000 från år 2025 till år 2040.

3.2.3 Befolkningsprognoser för den finskspråkiga undervisningen

Av de finskspråkiga serviceområdena är minskningen enligt prognosens grundspår störst inom det västra serviceområdet, där åldersgruppernas storlek minskar med 22–28 procent från 2025 till 2040.

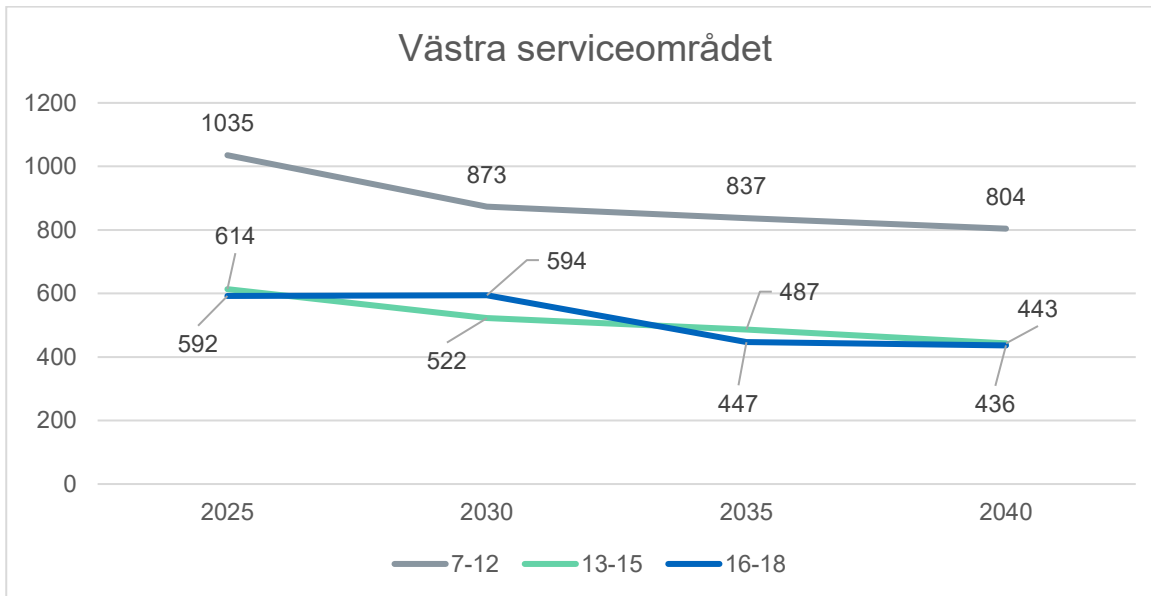

Bild 3 Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen och andra stadiet i det västra finskspråkiga serviceområdet.

I det östra serviceområdet är minskningen av antalet elever enligt prognosen måttligare, 8–13 procent.

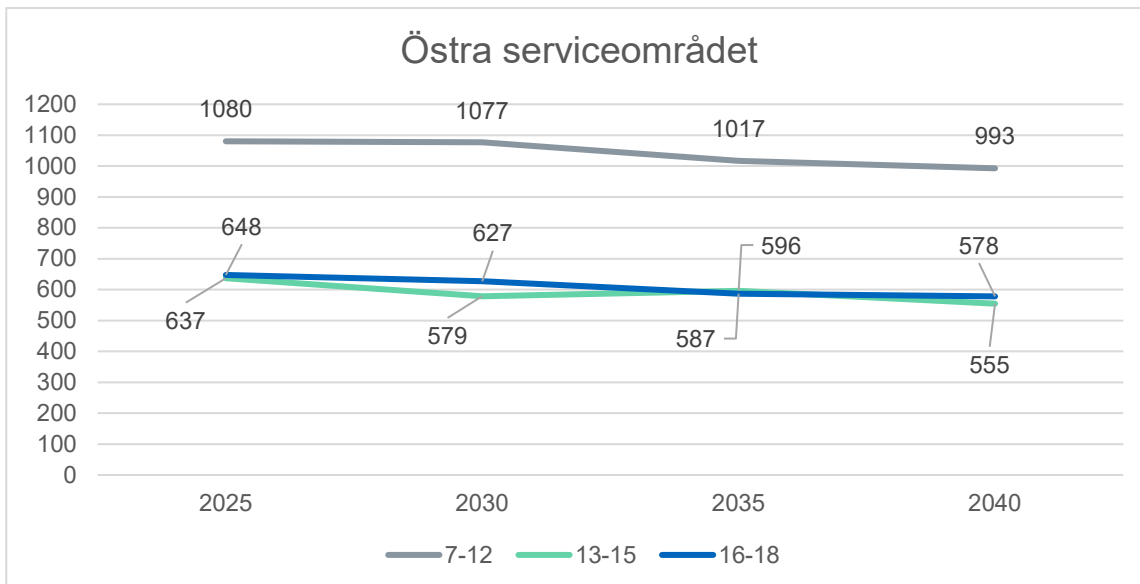

Bild 4. Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen och andra stadiet i det i östra finskspråkiga serviceområdet.

Inom Albert Edelfeltin koulus serviceområde återgår antalet elever i årskurs 1–6 enligt prognosen till nästan den nuvarande nivån fram till år 2040, men antalet elever i årskurs 7–9 minskar med 19 procent och antalet studerande på andra stadiet med 13 procent.

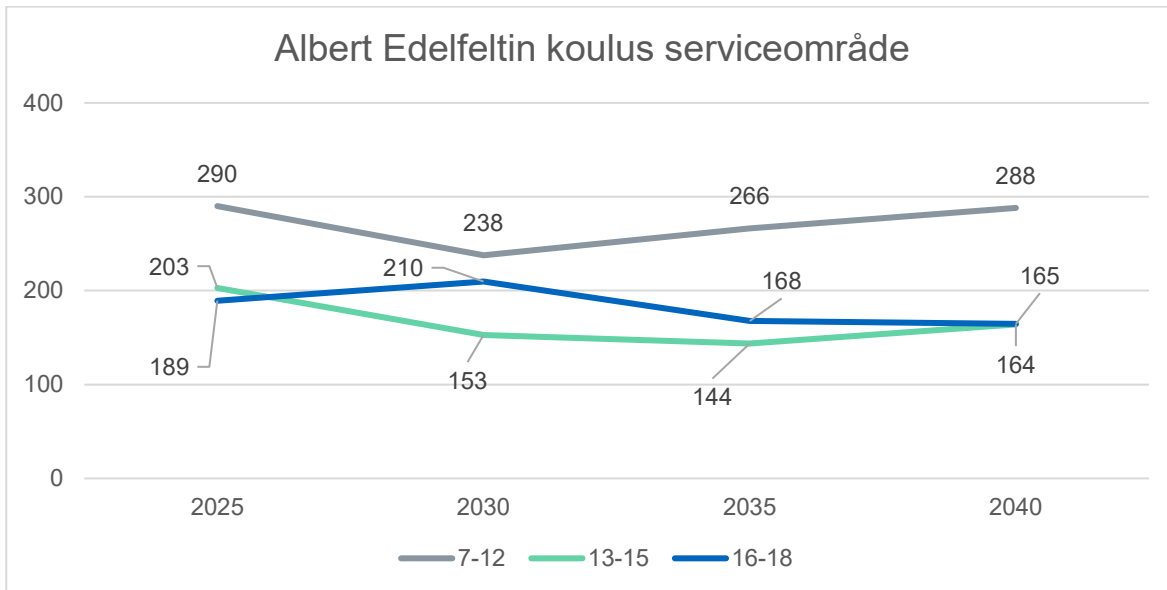

Bild 5. Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen och andra stadiet i Albert Edelfeltin koulus serviceområde.

3.2.4 Befolkningsprognoser för den svenskspråkiga undervisningen

I västra serviceområdet minskar antalet svenskspråkiga barn i lågstadieåldern enligt prognosens grundspår från 2025 till 2040 med 18 procent, och antalet elever i högstadieåldern och på andra stadiet med 11 procent.

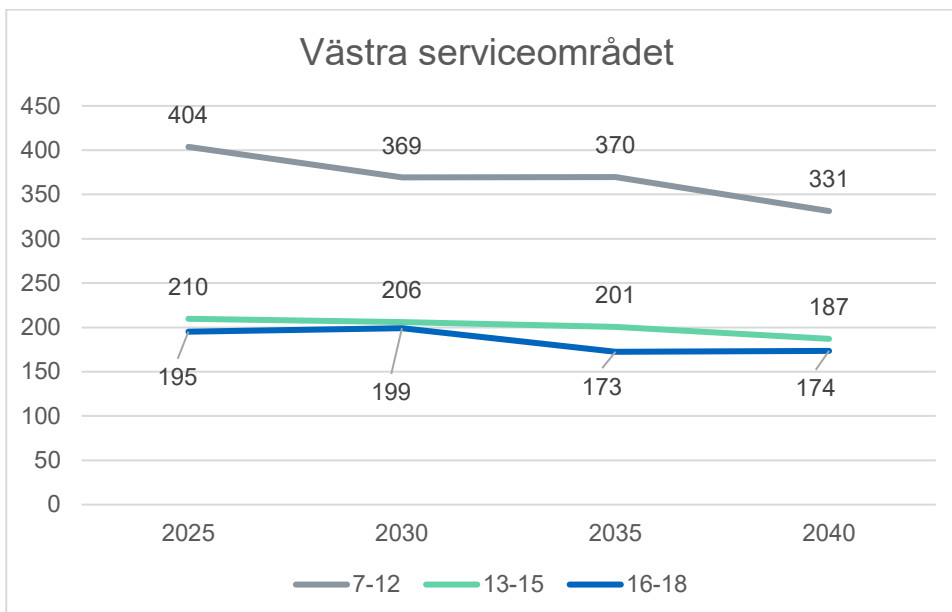

Bild 6 Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen och andra stadiet i det västra svenskspråkiga serviceområdet.

Enligt prognosen minskar antalet elever i lågstadieålder i det östra serviceområdet med till och med en tredjedel från år 2025 till år 2040. Antalet elever i högstadieålder minskar med 21 procent och antalet studerande på andra stadiet med 16 procent.

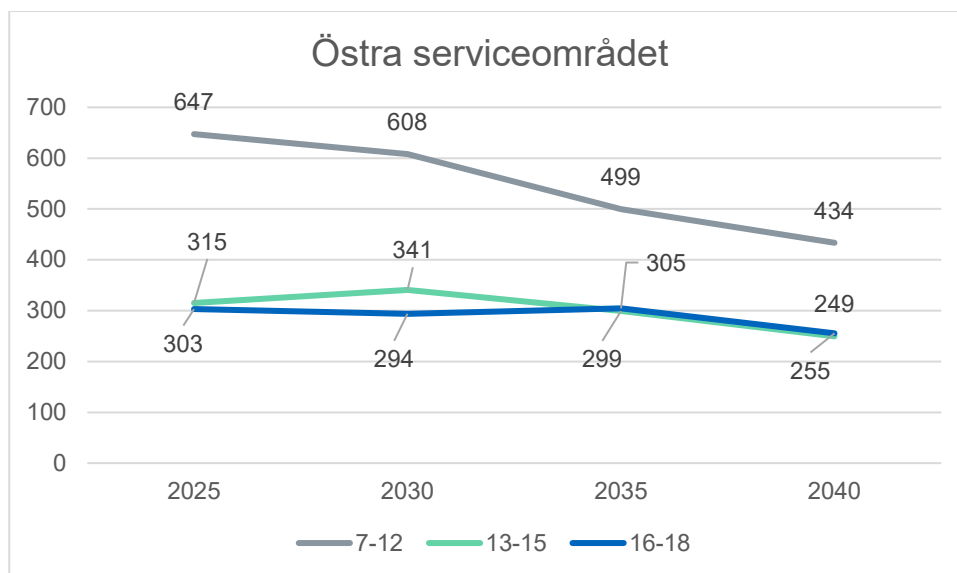

Bild 7. Befolkningsprognoser för den grundläggande utbildningen och andra stadiet i det östra svenskspråkiga serviceområdet.

Antalet elever i den svenskspråkiga grundläggande utbildningen minskar. Enligt utredningen finns det före utgången av år 2040 sammanlagt cirka 200 elever färre inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen.

Före år 2035 kommer elevantalet i västra området att minska med cirka 30 elever. I östra området minskar elevantalet med cirka 40 före år 2030. Före 2035 kommer elevantalet att minska med cirka 150 i årskurserna 1–6 i de svenskspråkiga skolorna i östra området.

I förhållande till det minskande elevantalet så finns det mer utrymme i den svenskspråkiga grundläggande utbildningen än vad som behövs och man klarar sig med mindre utrymme. Detta ger fler möjligheter att satsa på andra saker, till exempel personalkostnader.

De nio skolbyggnader som nu används för svenskspråkig undervisning är säkra och funktionella. Staden har investerat under de senaste åren och alla skolfastigheter är antingen totalrenoverade eller nya.

Genom att anvisa en ny närskola till elever som bor i små områden kan staden avstå från lokalerna och sänka sina interna hyror utan att investera; i de flesta fall utan att bilda nya undervisningsgrupper.

I västra området finns fyra skolor, varav de minsta är Kullo skola och Hindhår skola. Den minsta skolan är Kullo skola, där det under läsåret 2024–2025 finns cirka 30 elever och som förväntas bli mindre under de kommande läsåren. Enligt prognoserna finns det så få

barn som börjar i svenskspråkig förskoleundervisning i det nuvarande Kulloområdet att förskoleundervisning inte ordnas i Kullo bildningscentrum.

Eftersom elevantalet inte minskar lika mycket i västra som i östra området och kapaciteten för de två stora skolorna för närvarande är hög behövs inga större förändringar i västra området inom den närmaste framtiden. Staden har också beslutat att investera i Hindhår bildningscentrum.

I östra området finns fem skolor, varav den minsta är Grännäs skola med cirka 80 elever. Sannäs skola har cirka 100 elever och Vårberga skola cirka 150 elever. Både Sannäs skola och Grännäs skola har dimensionerats för högst 90 elever.

Sannäs skola består till största delen av hyrda moduler (som i rapporten kallas tillfälliga lokaler). Vårberga skola finns i Kantelehuset och har på grund av det stora elevantalet tillfälliga lokaler i form av en hyrd modul tillsammans med Kevätkummun koulu. Den hyrda modulen heter Vellamo och där finns två svenskspråkiga undervisningsgrupper.

En princip har varit att bli av med tillfälliga lokaler (Sannäs skola och Vellamomodulen för Vårberga skola i östra området). Eftersom rapporten visar att elevantalet kommer att minska med upp till 150 elever före 2035, bör det ge möjlighet att bli av med modulen Vellamo i fråga om den svenskspråkiga skolan.

Enligt prognosen har Kvarnbackens skola möjlighet att ta emot fler elever. Prognoserna har dock tidigare varit mest osäkra/felaktiga för centrumområdets del och Kvarnbackens skola har fått fler elever än enligt prognoserna. Dessutom planeras nya bostadsområden i närheten av Vårberga skola.

3.2.5 Lokalernas tillräcklighet, kapacitet och granskning av beläggningsgraden

Barnantalet enligt befolkningsprognoserna är kalkylmässiga prognoser och de uppdateras årligen på basis av den faktiska befolkningsutvecklingen. Ju mindre tidsfönster, åldersgrupp eller område, desto osäkrare är prognosen.

I servicenätsplanen har befolkningsprognoserna behandlats:

- i femårsperioder, prognoser för åren 2025, 2030, 2035 och 2040,
- i fyra åldersgrupper, barn i åldern 0–6 år (småbarnspedagogik och förskoleundervisning), 7–12 år (elever i lågstadieålder), 13–15 år (elever i högstadieålder), 16–18 år (andra stadiet) samt
- i tre serviceområden inom småbarnspedagogiken och den finskspråkiga grundläggande utbildningen och två serviceområden inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen.

Antalet barn i olika befolkningsprognoser och grunden för valet av prognoser i planen

På bild 8 nedan finns barnantalet enligt tre olika spår i befolkningsprognoserna under åren 2025–2040. I alla spår minskar antalet barn och unga fram till år 2035. I grundspåret och det positiva grundspåret är förändringarna i antalet barn och unga fram till år 2040 betydande.

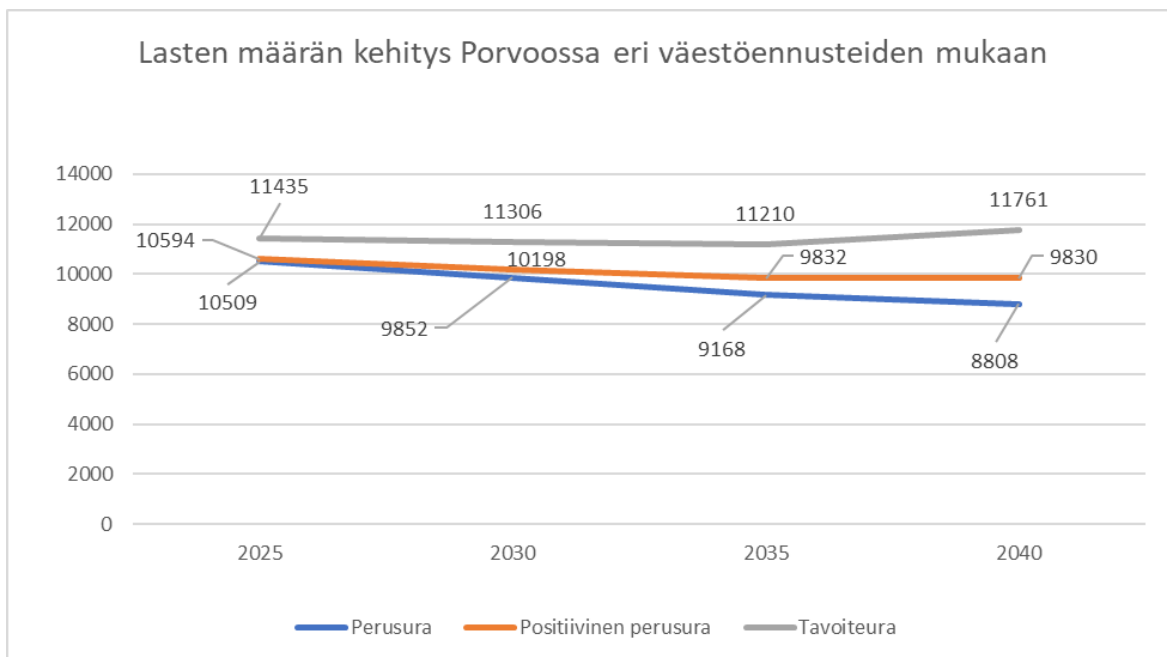

Bild 8. Utvecklingen av barnantalet i Borgå enligt två befolkningsprognoser och stadens mål.

Minskningen av antalet barn i de olika prognoserna beror på den snabba nedgången i nativiteten som började på 2010-talet och som har fortsatt på 2020-talet. Först minskade antalet födda barn i Borgå från över 500 barn, som föddes varje år i början av 2010-talet, till drygt 400 födda i Borgå och sedan till drygt 350 födda i fjol 2023. Nedgången i nativiteten gäller hela landet. Den naturliga folkökningen blev negativ i Borgå år 2019 och nu är det invandringen och inflyttningen från andra kommuner som ökar invånarantalet i Borgå. Till följd av denna utveckling har i synnerhet antalet barn under skolåldern minskat snabbt. Eftersom den överväldigande majoriteten av storleken för den åldersklass som börjar skolan baserar sig på den tidigare nativiteten, leder en minskning av antalet födda till en betydande omvälvning i grundskolan och senare i andra åldersklasser.

I planen har valts befolkningsprognosens grundspår för granskning, eftersom det baserar sig på befolkningsutfallet under de senaste fem åren. Granskningar görs också utifrån den positiva befolkningsprognosen som baserar sig på befolkningsutfallet, men där betonas åren med positiv utveckling. Med tanke på befolkningsutvecklingen i Borgå var de bästa åren under de senaste tio åren 2014 (0,6%), 2020 (0,5%) och 2021 (1%). Åren 2020 och 2021 orsakade den globala coronapandemin för sin del förändringar i

befolkningsutvecklingen. I planen har det inte alls gjorts upp en befolkningsprognos för en svag utveckling, där effekterna av åren med snabb tillväxt skulle ha dämpats.

En utveckling enligt stadens eget mål behandlas i planen endast på allmän nivå. Antalet barn enligt stadens eget mål år 2025 (11 435 barn) är 638 fler än utfallet i juli 2024 (10 797 barn). Detta förutsätter att barnantalet ökar med nästan sex procent under de följande 1,5 åren, vilket inte är särskilt sannolikt med tanke på utvecklingen under de senaste åren.

En befolkningstillväxt enligt målet skulle förutsätta en befolkningstillväxt på över en procent per år, vilket inte har förverkligats i Borgå under något av de senaste tio åren. För att uppnå en sådan tillväxt skulle krävas betydande satsningar, såsom:

- ytterligare planläggning
- byggande av ny stadsinfrastruktur
- stadsmarknadsföring,
- bostadsbyggande
- sysselsättningsmöjligheter.

Främjandet av sådana förändringar förutsätter långsiktigt arbete och effekterna av enskilda åtgärder är osäkra. På så sätt skulle de eventuella effekterna bli verklighet först efter planens granskningsperiod.

Enligt den nuvarande stadsstrategin riktas den framtida befolkningstillväxten i Borgå till tätortsområden. I samband med nästa uppdatering av stadens strategi bör man fastställa målet för Borgå stads befolkningsutveckling och de satsningar och åtgärder som den förutsätter. Servicenätsplanen uppdateras utgående från den ändrade strategin och den faktiska befolkningsutvecklingen. Servicenätet bör byggas upp och förnyas i enlighet med prognoser som baserar sig på den faktiska befolkningsutvecklingen.

Utrymmeskapacitet och beläggningsgrad

I diagrammen nedan presenteras kapaciteten i skolor och daghem enligt alternativen 1–3 i servicenäten för finskspråkiga och svenskspråkiga skolorna samt småbarnspedagogiken, samt prognoserna för antalet barn enligt grundspåret och det positiva grundspåret.

Alternativ 0 har inte presenterats separat, eftersom dess situation har presenterats som en del av utredningen om nuläget och kapacitetsdiagrammet nästan motsvarar alternativ 1.

I alla tre alternativ har man utnyttjat optimering. I alternativen optimeras elevantalet, antalet grupper, gruppstorlekar, antalet enheter och därmed kapaciteten. Planeringen bygger på att kapaciteten räcker till i alla de tre presenterade alternativen enligt tidslinjen.

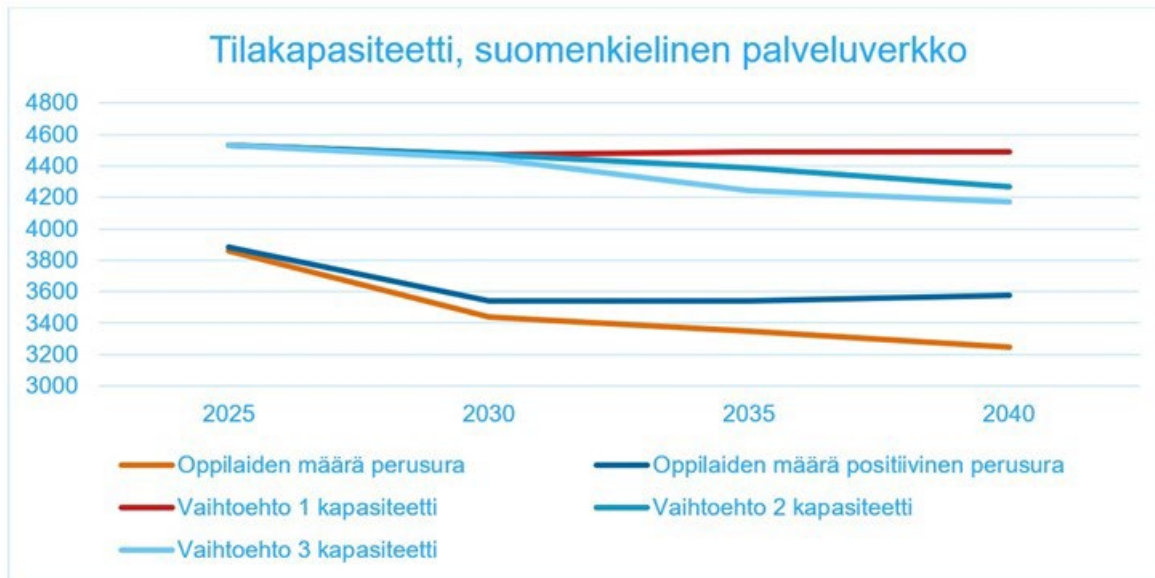

Bild 9. Utrymmeskapaцитet för det finskspråkiga skolnätet.

Belägningsgraden i det finskspråkiga skolnätet år 2040 skulle vara cirka 85 procent i alternativ 2 och 3, om antalet barn utvecklas enligt det **positiva grundspåret** och 77 procent om antalet barn utvecklas enligt **grundspåret**. Antalet finskspråkiga elever förutspås minska kraftigare under åren 2025–2030, varefter elevantalet hålls jämnare.

Enligt kapacitetsgranskningen skulle de finskspråkiga skolorna alltså ha tillräcklig elevkapacitet i alla alternativ i fråga om utrymmen, även om elevantalet skulle utvecklas i enlighet med det positiva grundspåret.

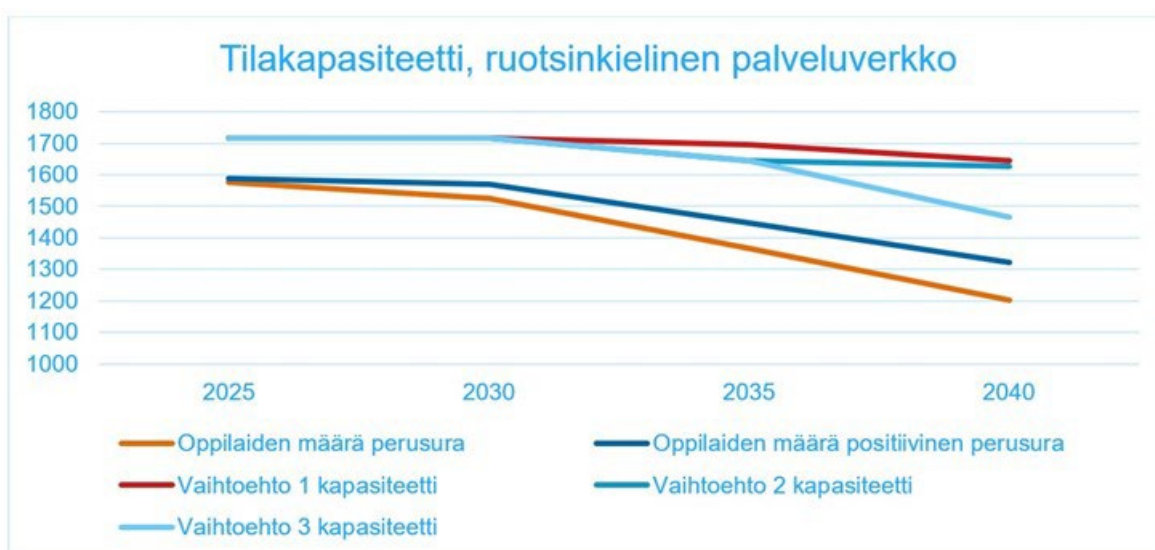

Bild 10. Utrymmeskapaцитet för det svenskspråkiga skolnätet.

Beläggingsgraden i det svenskspråkiga servicenätet år 2040 skulle vara cirka 85 procent i alternativ 3, om barnantalet utvecklas enligt det **positiva grundspåret** och 80 procent om barnantalet utvecklas enligt **grundspåret**.

Enligt kapacitetsgranskningen skulle de svenskspråkiga skolorna alltså ha tillräcklig elevkapacitet i alla alternativ, även om elevantalet skulle utvecklas i enlighet med det positiva grundspåret.

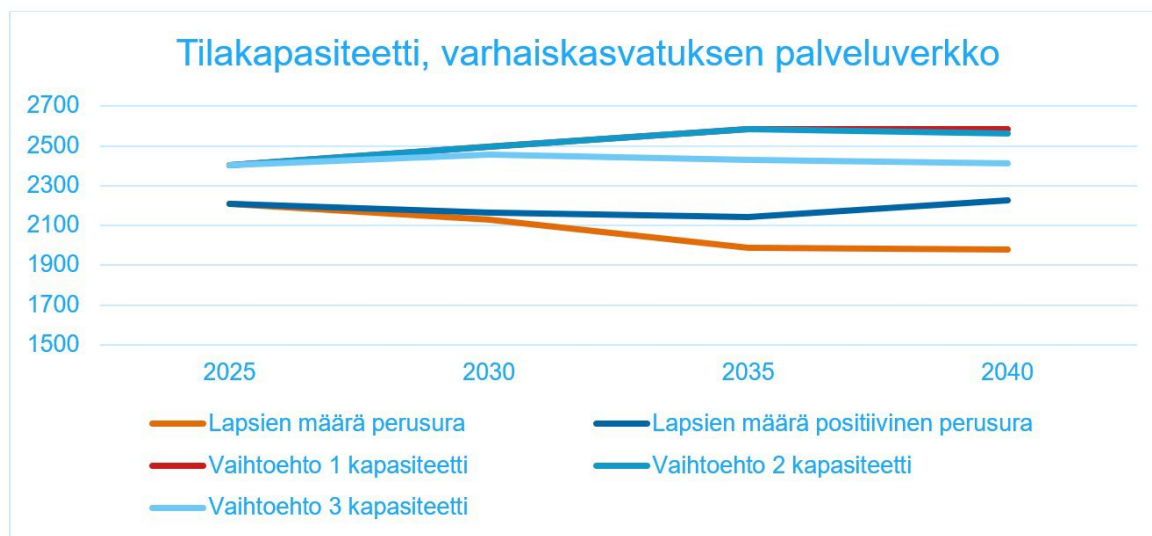

Bild 11. Utrymmeskapacitet i servicenätet för småbarnspedagogik.

I alternativ 3 skulle beläggingsgraden inom småbarnspedagogiken år 2040 vara cirka 90 procent om barnantalet utvecklas enligt det **positiva grundspåret** och 80 procent om barnantalet utvecklas enligt **grundspåret**. I prognosens positiva grundspår är barnantalet inom småbarnspedagogiken i Borgå relativt oförändrat under hela granskningsperioden.

Enligt kapacitetsgranskningen skulle det alltså finnas tillräckligt med barn-/utrymmeskapacitet i daghemmen i alla alternativ, även om barnantalet utvecklas i enlighet med det positiva grundspåret.

4 Alternativen för servicenätet

Stadsstyrelsen har som styrgrupp styrt beredningen av alternativen.

Stadsstyrelsen 12.8.2024 (215 §) 97/12.00.01/2024

De slutliga scenarierna kan till exempel vara en kombination av de presenterade alternativen. Alternativen ska inte tolkas eller behöver inte utnyttjas som sådana i framtiden, utan genom kontinuerlig utvärdering genom att följa den verkliga minskningen av antal barn och genom att genomföra alternativ i förhållande till antalet barn och befolkningsutvecklingen per område. Scenarierna byggs som arbetsredskap så att de är flexibla, vilket utgör en del av det strategiska ledarskapet. Planen för servicenätet kommer att granskas regelbundet för att genomförandet ska överensstämma med de faktiska nyckeltalen. Scenariogranskningarna kan ses över i de slutliga genomförandebesluten och de ger möjlighet till en flexibel granskning beroende på hur antalet barn har förverkligats.

Stadsstyrelsen fastställde följande 12.8.2024:

I den fortsatta beredningen beaktar stadsstyrelsen det enhälliga utlåtandet av nämnden för växande och lärande.

Nämnden för växande och lärande anser att det är viktigt att de scenarier som används som grund för det fortsatta arbetet är flexibla och att man utifrån dessa också kan hitta kreativa och nya lösningar. Grunden är tre scenarier men när man arbetar med dem kan det uppstå ett scenario som kombinerar dessa på olika sätt. Det är viktigt att inte bara skära ner, utan också att lägga större vikt vid optimering. Det är också nödvändigt att i hög grad beakta att man vid beslutsfattandet granskar hur elevprognoserna har förverkligats och dimensionerar åtgärderna enligt det.

Vid utarbetandet av scenarier är det viktigt att tydliggöra nyckeltal och se till att siffrorna är korrekta och transparenta. Olika byggnader har olika finansieringsmodeller och alla måste vara medvetna om detta. Alla måste kunna lita på att processen är neutral och man utifrån den utarbetar scenariomodeller och i ett senare skede fattar beslut. Scenarierna måste ta hänsyn till alla fem fastställda principer.

I beskrivningen av servicenätets nuläge har man redogjort för redan fattade beslut och de objekt som man har klarhet om. Dessa beslut ska man inte återkomma till i scenarierna, utan de ska genomföras i enlighet med budgeten och programmet för balansering av ekonomi och produktivitet.

I scenarierna ska undervisningens kvalitet och de pedagogiska och sociala perspektiven spela en stark roll, beslut som ligger i elevens intresse baserar sig på en helhet där man ser på såväl pedagogiska, sociala som ekonomiska aspekter och alla dessa ska ingå i scenariomodellerna. Kriterierna preciseras senare och nämnden anser att den ska ha rätt att uttala sig också om kriterierna i nästa skede av arbetet.

I takt med att arbetet har framskridit har man frångått begreppet scenario. I den här servicenätsplanen talar man istället om olika alternativ.

De alternativ som utarbetats av servicenätsarbetsgruppen och som presenteras i detta kapitel i rapporten är informationsbaserade beskrivningar av möjliga framtida riktningar för utvecklingen av servicenätet. Alla alternativ (3 st.) har utarbetats enligt de nya serviceområdenas struktur. Serviceområdena utgör en funktionell grund för ordnandet av tjänster och för bildandet av en enhetlig stig för växande i enlighet med stadens strategi.

Målet är i varje alternativ att garantera högklassig undervisning och fostran och i alla alternativ har principerna för planering av servicenätet iakttagits. Kärnverksamheten ska i framtiden vara mer betydande än stödtjänsterna både när det gäller verksamhet och ekonomi. Varje alternativ ska garantera flexibilitet i ordnandet av tjänsterna och ändamålsenliga sätt att reagera på ett kontrollerat sätt i fråga om bildandet och sammanslagning av grupper när antalet barn minskar.

De stängningar av enheter som föreslås i alternativen baserar sig på ett för litet antal barn och på hanteringen av de ekonomiska bördorna när statsandelarna sjunker. Också de sociala och pedagogiska motiveringarna är betydande i kärnverksamheten.

När relevantalet sjunker och enheter läggs ned kan personalen flyttas till nya enheter. På så sätt blir det också möjligt att beakta pensioneringar och slå samman grupper. En grund för nedläggning är också effektiv användning av lokalerna och en god beläggningsgrad. Borgå har under de senaste tolv åren investerat cirka 152 miljoner euro i nya skol- och daghemsbyggnader. I alla alternativ har det nämnts att man avstår från tillfälliga lokaler och tilläggsutrymmen. Dessa innefattar olika modul- och baracklösningar.

Om beslut om nedläggning fattas, ska man beakta uppsägningstider och när förbindelserna och avtalen upphör att gälla samt eventuell inlösningsspraxis. Detta gäller leasing- och livscykelobjekt. I tidtabellerna ska man reagera proaktivt på dessa. De beskrivs i tabellerna 12, 20 och 28.

4.1 Inga gallringar i servicenätet (Alternativ 0)

Detta avsnitt beskrivs utförligt i den servicenätsutredning om nuläget som publicerades våren 2024, inklusive kostnader. Den utgör en jämförelsegrund för granskningen. I detta alternativ görs inga ändringar eller nedskärningar i servicenätet, utan de nuvarande lokalerna upprätthålls. Investeringarna uppgår till cirka 80 miljoner euro. Staden avstår inte från lokaler i andra fall än i samband med investeringar då staden avstår från tillfälliga lokaler (baracker). Detta behandlas som ett grundalternativ och en jämförelse med de övriga tre alternativen. Med detta alternativ uppnås inte målen i det godkända programmet

för balansering av ekonomi och produktivitet. Detta alternativ skulle leda till betydande personalnedskärningar inom en snar framtid för att uppnå de ekonomiska målen. Det går inte att utnyttja pensionsavgångar i detta alternativ på samma sätt som i de andra alternativen, eftersom antalet undervisningsgrupper förblir detsamma.

- Antalet barn minskar enligt grundspåret 1 700 barn (0–18 år) och enligt det positiva spåret 800 barn (0–18 år).
- Planerade investeringar i nybyggnad och totalrenoveringar genomförs, staden avstår inte från någon skola eller något daghem.
- Serviceområden bildas (av flera elevupptagningsområden) och gruppstorlekarna optimeras inom serviceområdet. Gruppstorlekarna är ändå ojämna.
- För att uppnå optimerade och optimala gruppstorlekar bildas i vissa skolor inga nya klasser när antalet barn minskar.
- När antalet barn minskar kan det i slutet av granskningsperioden 2035–2040 uppstå skolor som är helt utan barn.
- Lokaleffektiviteten försämras och är fortfarande ojämn.
- Kostnaderna per elev ökar kraftigt fram till år 2040, eftersom servicenätets kapacitet ökar samtidigt som antalet barn minskar.
- Med detta uppnås inte de ekonomiska målen och alternativet är inte förnuftigt med tanke på verksamheten.

Bedömning av konsekvenserna under 15 år:

- Beläggningsgrad i nuläget 38–176 %;
  - Finskspråkig grundläggande utbildning 38–114 %
  - Svenskspråkig grundläggande utbildning 64–112 %
  - Daghem: 39–176 % ojämnhet och underutnyttjande kommer att öka till 2040
- Klasstorlek enligt nuvarande situation: mycket ojämn.
- Förändringar enligt nuvarande elevantal: för 0 elever, flytt från Peipon koulu till Gammelbackan koulu (200–300 elever).

Information om barnantal, ekonomiska uppgifter, personalmängd, uppgifter om byggnader och kapacitetstal har getts i [rapporten om nuläget](#). (Stadsstyrelsen 17.6.2024, § 187) Prognoserna för utvecklingen av antalet barn finns i kapitel 3 i servicenätsplanen och prognoserna för antalet barn gäller också alternativ 0. I den positiva prognosen har man också beaktat nybyggnation och eventuellt inflyttningsöverskott.

Daghem

I Borgå har man varit tvungen att ta till tillfälliga daghemslösningar för att kunna ordna service för alla barn inom den önskade tiden. De tillfälliga lösningarna har genomförts genom att ta i bruk hyrda lokaler och genom att anställa ytterligare personal till befintliga daghem. I början av år 2024 fanns det 176 tillfälliga daghemspatser i Borgå.

Under år 2023 gjordes flera behovsutredningar om behov av lokaler inom småbarnspedagogiken i Borgå. Utifrån behovsutredningarna har man beslutat om nya

byggprojekt, av vilka många redan håller på att genomföras. När de byggprojekt som inletts utgående från behovsutredningarna har slutförts är byggnaderna inom småbarnspedagogiken i huvudsak i gott skick och man kan till stor del avstå från tillfälliga arrangemang. Byggnadsbeståndet måste underhållas normalt genom grundliga renoveringar och mindre underhållsreparationer.

Med högre kostnader urskiljer sig särskilt mindre enheter med färre än hundra barn samt största delen av livscykelobjekten. Å andra sidan ligger kostnaderna i några enheter med färre än hundra barn under genomsnittet.

Skolor

En del av skolorna används för närvarande över kapaciteten, särskilt svenskspråkiga skolor: i över hälften av enheterna inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen är belägningsgraden över hundra procent. Också i den finskspråkiga grundläggande utbildningen finns det några skolor där antalet elever överskrider kapaciteteten. Fri kapacitet finns framför allt på platser i glesbygden, men också i centrumområdet. Situationen kan lösas genom att öka servicekapaciteten eller genom att jämna ut elevantalet till exempel genom ändringar i elevupptagningsområdena eller genom flexibilitet.

Byggnadsbeståndet är i huvudsak i gott eller tillfredsställande skick. Byggnadsbeståndet måste underhållas normalt genom grundliga renoveringar och mindre underhållsreparationer. I skolorna används ändå modullösningar eller andra tillfälliga lösningar som det är målenligt att avstå från på lång sikt och övergå till permanenta lokaler.

4.2 Alternativ 1

4.2.1 Grundbeskrivning

I alternativ 1 görs optimeringar och nedskärningar i servicenätet i måttlig grad. Man avstår från tillfälliga och extra utrymmen samt små och olönsamma enheter.

Alternativet innefattar också tre bildningscentrum och tvåspråkiga lösningar samt andra multifunktionella lösningar.

Med de åtgärder som anges i alternativ 1 uppnås endast en bråkdel av de ekonomiska målen, dvs. 12,6 miljoner euro, fram till 2040. De ekonomiska målen kan inte uppnås eftersom ett ännu större antal objekt ökar reparations-, underhålls- och driftskostnaderna mer än i de två andra alternativen.

De nya byggobjekten motsvarar investeringarna under 2023–2024.

Förutsättningarna för att ordna tjänsterna varierar fortfarande mycket (bl.a. gruppstorlek, enhetsstorlek, tjänsteutbud).

Bedömning av konsekvenserna under 15 år:

- Beläggningsgrad enligt prognosen år 2040: 74 %
- Klasstorlek enligt nuvarande situation: mycket ojämn.
- Förändringar enligt nuvarande elevantal: för färre än 500 elever, inkl. Peipon koulus elever

4.2.2 Objektens läge 2040 och ändringsåtgärder per tjänst

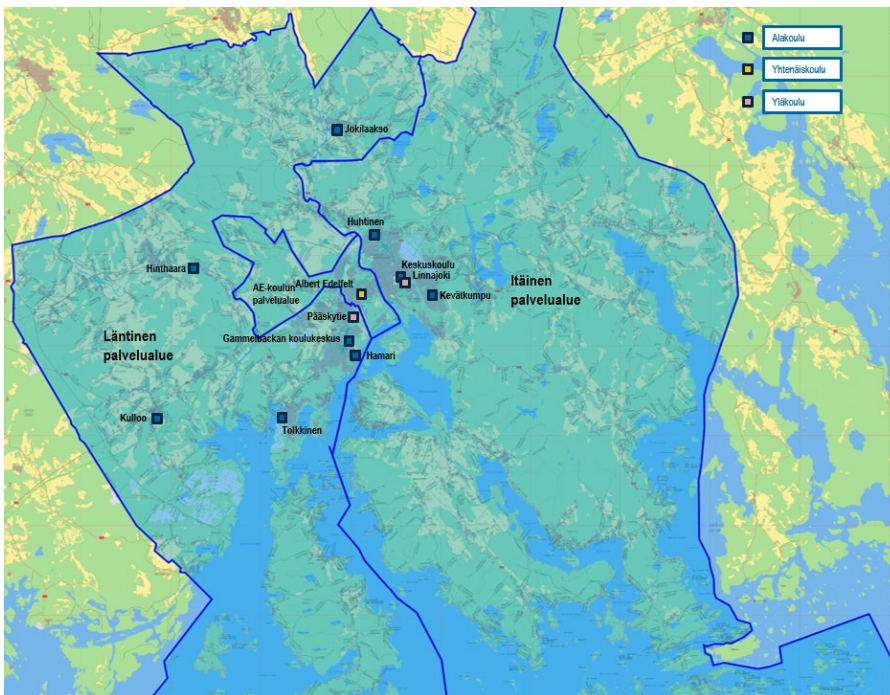

Bild 12. Finskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 1.

Tabell 5 Ändringar i det finskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 1.

Objekt	Åtgärd	Tidpunkt
Epoon koulu	Avstås	2025
Ilolan koulu	Avstås	2026
Peipon koulu	Avstås, eleverna flyttas till Gammelbackan koulu	2028
Gammelbackan koulu	Grundas	2028

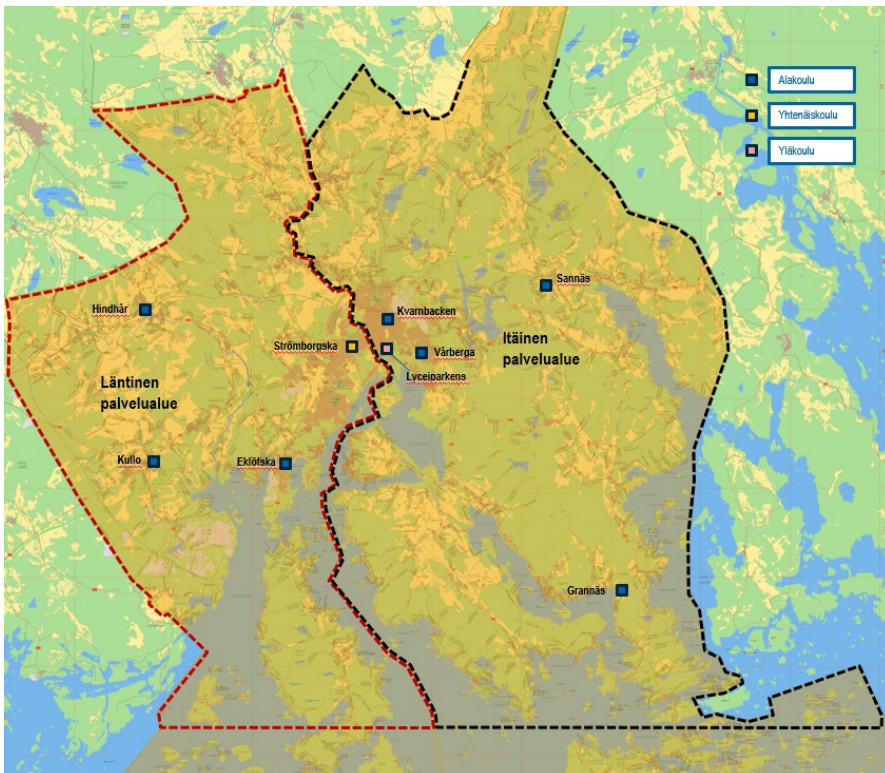

Bild 13. Svenskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 1.

Tabell 6 Ändringar i det svenskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 1.

Objekt	Åtgärd	Tidpunkt
Värberga skola, Vellamo-modulen	Övergår till Kevätkummun koulu	2032
Kullo skola	Avstås	före 2040

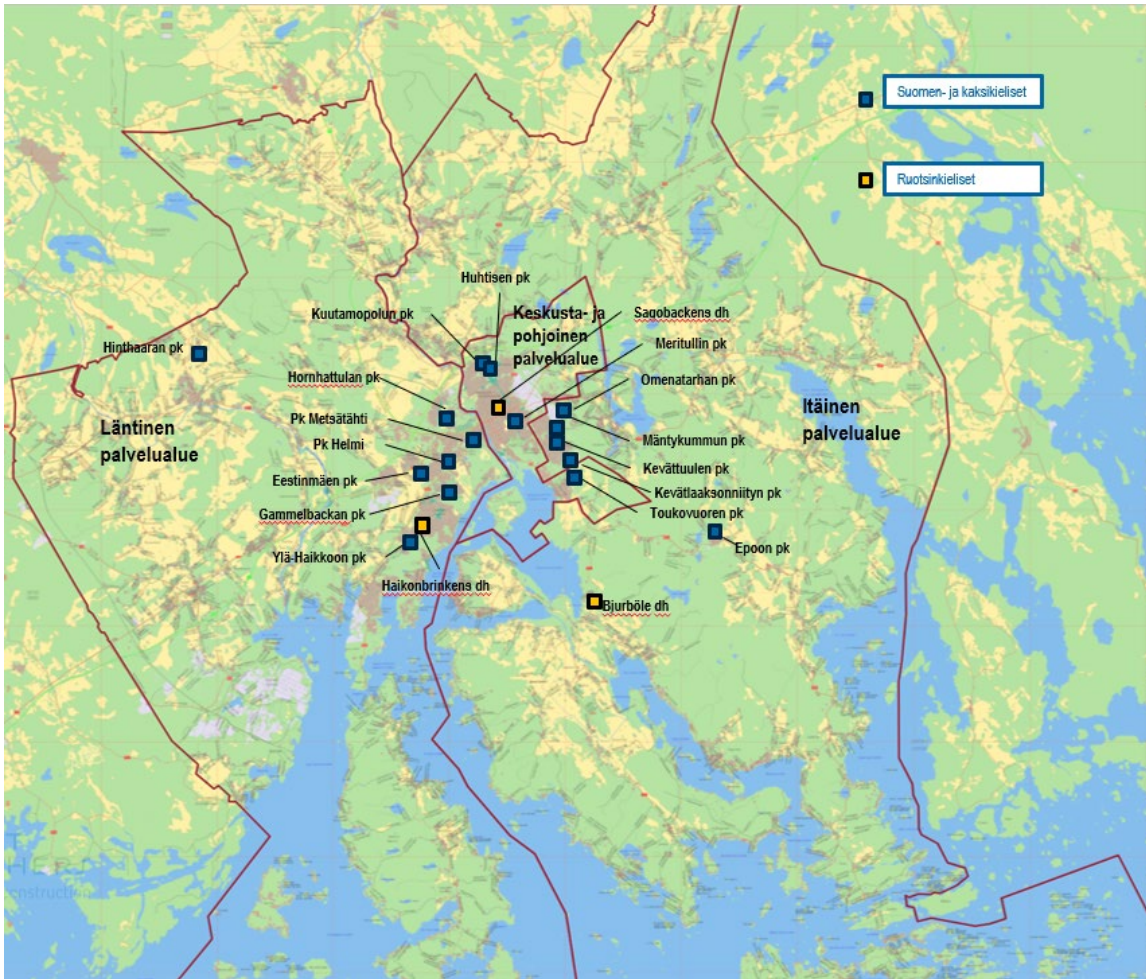

Bild 14. De kommunala daghemmen inom småbarnspedagogiken år 2040 i alternativ 1.

Tabell 7. Ändringar i daghemsnätet under perioden 2024–2040 i alternativ 1.

Objekt	Åtgärd	Tidpunkt
Villa Villekulla daghem	Avstås	2026
Parkdaghemmet	Avstås och verksamheten övergår till Sjötullens daghem	2029
Sjötullens daghem	Nytt daghem	2029
Vårdalsängens daghem	Nytt daghem	2032

4.2.3 Investeringsbehov och kostnader, livscykelkostnader, sparpotential, fastighetsbestånd

I tabell 8 presenteras åtgärderna enligt alternativ 1. Åtgärderna är indelade enligt serviceområde. Investeringarna i nybyggen har planerats att genomföras i början av beräkningsperioden, medan investeringarna i totalrenoveringar har planerats att genomföras i slutet av beräkningsperioden. Om objekten ägs av Borgå stad har man beräknat rivningskostnader för dem i samband med att staden avstår från dem. Kostnadsberäkningen omfattar inte de privata daghemmen i Borgå.

Skolornas och daghemmens kostnadseffekter har uppskattats så att man vid avståendet från objektet har uppskattat att man sparar 100 procent av städtjänster och lokalhyror samt 60 procent av personalkostnaderna. I verkligheten kan besparingarna i personalkostnaderna vara högre eller lägre än detta beroende på hur barnen kan överföras till redan existerande grupper.

Drifts- och investeringskostnaderna har beräknats separat och kombinerats i tabellerna 9 (skolor) och 10 (småbarnspedagogik).

Tabell 8 Inverkan på driftskostnaderna av de objekt som man avstår från i alternativ 1.

Objekt (antal elever som flyttas)	År	Driftskostnader under året objektet avstås	Inverkan på driftskostnaderna	Förklaring
Västra finskspråkiga serviceområdet				
Peipon koulu (323)	2028	3 186 000 €	Ingen betydande inverkan	Eleverna flyttar till den nya skolan i Gammelbacka. Åtgärden har ringa inverkan på driftskostnaderna.
Östra finskspråkiga serviceområdet				
Ilolan koulu (42)	2026	864 000 €	-604 000 €	Av driftskostnaderna beräknas 260 000 € överföras till Keskuskoulu

Epoon koulu (27)	2025	566 000 €	-317 000 €	Av drifts-kostnaderna beräknas 249 000 € överförs till Keskuskoulu
Västra svenskspråkiga serviceområdet				
Kullo skola (22)	2040	479 000 €	-289 000 €	Av kostnaderna beräknas 191 000 € överförs till Eklöfska
Vårberga skola, Vellamo-modulen	2032	266 000 €	Ingen betydande inverkan	Användningen av Vellamo-modulen övergår helt till Kevätkummun koulu. Av drifts-kostnaderna beräknas 87 000 € överförs till Kevätkummun koulu.
Centrum- och norra området för småbarns-pedagogik				
Huktis daghems tillfälliga lokaler (87)	2026	963 000 €	Ingen betydande inverkan	Barnen flyttar till det nya daghemmet i Huktis, åtgärden har ringa inverkan på drifts-kostnaderna
Villa Villekulla daghem (44)	2026	856 000 €	Ingen betydande inverkan	Barnen flyttar till det nya daghemmet i Huktis, åtgärden har ringa inverkan på drifts-kostnaderna

Parkdaghemmet (132)	2029	1 428 000 €	Ingen betydande inverkan	Barnen flyttar till det nya daghemmet i Sjötullen, åtgärden har ringa inverkan på driftskostnaderna

Barn som flyttar från ett objekt som staden avstår från till nya byggnader under det år den nya byggnaden tas i bruk antas inte ha någon inverkan på de totala driftskostnaderna för servicenätet, eftersom servicenätets totala kapacitet inte minskar.

För de objekt som staden avstår från har man beräknat rivningskostnader som adderats till rivningsårets driftskostnader.

Tabellerna 9 och 10 visar de genomsnittliga investerings- och driftskostnaderna för skolor och daghem under en femårsperiod. Siffrorna i tabellerna visar alltså hur mycket investerings- och driftskostnader som uppstår i genomsnitt under ett år under en viss tidsperiod.

Tabell 9 Genomsnittliga årliga totala kostnader för skolorna i alternativ 1.

Tidsram	2024–2029	2030–2034	2035–2040
Investeringskostnader	6 050 000 €	- €	1 884 033 €
Driftskostnader	60 659 192 €	57 719 400 €	56 367 902 €
Totalt	66 709 192 €	57 719 400 €	58 251 935 €
€/elev	12 094 €	11 614 €	12 982 €
Driftskostnader €/elev	10 997 €	11 614 €	12 562 €

Tabell 10 Genomsnittliga årliga kostnader för daghem i alternativ 1.

Tidsram	2024–2029	2030–2034	2035–2040
Investeringskostnader	4 015 458 €	1 107 618 €	153 495 €
Driftskostnader	30 012 667 €	30 502 300 €	30 618 529 €
Totalt	34 028 125 €	31 609 918 €	30 772 024 €
€/barn	15 300 €	14 799 €	15 425 €
Driftskostnader €/barn	13 495 €	14 280 €	15 348 €

I alternativ 1 minskar skolornas årliga driftskostnader med cirka 4,3 miljoner euro medan daghemmens driftskostnader ökar med cirka 0,61 miljoner euro under perioden 2024–2040. Detta beror på att daghemsnätets totala kapacitet ökar i alternativ 1.

4.2.4 Antal barn och kapacitet

Tabell 11 visar antalet barn i servicenätet och dess kapacitet i alternativ 1. Antalet barn utvecklas i enlighet med grundspåret i Borgås befolkningsprognos och kapaciteten i enlighet med de investeringar i nybyggen och de objekt som staden avstår från i alternativet.

Tabell 11 Antal barn och kapacitet i servicenätet i Borgå i alternativ 1.

År	2025	2030	2035	2040	Beläggnings- grad år 2040
Västra finskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	1649	1395	1324	1247	
Kapacitet	1826	1894	1894	1894	66 %
Östra finskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	1717	1656	1613	1547	
Kapacitet	2108	1976	1996	1996	78 %
Albert Edelfeltin koulus serviceområde					
Elevantal	493	390	410	452	
Kapacitet	600	600	600	600	75 %
Västra svenskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	614	575	570	518	
Kapacitet	740	740	740	690	75 %
Östra svenskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	963	949	798	683	
Kapacitet	976	976	956	956	71 %
Västra området för småbarns- pedagogik					
Elevantal	1157	1132	1076	1074	
Kapacitet	1239	1239	1239	1239	87 %
Östra området för småbarns- pedagogik					
Elevantal	588	560	516	516	

Kapacitet	688	688	772	772	67 %
Centrum- och norra området för småbarnspedagogik					
Elevantal	479	444	412	405	
Kapacitet	478	571	571	571	71 %
Borgå sammanlagt					
Elevantal	7660	7101	6719	6442	
Kapacitet	8655	8684	8768	8718	74 %

I alternativ 1 ökar den totala kapaciteten i servicenätet i Borgå, eftersom kapaciteten i de nya objekten är större än den förlorade kapaciteten i de objekt man avstår från. Beläggningsgraden i serviceområdet för Albert Edelfeltin koulu är högre än i det övriga finskspråkiga området. Detta kan jämnas ut till exempel genom att överföra elever till västra serviceområdet.

Också i det västra området för småbarnspedagogik är beläggningsgraden högre än i genomsnitt. Barn i det västra området för småbarnspedagogik kunde flyttas till daghem i centrum för att beläggningsgraderna ska bli jämnare.

I alternativ 1 skulle servicenätets kapacitet vara tillräcklig, även om antalet barn i Borgå utvecklas i enlighet med det positiva grundspåret i stället för grundspåret, eftersom det totala antalet barn minskar också i prognosen enligt ett positivt grundspår.

I alternativen ingår beslutspunkter där man bedömer den fortsatta användningen av leasing- och livscykelobjekt. I alternativ 1 har man gjort antaganden enligt tabellen nedan.

Tabell 12 Fortsatt användning av leasing- och livscykelobjekt i alternativ 1.

Objekt	Typ	Tidpunkt	Antagande
Vellamo-modulen i Kevätkummun koulu	Leasing	2032	Kevätkummun koulu fortsätter användningen
Sannäs skola, leasad del	Leasing	2031/2036	Användningen fortsätter
Äppelgårdens daghem	Livscykel	2032	Användningen fortsätter
Majbergets daghem	Livscykel	2037	Användningen fortsätter
Jokilaakson koulu	Leasing	2031/2036	Användningen fortsätter
Tilläggslokal för Tolkkisten koulu	Hyra	2026	Användningen fortsätter

Daghemmet Helmi	Livscykel	2038	Användningen fortsätter

I alternativ 1 blir verksamheten i servicenätet mera jämlik och största delen av de nuvarande objekten hålls kvar. Kompletteringsbyggande, med vars hjälp man kan avstå från olönsamma lokaler, förverkligas delvis. Det är möjligt att effektivisera servicenätet i större utsträckning än vad som har antagits i alternativ 1.

4.2.5 Konsekvenser för tjänster i alternativ 1

4.2.5.1 Finskspråkig grundläggande utbildning

I västra serviceområdet finns idag sex skolor med årskurs 1–6 (Tolkkisten, Hamarin, Hinthaaran, Kulloon, Jokilaakson och Peipon koulu) och en skola med årskurs 7–9 (Pääskytien koulu). Serviceområdet bildar en helhet och har flera enheter till vilka de elever som börjar skolan styrs enligt enhetliga principer för elevantagning så att gruppstorleken i de nya klasserna är cirka 20 elever. Undervisningsgrupper för elever som börjar i skolan kan bildas så att ojämlikhet inom området kan förebyggas mellan olika enheter och antalet grupper är ändamålsenligt. Detta är skäl att beakta i synnerhet när man bildar grupper som börjar i Hamarin koulu och Peipon koulu. Dessutom förbättrar de investeringar som redan har beslutats om – ersättningen av Peipon koulu och saneringen av Hinthaaran koulu – kvaliteten på lärmiljön i hela serviceområdet. Tilläggslokalerna för Tolkkisten koulu behålls tills det minskade elevantalet gör det möjligt att avstå från dem.

I det östra serviceområdet finns för närvarande fem skolor med årskurs 1–6 (Keskuskoulu, Kevätkummun, Huhtisen, Epoon och Ilolan koulu) och en skola med årskurs 7–9 (Linnajoen koulu). Serviceområdet bildar en helhet och har flera enheter till vilka de elever som börjar skolan styrs enligt enhetliga principer för elevantagning så att gruppstorleken i de nya klasserna är cirka 20 elever. I detta alternativ finns det från och med 2027 tre skolor med årskurs 1–6 och en skola med årskurs 7–9 i östra området. Då bevaras Kevätkummun koulus moduler, som betjänar såväl förskoleundervisningen som den svenskspråkiga och finskspråkiga undervisningen och slopas Epoon koulu år 2025 och Ilolan koulu år 2026. Barnen i dessa skolor hänvisas till Keskuskoulu, som har tillräckliga och högklassiga lokaler för dem. Genom ändringarna förbättras tillgången till och kvaliteten på tjänsterna och skapas jämlika möjligheter för alla barn till högklassigt lärande med tanke på lokalerna. Dessutom ökar ändringarna personalens möjligheter till kollegial utveckling. Inom serviceområdet kan storleken på undervisningsgrupperna för elever som börjar skolan jämnas ut och därmed förbättras förutsättningarna för lärande med tanke på gruppstorleken. Kostnaderna för fastigheterna inom serviceområdet ökar inte och man kan satsa på undervisningspersonalen. Kollektivtrafiken inom serviceområdet utnyttjas vid ordnandet av skolskjutsar och kompletteras dessutom med beställningstrafik.

I alternativet planeras inga förändringar för Albert Edelfeltin koulus serviceområde i förhållande till nuläget och tjänsterna fortsätter att vara av hög kvalitet och i ändamålsenliga lokaler.

4.2.5.2 Svenskspråkig grundläggande utbildning

På det västra området finns fyra grundskolor och inga tillfälliga lokaler. Hindhår skola, Kullo skola och Eklöfska skolan har en del lokaler som delas med finska skolor och daghem. Man har beslutat att bygga en gemensam gymnastiksal i Hindhår skola. Elevantalet i de två största skolorna, Eklöfska skolan och Strömborgska skolan, är mellan 2025–2030 nästan 100 procent eller mer av skolans uppskattade lämpliga elevantal. Hindhår skola och Kullo skola verkar i bildningscentrum. De gemensamma lokalerna gör skolorna ekonomiskt mer kostnadseffektiva och ger personalen möjlighet att samarbeta över språkgränserna. För att säkerställa hög kvalitet även med ett mindre antal elever utgår man från att det finns minst tre undervisningsgrupper inom den grundläggande utbildningen, vilket för Hindhår skola och Kullo skola innebär sammansatta klasser för årskurserna 1–2, 3–4 och 5–6. Detta innebär att kostnaderna per elev är höga om antalet elever per basgrupp är litet. Strömborgska skolan är en grundskola som tar emot elever från tre andra skolor för årskurserna 7–9. Elevantalet i årskurserna 7–9 ligger fram till 2033 nära eller över det uppskattade lämpliga elevantalet. I det här alternativet stängs Kullo skola 2035–2040.

I det östra området finns fem skolor, varav en är för årskurserna 7–9. Två skolor har tillfälliga lokaler; Vellamo-modulen i Vårberga skola, vilken är gemensam med den finskspråkiga skolan, och Sannäs skola, där alla lokaler för undervisningsgrupperna i den grundläggande utbildningen är hyresmoduler. Hyresavtalen för båda skolorna löper ut 2030–2035 och fortsättningen för modulen Vellamo bedöms i första hand och man avstår från den 2030–2035. I Kvarnbackens skola har det redan i flera år funnits förskolegrupper som år 2025 får egna lokaler i anslutning till skolan, varvid skolan får tillgång till två klassrum. I det östra området är elevantalet i årskurserna 7–9 åren 2025–2030 ganska likadant som under de senaste åren, men elevantalet minskar efter 2030. Det lämpliga elevantalet i skolorna med årskurserna 1–6 uppnås trots Vellamo-modulen nästan till 100 % eller mer, men läget underlättas i viss mån av att Kvarnbackens skolas lokaler för förskoleundervisning blir klara 2025.

Genom att ändra elevupptagningsområdena till ett större serviceområde kan man underlätta bildandet av lämpliga undervisningsgrupper och balansera arbetsbördan, i synnerhet i centrumområdet. Flexibla undervisningslokaler underlättar detta mål ytterligare, eftersom de ger bättre möjligheter att bilda jämlika och ekonomiskt vettiga undervisningsgrupper.

I detta alternativ minskar antalet lokaler för grupperna inom grundläggande utbildning med fem till 2040, av vilka tre finns i det västra området (Kullo) och två i det östra området (Vellamo).

4.2.5.3 Tjänster inom småbarnspedagogik

Staden kan avstå från tillfälliga arrangemang i daghemmen under åren 2025–2029, när byggprojekt som ingår i investeringsplanen, av vilka en del redan är i genomförandefasen, blir färdiga. Dessa arrangemang garanterar en nästan jämlik verksamhetsmiljö för alla barn i kommunala daghem. Detta alternativ har sina egna utmaningar med tanke på personalens tillräcklighet och tillgänglighet eftersom säkerställandet av

personaldimensioneringen i alla verksamhetsställen under daghemmets öppettider ofta förutsätter att man anställer mer personal i mindre verksamhetsställen, vilket orsakar ökade kostnader.

De kommunala daghemmen är antingen stadens egen lokal, en modul med leasingavtal eller en byggnad som omfattas av livscykelavtal. I slutskedet av avtalen för modulerna och livscykel daghemmen (2032–2038) måste behovet av verksamhetsstället i fråga granskas med beaktande av befolkningsutvecklingen.

I centrum- och norra området kan man avstå från Villa Villekulla daghems lokaler, de hyrda lokalerna på Fredsgatan samt två separata hyrda lokaler när Huktis daghem blir färdigt 2025 och de tillfälliga lokalerna i centrum som kommer att användas för Parkdaghemmets verksamhet tas i bruk för tiden 2025–2029. Sjötullens daghem kommer att ersätta de tillfälliga lokalerna i centrum år 2029.

När lokalerna för förskoleundervisning i anslutning till Kvarnbackens skola blir färdiga 2026 frigörs de klassrum som förskolegrupperna har använt så att skolan åter kan använda dem.

Befolkningsprognosen enligt grundspåret visar att antalet barn minskar mest i centrumområdet. Investeringarna i centrumområdet är dock motiverade, eftersom man från centrumområdet kan erbjuda daghemsplatser också för barn i östra och västra området. Vid planeringen av lärtigen för barn i daghem i centrumområdet beaktas barnets kommande närskola, dit man kommer från ett mycket större område än bara centrum. Kollektivtrafiken och vårdnadshavarnas resor till arbetsplatsen fungerar bäst och sker mest i riktning mot centrum.

I det östra området måste behovet av Ebbo daghem bedömas år 2025, eftersom behovet av en grundlig renovering av daghemmet infaller år 2027. Också utvecklingen av barnantalet ska beaktas när man beslutar om fortsättningen av Ebbo daghem. I Ebbo daghem ordnas både finsk- och svenskspråkig service, vars möjligheter måste bedömas årligen, eftersom åldersklassernas storlek varierar från år till år i båda språkgrupperna.

I investeringsplanen har man förberett sig på att bygga ett nytt daghem i Vårdalen i framtiden.

I det västra området blir totalrenoveringen av Estbacka daghem, som igen ska bli ett daghem för åtta grupper, färdig i början av 2026. Genom att totalrenovera daghemmet förbereder man sig på byggandet av bostadsområdet Vindkulla.

4.3 Alternativ 2

4.3.1 Grundbeskrivning

I alternativ 2 görs mer förtätning och optimering än i alternativ 1. Till exempel kan verksamheten vid en äldre eller mindre enhet överföras till en annan enhet.

Lokaler som finns kvar i servicenätet upprätthålls. De tillfälliga lokalerna slopas. Bland lokalerna finns också 1–2 bildningscentrum och tvåspråkiga lösningar samt andra multifunktionella lösningar.

Åtgärderna enligt alternativ 2 uppnår de ekonomiska målen bättre än alternativ 1, eftersom ett mindre antal objekt minskar reparations-, underhålls- och driftskostnaderna.

De åtgärder som anges i alternativ 2 kommer att uppnå en större del av de ekonomiska målen än alternativ 1, och inbesparingen uppgår till 20,3 miljoner euro fram till 2040. Åtgärderna enligt alternativet möjliggör ett något effektivare servicenät ekonomiskt, då antalet objekt i servicenätet är färre än i alternativ 1.

Alternativ 2 ger bättre möjligheter att prioritera personalkostnader och andra finansiella mål mer än intern hyra jämfört med alternativ 1. Lärmiljöerna och förutsättningarna för lärande är nästan jämlika i förhållande till alternativ 1. Undervisningsresurserna fördelas jämnare mellan grupperna tack vare starkare enhetlighet i gruppstorleken. Serviceutbudet i enheterna är större och tillgången till service säkrare än i alternativ 1.

De nya byggobjekten motsvarar investeringarna under 2023–2024.

Förutsättningarna för att ordna tjänsterna varierar fortfarande något (bl.a. gruppstorlek, enhetsstorlek, tjänsteutbud).

Bedömning av konsekvenserna under 15 år:

- Beläggningsgrad enligt prognosen år 2040: 76 %
- Klasstorlek enligt nuvarande situation: jämnat ut sig något.
- Förändringar enligt nuvarande elevantal före år 2040 för färre än 1 000 elever inklusive eleverna i Peipon koulu.

4.3.2 Objektens läge 2040 och ändringsåtgärder per tjänst

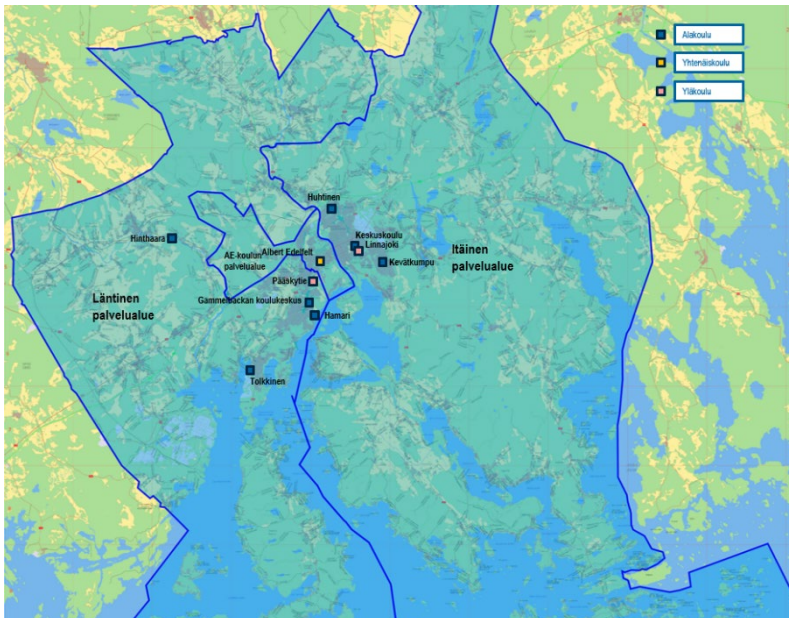

Bild 15. Finskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 2.

Tabell 13 Ändringar i det finskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 2.

Objekt	Åtgärd	Tidpunkt
Epoon koulu	Avstås	2025
Ilolan koulu	Avstås	2026
Hamarin koulu	Filial till Peipon koulu	2027
Tolkkisten koulu	Barackerna slopas	2028
Peipon koulu	Avstås, eleverna flyttas till Gammelbackan koulu	2028
Gammelbackan koulu	Grundas	2028
Kulloon koulu	Avstås	2035
Jokilaakson koulu	Avstås	2036
Småklasserna i AE-koulu	Överförs till Pääskytien koulu	2036

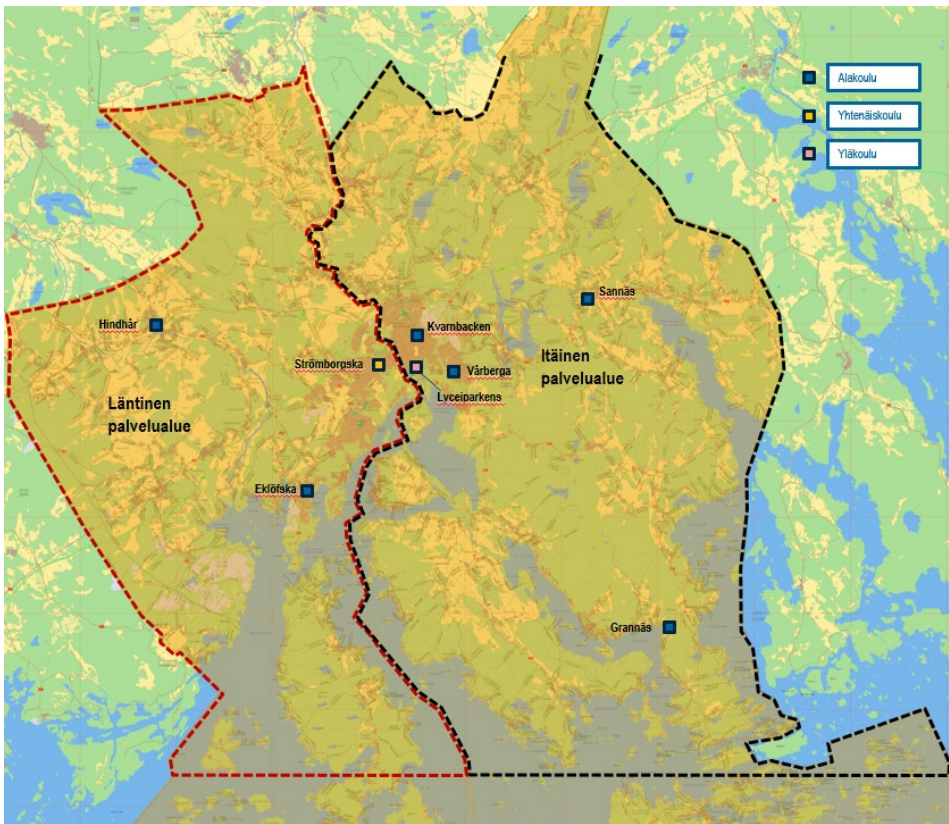

Bild 16. Svenskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 2.

Tabell 14 Ändringar i det svenskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 2.

Objekt	Åtgärd	Tidpunkt
Kullo skola	Avstås	2030
Vårberga skola, Vellamo-modulen	Övergår till Kevätkummun koulu	2032

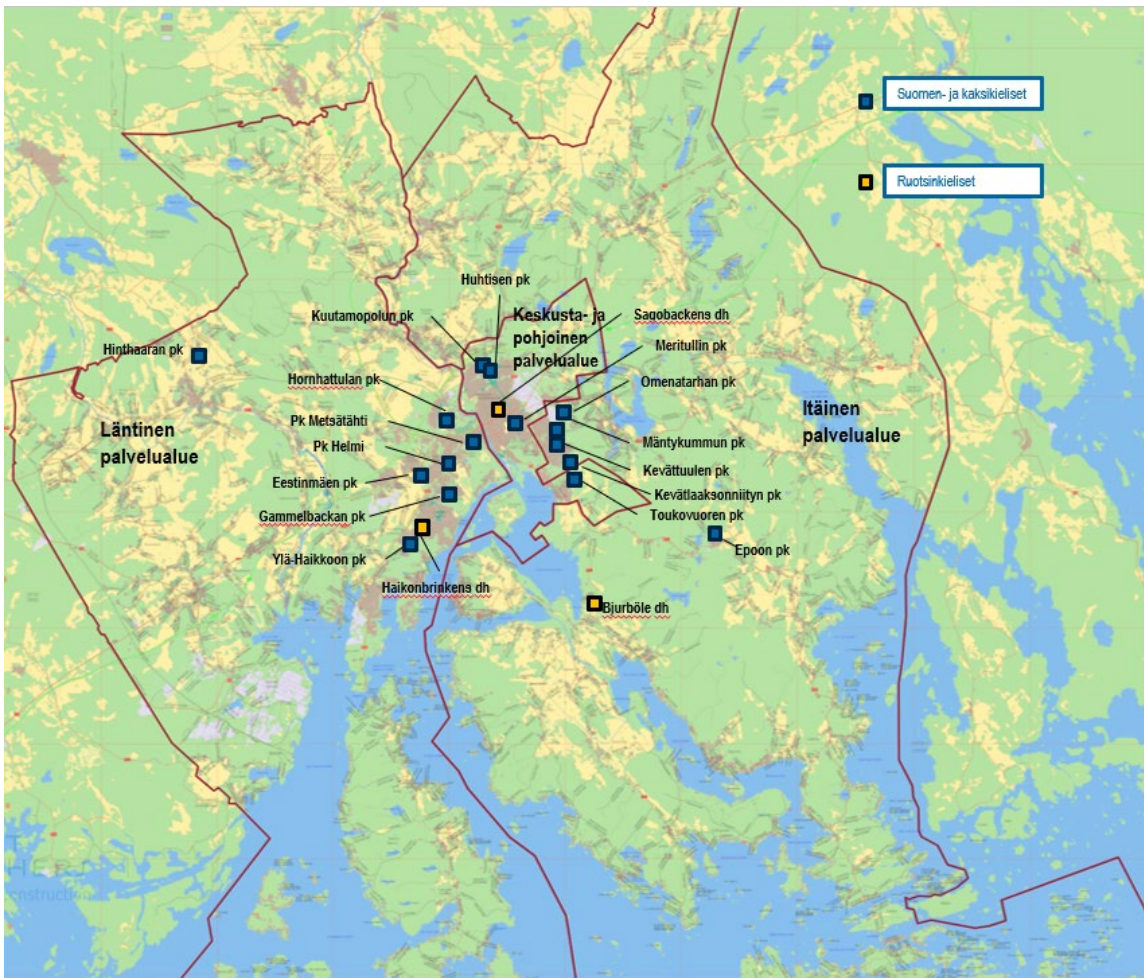

Bild 17. De kommunala daghemmen inom småbarnspedagogiken år 2040 i alternativ 2.

Tabell 15. Ändringar i daghemsnätet under perioden 2024–2040 i alternativ 2.

Objekt	Åtgärd	Tidpunkt
Villa Villekulla daghem	Avstås	2026
Parkdaghemmet	Avstås och verksamheten flyttas till Sjtöullens daghem	2029
Sjtöullens daghem	Nytt daghem	2029
Vårdalsängens daghem	Nytt daghem	2032
Kullo daghem	Avstås	2035

4.3.3 Investeringsbehov och kostnader, livscykelkostnader, sparpotential, fastighetsbestånd

Tabell 16 visar de åtgärder som vidtas i alternativ 2. De mest betydande skillnaderna mellan alternativen 1 och 2 är att staden avstår från Jokilaakson koulu och de finsk- och svenskspråkiga skolorna i Kullo.

Skolornas och daghemmens kostnadseffekter har uppskattats så att man vid avståendet från objektet har uppskattat att man sparar 100 procent av städtjänster och lokalhyror samt 60 procent av personalkostnaderna. I verkligheten kan besparingarna i personalkostnaderna vara högre eller lägre än detta beroende på hur barnen kan överföras till redan existerande grupper.

Drifts- och investeringskostnaderna har beräknats separat och kombinerats i tabellerna 17 (skolor) och 18 (småbarnspedagogik).

Tabell 16. Inverkan på driftskostnaderna av de objekt som man avstår från i alternativ 2.

Objekt (antal elever som flyttas)	År	Drifts-kostnader under året objektet avstås	Inverkan på drifts-kostnaderna	Förklaring
Västra finskspråkiga serviceområdet				
Peipon koulu (323)	2028	3 186 000 €	Ingen betydande inverkan	Eleverna flyttar till den nya skolan i Gammelbacka. Åtgärden har ringa inverkan på drifts-kostnaderna.
Jokilaakson koulu (93) Moduldel + egen gymnastiksal	2036	984 800 €	-661 800 €	Av drifts-kostnaderna beräknas 161 500 € överföras till Huhtisen koulu och 161 500 € till AE-koulu.
Kulloon koulu (51)	2035	583 000 €	-408 000 €	Av drifts-kostnaderna beräknas 175 000 €

				överförs till Tolkkisten koulu
Östra finskspråkiga serviceområdet				
Ilolan koulu (42)	2026	864 000 €	-604 000 €	Av drifts- kostnaderna beräknas 260 000 € överförs till Keskuskoulu
Epoon koulu (27)	2025	566 000 €	-317 000 €	Av drifts- kostnaderna beräknas 249 000 € överförs till Keskuskoulu
Västra svenskspråkiga serviceområdet				
Kullo skola (22)	2030	479 000 €	-289 000 €	Av kostnaderna beräknas 191 000 € överförs till Eklöfska
Östra svenskspråkiga serviceområdet				
Vårberga skola, Vellamo-modulen	2032	266 000 €	Ingen betydande inverkan	Användningen av Vellamo- modulen övergår helt till Kevätkunnan koulu. Av drifts- kostnaderna beräknas 87 000 € överförs till Kevätkunnan koulu.
Centrumområde t samt norra och västra området för småbarns- pedagogik				

Huktis daghems tillfälliga lokaler (87)	2026	963 000 €	Ingen betydande inverkan	Barnen flyttar till det nya daghemmet i Huktis, åtgärden har ringa inverkan på driftskostnaderna
Villa Villekulla daghem (44)	2026	856 000 €	Ingen betydande inverkan	Barnen flyttar till det nya daghemmet i Huktis, åtgärden har ringa inverkan på driftskostnaderna
Parkdaghemmet (132)	2029	1 428 000 €	Ingen betydande inverkan	Barnen flyttar till det nya daghemmet i Sjötullen, åtgärden har ringa inverkan på driftskostnaderna
Kullo daghem (75)	2035	1 050 000 €	-700 000 €	Av driftskostnaderna beräknas 350 000 € överföras till det nya daghemmet vid Sjötullen

Tabell 17. Genomsnittliga årliga totalkostnader för skolorna i alternativ 2.

Tidsram	2024–2029	2030–2034	2035–2040
Investeringskostnader	4 793 333 €	- €	1 884 033 €
Driftskostnader	60 659 192 €	57 452 280 €	55 041 029 €
Totalt	65 452 525 €	57 452 280 €	56 925 061 €
€/elev	11 866 €	11 560 €	12 687 €
Driftskostnader €/elev	10 997 €	11 560 €	12 267 €

Tabell 18. Genomsnittliga årliga kostnader för daghemmen i alternativ 2.

Tidsram	2024–2029	2030–2034	2035–2040
Investeringskostnader	4 015 458 €	1 107 618 €	153 495 €
Driftskostnader	30 012 667 €	30 502 300 €	30 618 529 €
Totalt	34 028 125 €	31 609 918 €	30 772 024 €
€/barn	15 300 €	14 799 €	15 425 €
Driftskostnader €/barn	13 495 €	14 280 €	15 348 €

I alternativ 2 minskar skolornas driftskostnader med cirka 5,6 miljoner euro och daghemmens driftskostnader ökar med cirka 0,61 miljoner euro under perioden 2024–2040.

4.3.4 Antal barn och kapacitet

Tabell 19. Antal barn och kapacitet i servicenätet i Borgå i alternativ 2.

År	2025	2030	2035	2040	Beläggningsgrad år 2040
Västra finskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	1649	1395	1324	1247	
Kapacitet	1826	1894	1794	1674	74 %
Östra finskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	1717	1656	1613	1547	
Kapacitet	2108	1976	1996	1996	78 %
Albert Edelfeltin koulus serviceområde					
Elevantal	493	390	410	452	
Kapacitet	600	600	600	600	75 %
Västra svenskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	614	575	570	518	
Kapacitet	740	740	690	690	75 %
Östra svenskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	963	949	798	683	
Kapacitet	976	976	956	936	73 %

Västra området för småbarns-pedagogik					
Elevantal	1157	1132	1076	1074	
Kapacitet	1239	1239	1239	1218	88 %
Östra området för småbarns-pedagogik					
Elevantal	588	560	516	516	
Kapacitet	688	688	772	772	67 %
Centrum- och norra området för småbarns-pedagogik					
Elevantal	479	444	412	405	
Kapacitet	478	571	571	571	71 %
Borgå sammanlagt					
Elevantal	7660	7101	6719	6442	
Kapacitet	8655	8684	8618	8457	76 %

I alternativ 2 är beläggningsgraderna i servicenätet jämnare än i alternativ 1. Beläggningsgraden i det västra finskspråkiga serviceområdet förbättras då staden avstår från Jokilaakson koulu och Kulloon koulu, men det finns tillräckligt med kapacitet för att elever från serviceområdet för Albert Edelfeltin koulu vid behov ska kunna jämnas ut till andra finskspråkiga serviceområden.

I alternativ 2 skulle servicenätets kapacitet vara tillräcklig även om antalet barn i Borgå utvecklas i enlighet med det positiva grundspåret i stället för grundspåret.

Beslut om fortsatt användning av leasing- och livscykelobjekt i alternativ 2 har antagits fattas i enlighet med tabellen nedan.

Tabell 20. Fortsatt användning av leasing- och livscykelobjekt i alternativ 2.

Objekt	Typ	Tidpunkt	Antagande
Vellamo-modulen i Kevätkummun koulu	Leasing	2032	Användningen fortsätter
Äppelgårdens daghem	Livscykel	2032	Användningen fortsätter
Majbergets daghem	Livscykel	2037	Användningen fortsätter

Jokilaakson koulu och Jokilaaksos daghemslokaler	Leasing + egen gymnastiksal	2031/2036	Staden avstår från Jokilaakson koulu och daghemslokaler 2036
Tilläggslokal för Tolkkisten koulu	Hyra	2028	Avstås
Daghemmet Helmi	Livscykel	2038	Användningen fortsätter

I alternativ 2 blir verksamheten i servicenätet jämligare och effektiveringen genomförs bättre än i alternativ 1. Också avståendet från tillfälliga lokaler sker i enlighet med målen och servicenätets kapacitet minskar måttligt.

4.3.5 Konsekvenser för tjänster i alternativ 2

4.3.5.1 Finskspråkig grundläggande utbildning

I västra serviceområdet finns sex skolor med årskurs 1–6 (Tolkkisten, Hamarin, Hinthaaran, Kulloon, Jokilaakson och Peipon koulu) och en skola med årskurs 7–9 (Pääskytien koulu). Serviceområdet bildar en helhet och har flera enheter till vilka de elever som börjar skolan styrs enligt enhetliga principer för elevantagning så att gruppstorleken är cirka 20 elever. Undervisningsgrupper för elever som börjar i skolan kan bildas så att ojämlikhet inom området kan förebyggas mellan olika enheter och antalet grupper är ändamålsenligt. Detta är skäl att beakta i synnerhet när man bildar grupper som börjar i Hamarin koulu och Peipon koulu. Dessutom förbättrar de investeringar som redan har beslutats om – ersättningen av Peipon koulu och saneringen av Hinthaaran koulu – kvaliteten på lärmiljön i hela serviceområdet. I det här alternativet slopas Hamarin koulu som en fristående enhet och den ansluts som filial till Peipon koulu när Peipon koulus nybyggnad är färdig år 2028. Då finns det fem skolor med årskurs 1–6 och en skola med årskurs 7–9 kvar i området. Dessutom slopas tilläggslokalerna vid Tolkkisten koulu år 2028, då elevantalet beräknas minska så att det är möjligt att avstå från tilläggslokalerna. I det här alternativet kan man, då elevantalet sjunker mellan 2035 och 2040, flytta över verksamheten vid Jokilaakson koulu till Albert Edelfeltin koulu och Huhtisen koulu samt flytta över verksamheten vid Kulloon koulu till andra skolor i västra området.

I det östra serviceområdet finns för närvarande fem skolor med årskurs 1–6 (Keskuskoulu, Kevätkummun, Huhtisen, Epoon och Ilolan koulu) och en skola med årskurs 7–9 (Linnajoen koulu). Serviceområdet bildar en helhet och har flera enheter till vilka de elever som börjar skolan styrs enligt enhetliga principer för elevantagning så att gruppstorleken är cirka 20 elever. I detta alternativ finns det från och med 2027 tre skolor med årskurs 1–6 och en skola med årskurs 7–9 i östra området. Då bevaras Kevätkummun koulus moduler, som betjänar såväl förskoleundervisningen som den svenskspråkiga och finskspråkiga undervisningen och slopas Epoon koulu år 2025 och Ilolan koulu år 2026. Barnen i dessa skolor hänvisas till Keskuskoulu, som har tillräckliga och högklassiga lokaler för dem. Genom ändringarna förbättras tillgången till och kvaliteten på tjänsterna och skapas jämlika möjligheter för alla barn till högklassigt lärande med tanke på lokalerna. Dessutom

ökar ändringarna personalens möjligheter till kollegial utveckling. Inom serviceområdet kan storleken på undervisningsgrupperna för elever som börjar skolan jämnas ut och därmed förbättras förutsättningarna för lärande med tanke på gruppstorleken. Kostnaderna för fastigheterna inom serviceområdet ökar inte och man kan satsa på undervisningspersonalen. Kollektivtrafiken inom serviceområdet utnyttjas vid ordnandet av skolskjutsar och kompletteras dessutom med beställningstrafik.

I alternativet planeras inga betydande förändringar för Albert Edelfeltin koulu serviceområde i förhållande till nuläget och tjänsterna fortsätter att vara av hög kvalitet och i ändamålsenliga lokaler. Målet är dock att utreda om småklasserna i Albert Edelfeltin koulu ska flyttas till lokalerna för Pääskytien koulu mellan 2030 och 2035.

4.3.5.2 Svenskspråkig grundläggande utbildning

I det västra området stängs Kullo skola mellan 2030 och 2035. Tre andra enheter har tillräckligt med utrymme för att ta emot eleverna utan att öka antalet grupper. Efter åtgärden är undervisningsgruppernas storlek jämnare i västra områdets skolor än i det första alternativet. Hyreskostnaderna och antalet anställda minskar. I alternativet minskar hyreskostnaderna och antalet anställda.

I östra området finns två tillfälliga lokaler. Kvarnbackens skolas byggnad är i gott skick och dit kommer utrymmen för förskoleundervisning. För att beakta det minskande elevantalet i centrumområdet kan Kvarnbackens skola ta emot elever från det östra området, varvid behovet av tillfälliga lokaler (Vellamo och Sannäs skola) minskar samtidigt som elevantalet minskar. Vårberga skola avstår från Vellamo-modulen. Vårberga skolas ekonomiska kostnadseffektivitet och samarbetsmöjligheter förbättras tack vare de gemensamma utrymmena med Kevätkummun koulu.

I detta alternativ minskar antalet lokaler för grupperna inom grundläggande utbildning med fem till 2035, av vilka tre finns i det västra området (Kullo) och två i det östra området (Vellamo). Elevantalet i centrumområdet har varit svårt att förutse och nya bostadsområden planeras kring Vårberga skola. Enligt prognosen sjunker elevantalet med över hundra 2030–2035. Staden planerar nya bostadsområden i närheten av Vårberga skola, vilket motiverar en svenskspråkig skola i området. Om elevantalet i centrumområdet minskar som förväntat, är elevgrupperna i det här alternativet mindre i det östra området än i det västra området, och kapaciteten är större senast år 2035.

Med tanke på skolskjutsarna har läget av elevens nya skola en avgörande betydelse. Om man avstår från Vårberga skolas modul har detta inte någon stor inverkan på skolskjutsarna, eftersom Vårberga skolas verksamhet kan fortsätta. I dagens läge kommer även elever från Kråkö och Vessöområdet till Vårberga skola och har rätt till skolskjuts.

Genom att ändra elevupptagningsområdena till ett större serviceområde kan man underlätta bildandet av lämpliga undervisningsgrupper och balansera arbetsbördan. Flexibla undervisningslokaler underlättar detta mål ytterligare, eftersom de ger bättre möjligheter att bilda jämlika och ekonomiskt vettiga undervisningsgrupper.

4.3.5.3 Småbarnspedagogiska tjänster

En måttfull effektivisering av verksamheten kan göras genom att minska antalet lokaler och anställda. Den lagstadgade personaldimensioneringen i daghemsgrupper måste säkerställas i alla alternativ. I och med att antalet barn minskar kan man bedöma behovet av antal daghemsgrupper i olika verksamhetsställen. Antalet barngrupper kan minskas när antalet barn i daghemsgruppen verkar bli mindre än för grupper med tre vuxna (12/21 barn/daghemsgrupp). Barngrupper som inte är fulltaliga har högre kostnader per barn än s.k. fulla grupper. Dessutom är det svårt att ordna verksamheten i grupper med en eller två vuxna och det förutsätter att barngrupperna slås samman under daghemsdagen. Tryggandet av personalens kontinuitet i barngruppen möjliggörs bättre i grupper med tre vuxna.

I centrum-norra området uppnås en måttfull effektivisering av verksamheten genom att redan överenskomna investeringar genomförs, varvid staden kan avstå från tillfälliga arrangemang. I centrum-norra området finns varken moduldaghem eller livscykel daghem.

I östra området är Ebbo daghem den enda fastigheten som inte har byggts som ett daghem. Daghemmets lokaler möjliggör inte verksamhet i barngrupper med tre vuxna i alla grupper. På grund av det lilla antalet barn i daghemmet kan daghemmets verksamhet kombineras med andra befintliga daghem då barnantalet ytterligare minskar. I det östra området finns ett moduldaghem och två livscykel daghem (avtalen löper ut 2032 och 2037).

I det västra området förutsätter minskningen av antalet barn enligt grundspåret en bedömning av behovet av daghemsgrupperna i Jokilaakson koulu. Enligt grundspåret kan daghemsgrupperna i Jokilaakson koulus lokaler kombineras med andra befintliga daghem när man är färdig att avstå från Jokilaakson koulus lokaler (2036). Dessutom ska även Kullo daghems fortsatta verksamhet utvärderas när barnantalet minskar. Verksamheten vid Kullo daghem upphör när verksamheten vid Kulloon koulu upphör 2035.

Alla befintliga daghem i västra området (inte Jokilaakson koulus lokaler eller de tillfälliga lokalerna på Kunskapens väg) är byggda som daghem och möjliggör mångsidig verksamhet enligt planen för småbarnspedagogik. I det västra området finns fyra livscykel daghem, vars livscykelavtal löper ut under åren 2032–2038. När avtalen löper ut ska de fortsatta åtgärderna bedömas.

4.4 Alternativ 3

4.4.1 Grundbeskrivning

Alternativet innebär de mest omfattande nedskärningarna och betydlig optimering av servicenätet. Enheter kombineras i befintliga eller nya byggnader.

Antalet enheter i servicenätet är mindre och enheterna större än i alternativet där servicenätet förbättras. Lokaler som finns kvar i servicenätet upprätthålls. Staden avstår från alla tillfälliga lokaler.

De åtgärder som anges i alternativ 3 kommer att bäst uppnå de ekonomiska målen, och inbesparingarna blir 47,9 miljoner euro fram till 2040. Åtgärderna enligt alternativet möjliggör ett klart effektivare servicenät ekonomiskt, då antalet objekt i servicenätet är ännu färre.

Nybyggnadsobjekten motsvarar investeringarna under 2023–2024 och de gäller främst daghem.

Förutsättningarna för att ordna tjänsterna är jämna (bl.a. gruppstorlek, enhetsstorlek, tjänsteutbud). Alternativet ger bättre möjligheter att prioritera personalkostnader och andra finansiella mål mer än intern hyra jämfört med alternativ 2.

Lärmiljöerna och förutsättningarna för lärande är jämlika. Undervisningsresurserna fördelas jämnare mellan grupperna tack vare starkare enhetlighet i gruppstorleken. Serviceutbudet i enheterna är större och tillgången till service säkrare än i alternativen 1 och 2.

Bedömning av konsekvenserna under 15 år:

- Beläggningsgrad: 80 %
- Klasstorlek enligt nuvarande skolor: den jämnaste.
- Förändringar enligt nuvarande elevantal före år 2040 för drygt 2 000 elever, inklusive elever i Peipon koulu, Linnajoen koulu och Keskuskoulu

4.4.2 Objektens läge 2040 och ändringsåtgärder per tjänst

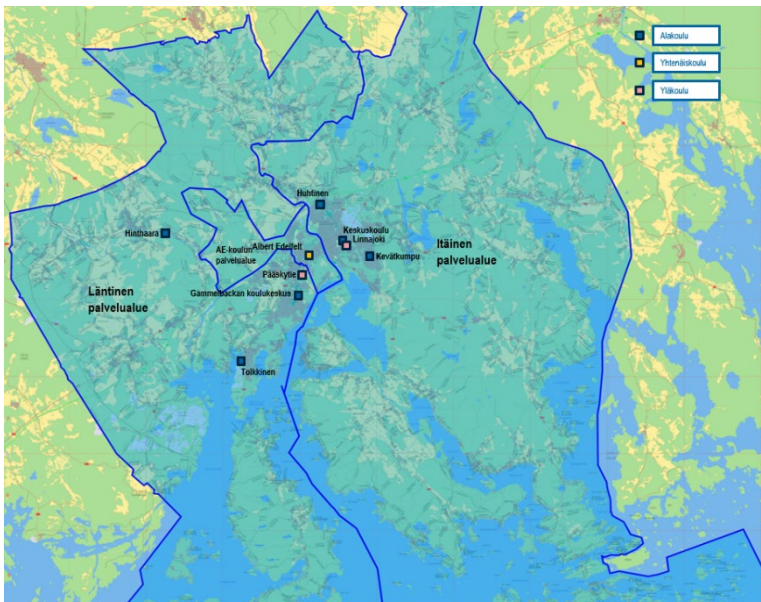

Bild 18. Finskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 3.

Tabell 21. Ändringar i det finskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 3.

Objekt	Åtgärd	Tidpunkt
Epoon koulu	Avstås	2025
Ilojan koulu	Avstås	2026
Peipon koulu	Avstås, eleverna flyttas till Gammelbackan koulu	2028
Gammelbackan koulu	Grundas	2028
Tolkkisten koulu	Barackerna slopas	2028
Jokilaakson koulu	Avstås	2031
Småklasserna i AE-koulu	Flyttas till Pääskytien koulu	2031
Hamarin koulu	Avstås	2033
Kulloon koulu	Avstås	2033
Keskuskoulu och Linnajoen koulu	Slås samman till enhetsskola	2035
Kevätkummun koulu	Vellamo-modulen avstås från	2038

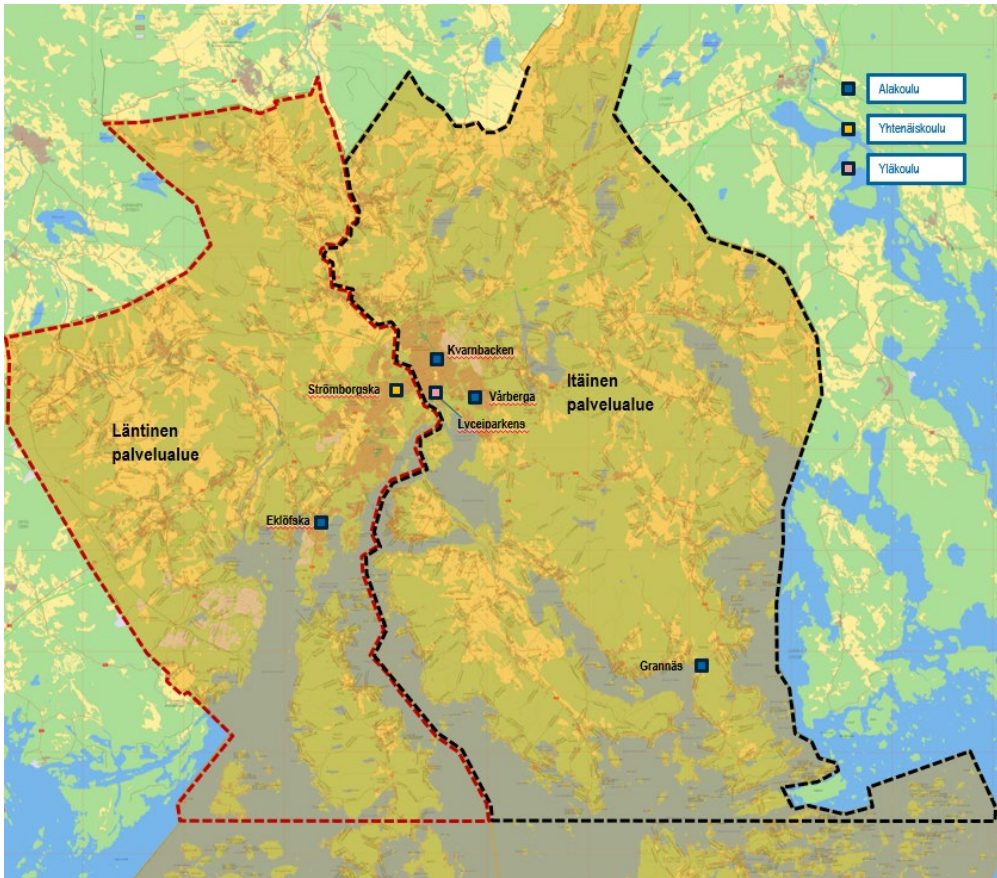

Bild 19. Svenskspråkiga skolor år 2040 i alternativ 3.

Tabell 22. Ändringar i det svenskspråkiga skolnätet under perioden 2024–2040 enligt alternativ 3.

Objekt	Åtgärd	Tidpunkt
Kullo skola	Avstås	2028
Vårberga skola, Vellamo-modulen	Övergår till Kevätkummun koulu	2032
Sannäs skola	Avstås	2032
Hindhår skola	Avstås	2038

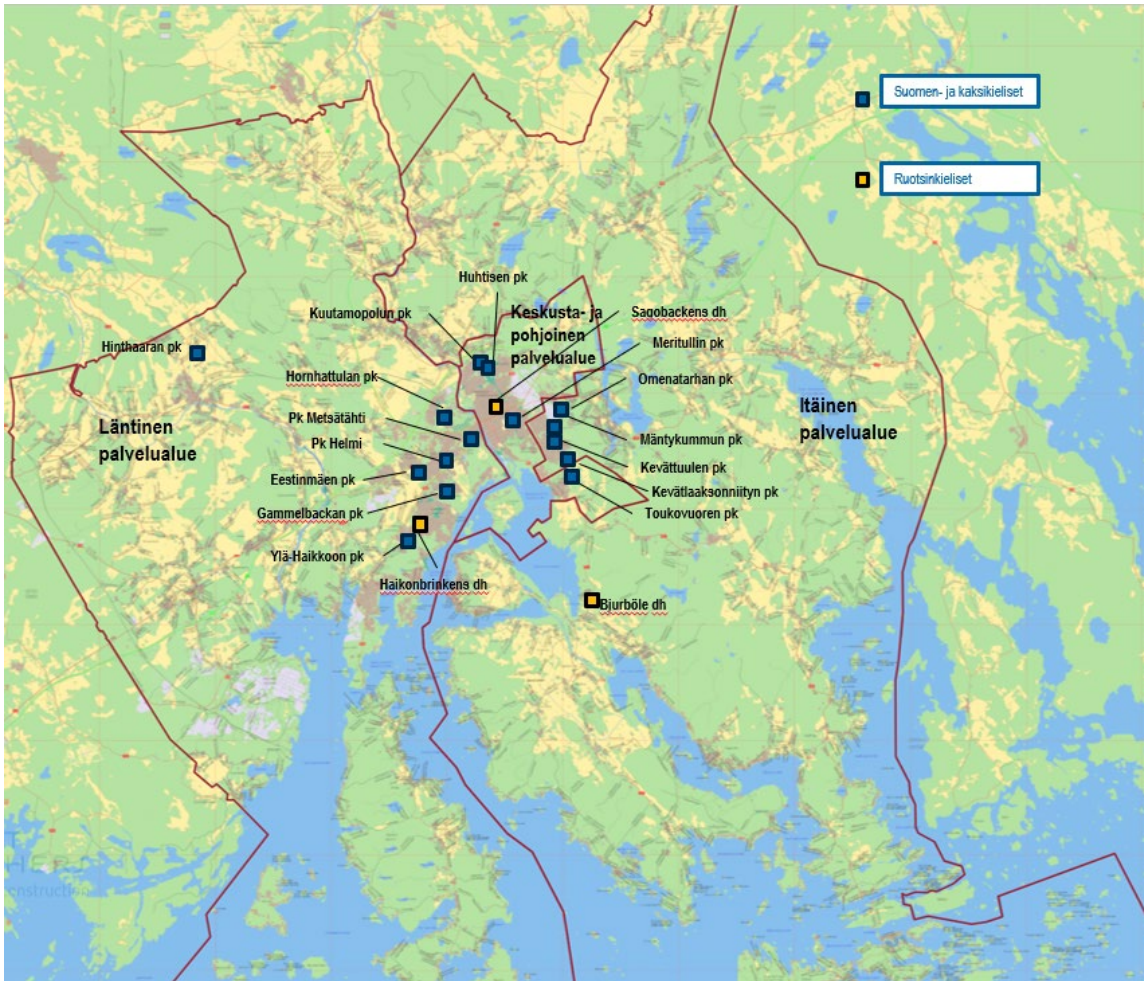

Bild 20. De kommunala daghemmen inom småbarnspedagogiken år 2040 i alternativ 3.

Tabell 23. Ändringar i daghemsnätet under perioden 2024–2040 i alternativ 3.

Objekt	Åtgärd	Tidpunkt
Villa Villekulla daghem	Avstås	2026
Parkdaghemmet	Avstås och verksamheten flyttas till Sjötullens daghem	2029
Sjötullens daghem	Nytt daghem	2029
Ebbo daghem	Avstås	2029
Vårdalsängens daghem	Nytt daghem	2032
Kullo daghem	Avstås	2035

4.4.3 Investeringsbehov och kostnader, livscykelkostnader, sparpotential, fastighetsbestånd

I tabell 23 presenteras åtgärderna enligt alternativ 3. De viktigaste skillnaderna jämfört med andra alternativ är att staden avstår från Hamarin koulu i stället för att renovera, och att staden avstår från Sannäs skola.

Skolornas och daghemmens kostnadseffekter har uppskattats så att man vid avståendet från objektet har uppskattat att man sparar 100 procent av städtjänster och lokalhyror samt 60 procent av personalkostnaderna. I verkligheten kan besparingarna i personalkostnaderna vara högre eller lägre än detta beroende på hur barnen kan överföras till redan existerande grupper.

Drifts- och investeringskostnaderna har beräknats separat och kombinerats i tabellerna 25 (skolor) och 26 (småbarnspedagogik).

Tabell 24. Inverkan på driftskostnaderna av de objekt som man avstår från i alternativ 3.

Objekt (antal elever som flyttas)	År	Drifts-kostnader under året objektet avstås	Inverkan på drifts-kostnaderna	Förklaring
Västra finskspråkiga serviceområdet				
Peipon koulu (323)	2028	3 186 000 €	Ingen betydande inverkan	Eleverna flyttar till den nya skolan i Gammelbacka. Åtgärden har ringa inverkan på driftskostnaderna.
Jokilaakson koulu (68) Leasing + egen gymnastiksal	2031	984 800 €	-661 800 €	Av driftskostnaderna beräknas 161 500 € överföras till Huhtisen koulu och 161 500 € till AE-koulu.
Hamarin koulu (122)	2033	1 387 000 €	-975 000 €	Av driftskostnaderna beräknas 411 000 € överföras till

				Gammelbackan koulu
Tillfälliga lokaler i Tolkkisten koulu (25)	2028	-179 000 €	-179 000 €	Beräknad minskning av Tolkkisten koulus driftskostnader 179 000 €
Kulloon koulu (51)	2033	583 000 €	-408 000 €	Av driftskostnaderna beräknas 175 000 € överförs till Tolkkisten koulu
Östra finskspråkiga serviceområdet				
Ilolan koulu (42)	2026	864 000 €	-604 000 €	Av driftskostnaderna beräknas 260 000 € överförs till Keskuskoulu
Epoon koulu (27)	2025	566 000 €	-317 000 €	Av driftskostnaderna beräknas 249 000 € överförs till Keskuskoulu
Vellamo-modulen i Kevätkummun koulu	2038	266 000 €	-266 000 €	Minskade driftskostnader för Kevätkummun koulu 266 000 €.
Västra svenskspråkiga serviceområdet				
Kullo skola (22)	2028	479 000 €	-289 000 €	Av kostnaderna beräknas 191 000 € överförs till Eklöfska skolan
Hindhår skola (51)	2038	679 000 €	-415 000 €	Av driftskostnaderna beräknas 264 000 €

				överförs till områdets andra skolor.
Östra svenskspråkiga serviceområdet				
Sannäs skola (70)	2036	1 357 000 €	-821 000 €	Av driftskostnaderna beräknas 535 000 € överförs till Kvarnbackens skola
Vårberga skola, Vellamo-modulen	2032	266 000 €	-87 000 €	Användningen av Vellamo-modulen övergår helt till Kevätkummun koulu. Av driftskostnaderna beräknas 87 000 € överförs till Kevätkummun koulu.
Östra och västra området för småbarnspedagogik				
Ebbo daghem (53)	2029	755 000 €	-434 000 €	Av driftskostnaderna beräknas 311 000 € överförs till det nya daghemmet i Huktis
Kullo daghem (75)	2035	1 050 000 €	-700 000 €	Av driftskostnaderna beräknas 350 000 € överförs till det nya daghemmet vid Sjötullen
Avstående från daghem som fastställs senare utgående från	2032	1 200 000 €	-780 000 €	Barnen flyttar till andra daghem i servicenätet, av drifts-

barnprognoser och beläggningsgrader				kostnaderna beräknas cirka 420 000 € överförs
Centrum- och norra området för småbarnspedagogik				
Huktis daghems tillfälliga lokaler (87)	2026	963 000 €	Ingen betydande inverkan	Barnen flyttar till det nya daghemmet i Huktis, åtgärden har ringa inverkan på driftskostnaderna
Villa Villekulla daghem (44)	2026	856 000 €	Ingen betydande inverkan	Barnen flyttar till det nya daghemmet i Huktis, åtgärden har ringa inverkan på driftskostnaderna
Parkdaghemmet (132)	2029	1 428 000 €	Ingen betydande inverkan	Barnen flyttar till det nya daghemmet i Sjötullen, åtgärden har ringa inverkan på driftskostnaderna

Tabell 25. Genomsnittliga årliga totalkostnader för skolorna i alternativ 3.

Tidsram	2024–2029	2030–2034	2035–2040
Investeringskostnader	6 050 000 €	- €	1 484 033 €
Driftskostnader	60 562 433 €	56 429 230 €	53 245 007 €
Totalt	66 612 433 €	56 429 230 €	54 729 040 €
€/elev	12 076 €	11 354 €	12 197 €
Driftskostnader €/elev	10 979 €	11 354 €	11 867 €

Tabell 26. Genomsnittliga årliga kostnader för daghemmen i alternativ 3.

Tidsram	2024–2029	2030–2034	2035–2040
Investeringskostnader	3 963 500 €	1 107 618 €	153 495 €
Driftskostnader	29 872 193 €	29 797 471 €	29 569 934 €
Totalt	33 835 693 €	30 905 089 €	29 723 429 €
€/barn	15 214 €	14 469 €	14 899 €
Driftskostnader €/barn	13 432 €	13 950 €	14 822 €

I alternativ 3 minskar skolornas driftskostnader med cirka 7,3 miljoner euro och daghemmens driftskostnader förblir i sin helhet nästan desamma fram till år 2040.

4.4.4 Antal barn och kapacitet

Tabell 27. Antal barn och kapacitet i servicenätet i Borgå i alternativ 3.

År	2025	2030	2035	2040	Beläggningsgrad år 2040
Västra finskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	1649	1395	1324	1247	
Kapacitet	1826	1869	1649	1649	76 %
Östra finskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	1717	1656	1613	1547	
Kapacitet	2108	1976	1996	1924	80 %
Albert Edelfeltin koulus serviceområde					
Elevantal	493	390	410	452	
Kapacitet	600	600	600	600	75 %
Västra svenskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	614	575	570	518	
Kapacitet	740	740	690	620	84 %
Östra svenskspråkiga serviceområdet					
Elevantal	963	949	798	683	
Kapacitet	976	976	956	846	81 %
Västra området för småbarnspedagogik					
Antal barn	1157	1132	1076	1074	

Kapacitet	1239	1239	1131	1110	97 %
Östra området för småbarnspedagogik					
Antal barn	588	560	516	516	
Kapacitet	688	645	729	729	71 %
Centrum- och norra området för småbarnspedagogik					
Antal barn	479	444	412	405	
Kapacitet	478	571	571	571	71 %
Borgå sammanlagt					
Antal elever/barn	7660	7101	6719	6442	
Kapacitet	8655	8616	8322	8049	80 %

I alternativ 3 är beläggningsgraderna i serviceområdena för de finsk- och svenskspråkiga skolorna på samma nivå som i de övriga alternativen. I det västra området för småbarnspedagogik ökar beläggningsgraden på grund av att man avstår från daghem i området. I det östra området för småbarnspedagogik minskar i sin tur beläggningsgraderna eftersom det byggs ett nytt daghem i området. Eleverna i Albert Edelfeltin koulus område kan hänvisas till det östra eller västra finskspråkiga serviceområdet på grund av den höga beläggningsgraden.

I alternativ 3 skulle servicenätets kapacitet vara tillräcklig även om antalet barn i Borgå utvecklas i enlighet med det positiva grundspåret i stället för grundspåret. Barn i det västra området för småbarnspedagogik måste eventuellt flyttas till exempel till daghem i centrum för att jämna ut beläggningsgraderna.

Beslut om fortsatt användning av leasing- och livscykelobjekt i alternativ 3 har antagits fattas i enlighet med tabellen nedan.

Tabell 28. Fortsatt användning av leasing- och livscykelobjekt i alternativ 3.

Objekt	Typ	Tidpunkt	Antagande
Vellamo-modulen i Kevätkummun koulu	Leasing	2032/2038	Vårberga skola slutar använda modulen 2032. Modulen slopas helt 2038
Sannäs skola	Leasing	2032	Avstås
Äppelgårdens daghem	Livscykel	2032	Användningen fortsätter
Majbergets daghem	Livscykel	2037	Användningen fortsätter

Jokilaakson koulu och Jokilaaksos daghemslokaler	Leasing + egen gymnastiksal	2031/2036	Staden avstår från Jokilaakson koulu och daghemslokalerna 2031
Tilläggslokal för Tolkkisten koulu	Hyra	2028	Tilläggslokalen slopas
Daghemmet Helmi	Livscykel	2038	Användningen fortsätter

I alternativ 3 uppnås målet att avstå från tillfälliga lokaler. Objektens verksamhet görs jämligare och verksamheten effektiveras i stor utsträckning. Servicenätets totala kapacitet minskas bättre i förhållande till det minskade antalet barn än i de andra alternativen.

4.4.5 Konsekvenser för tjänster i alternativ 3

4.4.5.1 Finskspråkig grundläggande utbildning

I detta alternativ finns det i det västra serviceområdet år 2040 tre skolor med årskurs 1–6 (Tolkkisten, Hinthaaran och Peipon koulu) och en skola med årskurs 7–9 (Pääskytien koulu). Serviceområdet bildar en helhet och har flera enheter till vilka de elever som börjar skolan styrs enligt enhetliga principer för elevantagning så att gruppstorleken är cirka 20 elever. Undervisningsgrupper för elever som börjar i skolan kan bildas så att ojämlikhet inom området kan förebyggas mellan olika enheter och antalet grupper är ändamålsenligt. Dessutom förbättrar de investeringar som redan har beslutats om – ersättningen av Peipon koulu och saneringen av Hinthaaran koulu – kvaliteten på lärmiljön i hela serviceområdet. I detta alternativ avstår staden helt från Hamarin koulu som en fristående enhet när det uppstår behov att grundligt renovera den, och fram till dess fungerar fastigheten som en filial till Peipon koulu efter att Peipon koulus nybyggnad blivit färdig år 2028. Tilläggslokalerna vid Tolkkisten koulu slopas år 2028, då elevantalet beräknas minska så att det är möjligt att avstå från tilläggslokalerna. Dessutom avstår staden från Kulloon koulus fastighet när den kommer till det skedet att den behöver en totalrenovering, och eleverna hänvisas till andra skolor inom serviceområdet. I detta alternativ hänvisas även elever från Jokilaakson koulu från åns västra sida till Albert Edelfeltin koulu och från åns östra sida till Huhtisen koulu, och staden kan avstå från skolans lokaler. Dessutom möjliggör minskningen av antalet elever i Pääskytien koulu att småklasserna från Albert Edelfeltin koulu flyttar till lokalerna i Pääskytien koulu, vilka saneras för dessa behov.

I det östra serviceområdet finns det i detta alternativ år 2040 två skolor med årskurs 1–6 (Kevätkummun och Huhtisen koulu) och en enhetsskola (Linnajoen koulu och Keskuskoulu). Serviceområdet bildar en helhet och har flera enheter till vilka de elever som börjar skolan styrs enligt enhetliga principer för elevantagning så att gruppstorleken är cirka 20 elever. Huhtisen koulu har möjlighet att ta emot elever från Jokilaakson koulu från åns östra sida. Man avstår från Kevätkummun koulus moduler, som betjänar såväl förskoleundervisningen som undervisningen på svenska och finska, mellan 2035–2040. Linnajoen koulu och Keskuskoulu bildar en enhetsskola, där användningen av lokalerna är effektiv, tillgången på personal är tryggad och elevernas skolstig är så enhetlig som

möjligt. Skolans ledningsarrangemang stöder enhetsskolans struktur så effektivt och väl som möjligt. Genom ändringarna förbättras tillgången till och kvaliteten på tjänsterna och skapas jämlika möjligheter för alla barn till högklassigt lärande med tanke på lokalerna. Dessutom ökar ändringarna personalens möjligheter till kollegial utveckling. Inom serviceområdet kan storleken på undervisningsgrupperna för elever som börjar skolan jämnas ut och därmed förbättras förutsättningarna för lärande med tanke på gruppstorleken. Kostnaderna för fastigheterna inom serviceområdet ökar inte och man kan satsa på undervisningspersonalen. Kollektivtrafiken inom serviceområdet utnyttjas vid ordnandet av skolskjutsar och kompletteras dessutom med beställningstrafik.

I Albert Edelfeltin koulus serviceområde kommer elever från Jokilaakson koulu från västra sidan av ån till lågstadiet. Dessutom avstår staden från fastigheten för de nuvarande småklasserna i Tulliportti senast 2035 och verksamheten flyttas till de renoverade lokalerna i Pääskytien koulu. Lokalernas flexibilitet och ändamålsenlighet för denna specialgrupp bör först utredas.

4.4.5.2 Svenskspråkig grundläggande utbildning

I det västra området stängs Kullo skola liksom i de andra alternativen, men redan 2025–2030. Om elevantalet tillåter stängs även Hindhår skola mellan 2035–2040. Eleverna borde få plats i de två övriga enheterna i västra området utan investeringar, eftersom också elevantalet i årskurserna 7–9 minskar efter 2033.

I det östra området stängs Sannäs skola 2030–2035 och om elevantalet tillåter behövs inte Vellamo-modulen längre.

I detta alternativ minskar antalet lokaler för grupperna inom den grundläggande utbildningen med 12; 6 på östra och 6 på västra sidan. Detta alternativ ger de bästa möjligheterna att sänka hyreskostnaderna och minska personalen. I alternativet finns totalt sex svenskspråkiga skolor i väst, centrum, Vårberga och söder.

När antalet skolor minskar ökar kostnaderna för skolskjutsar. Med tanke på skolskjutsarna har läget av elevens nya skola en avgörande betydelse. Stängningen av Sannäs skola påverkar antalet elever som omfattas av skolskjutsrätten och avståndet förlängs för de elever vars adress ligger längre från centrum. I år har ungefär hälften av eleverna rätt till skolskjuts till Sannäs skola. För närvarande finns det ingen kollektivtrafik till Ylike eller Illby, vilket medför extra transportkostnader. Om man avstår från Vårberga skolas modul har detta en mycket liten inverkan på skolskjutsarna, eftersom Vårberga skolas verksamhet kan fortsätta. I dagens läge kommer även elever från Kråkö och Vessöområdet till Vårberga skola och har rätt till skolskjuts.

Genom att ändra elevupptagningsområdena till ett större serviceområde kan man underlätta bildandet av lämpliga undervisningsgrupper och balansera arbetsbördan. Flexibla undervisningslokaler underlättar detta mål ytterligare, eftersom de ger bättre möjligheter att bilda jämlika och ekonomiskt vettiga undervisningsgrupper.

4.4.5.3 Tjänster inom småbarnspedagogik

I alla områden, centrum-norra området, västra området och östra området, ska man beakta minskningen av antalet barn enligt grundspåret, 395 barn färre år 2040 jämfört med nuläget. Nödvändiga åtgärder ska vidtas när det är dags för en grundlig renovering av daghemslokalerna, när leasingavtalen för daghemsmodulerna upphör och när avtalen för livscykeldaghemmen upphör. Staden kan avstå från följande daghemslokaler: Ebbo daghem år 2029, daghemslokalerna i Jokilaakson koulu 2031 och Kullo daghem 2035.

Antalet barn i daghems- och förskolegrupper enligt språkgrupp ska följas upp aktivt och grupper ska slås samman till grupper med tre vuxna i det skede då minskningen av antalet barn verkar fortsätta under de kommande åren.

4.5 Jämförelse av alternativen med tanke på ordnandet av tjänster

4.5.1 Alternativen med tanke på ordnandet av småbarnspedagogik

Kommunens skyldighet att ordna småbarnspedagogik och barnets rätt till småbarnspedagogik

I lagen om småbarnspedagogik (540/2018) föreskrivs det om barns rätt till småbarnspedagogik och om anordnande och tillhandahållande av småbarnspedagogik.

Kommunen är skyldig att ordna småbarnspedagogik, med vilken avses en systematisk och målinriktad helhet som består av fostran, undervisning och vård av barn och i vilken i synnerhet pedagogiken betonas. Kommunen ska ordna småbarnspedagogik i den omfattning och i den form som behovet i kommunen förutsätter. Kommunen ska eftersträva att ordna småbarnspedagogik nära dem som anlitar servicen med beaktande av hur bosättningen är förlagd och trafikförbindelserna. Daghemmens verksamhet under kalenderåret och deras öppettider under dygnet ska ordnas efter lokalt behov. Skiftomsorg ordnas på kvällstid, nattetid, veckoslut och söckenhelger och andra helger på daghem eller i familjevård. Skiftomsorg ska i behövlig utsträckning ordnas för barn som behöver detta på grund av en förälders eller en annan vårdnadshavares arbete eller studier. I Borgå ordnas skiftomsorg vid Majbergets daghem.

Barnet har rätt till småbarnspedagogik från ingången av den kalendermånad under vilken barnet fyller nio månader. Småbarnspedagogik ska dock inte ordnas för den tid för vilken föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen betalas för vården av barnet. Småbarnspedagogik ska dock ordnas för den tid för vilken föräldrapenning betalas partiellt på grund av deltidsarbete. Ett barn som deltar i förskoleundervisning har rätt att få kompletterande småbarnspedagogik.

Vid planering, anordnande och tillhandahållande av samt beslutsfattande om småbarnspedagogik ska man i första hand se till barnets bästa.

Kommunen ska ordna småbarnspedagogik för varje barn som på grund av sina vårdnadshavares arbete, studier, sjukdom eller av motsvarande skäl är bosatt i kommunen, även om barnet inte har någon hemkommun i Finland eller barnets hemkommun enligt lagen om hemkommun är någon annan kommun.

Skyldigheten att ordna småbarnspedagogik för ett barn som i enlighet med barnskyddslagen (417/2007) har placerats som en stödåtgärd inom öppenvården eller i vård utom hemmet eller i eftervård åligger den kommun där barnet är placerat och i fråga om ett barn i eftervård boningskommunen.

I brådskande fall eller när omständigheterna annars kräver det ska kommunen se till att småbarnspedagogik ordnas även för andra barn som vistas i kommunen än kommuninvånarna.

Faktorer som ska beaktas med tanke på ordnandet av småbarnspedagogik

Verksamhetsformerna inom småbarnspedagogiken är:

1. daghemsverksamhet, som ordnas i daghem
2. familjedagvård, som ordnas i familjedaghem
3. öppen småbarnspedagogik, som ordnas på en plats som lämpar sig för verksamheten.

Småbarnspedagogik kan ordnas av en kommun, en samkommun eller en privat serviceproducent.

Bestämmelser om förskoleundervisning finns i lagen om grundläggande utbildning (628/1998). På förskoleundervisning som ordnas i daghem tillämpas bestämmelserna om gruppstorlek och personaldimensionering enligt lagen om småbarnspedagogik.

Kommunen ska se till att varje barn kan få småbarnspedagogik på sitt modersmål, finska, svenska eller samiska. I tvåspråkiga kommuner ska småbarnspedagogik ordnas på kommunens båda språk så att serviceanvändaren kan delta i småbarnspedagogik på det språk han eller hon väljer, antingen finska eller svenska.

Den småbarnspedagogiska miljön ska vara utvecklande, främja lärande och vara hälsosam och trygg med beaktande av barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter. Lokalerna och redskapen för verksamheten ska vara sunda, säkra och ändamålsenliga och tillgängligheten ska beaktas. Ett barn som deltar i småbarnspedagogik ska erbjudas hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov. Måltiderna ska vara ordnade och handledda för alla barn som är på plats.

Ett barn som deltar i småbarnspedagogiken har rätt att som en del av den grundläggande verksamheten inom småbarnspedagogiken få sådant allmänt stöd som barnets individuella utveckling, lärande och välbefinnande förutsätter. Barnet har rätt att få stödet utan dröjsmål när behovet av stöd framkommit. Om barnet behöver stöd till följd av

funktionsnedsättning, sjukdom, försenad utveckling eller något annat sådant behov av stöd för lärande eller utveckling som avsevärt sänker barnets funktionsförmåga, ska barnet ges stöd i form av individuellt planerat särskilt stöd. Särskilt stöd består av flera stödformer som tillämpas kontinuerligt och på heltid. I Borgå har barnens behov av stöd ökat och som en stödåtgärd används en minskning av daghemmens gruppstorlekar genom att använda de barnspecifika koefficienterna 1,5/2,0.

Barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare som önskar en plats inom småbarnspedagogiken som ordnas av kommunen ska göra en ansökan om detta senast fyra månader innan barnet behöver platsen. Om behovet av småbarnspedagogik beror på sysselsättning, studier, utbildning eller flytt till en annan kommun på grund av arbete eller studier och det inte är möjligt att förutsäga när behovet uppstår, ska ansökan om en plats inom småbarnspedagogiken göras så snart som möjligt, dock senast två veckor innan barnet behöver platsen. Småbarnspedagogiken ska ordnas senast från och med den dag då barnet behöver platsen. Småbarnspedagogiken ska om möjligt ordnas i den form barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare önskar.

Personaldimensioneringar inom småbarnspedagogiken och daghemsgruppernas storlek

Förordningen om småbarnspedagogik (753/2018) fastställer personaldimensioneringen i barngrupperna inom småbarnspedagogiken. Daghemsgrupper kan bildas i grupper om högst tre vuxna.

Personaldimensionering:

- 0–2 år 4 barn per 1 vuxen (1/4)
- 3–6 år 7 barn per 1 vuxen (1/7)

Maximistorleken för en daghemsgrupp enligt lagen är:

- 3 vuxna / 0–2 år max 12 barn
- 3 vuxna / 3–6 år max 21 barn
- 3 vuxna / 0–5 år 12–18 barn

Strukturförändring inom småbarnspedagogiken, serviceövergång från andra tjänster till daghem

Antalet barn som får hemvårdsstöd har minskat betydligt. Sedan 2012 har antalet barn med hemvårdsstöd i Borgå minskat med 500, från 800 till 300. Antalet barn i familjedagvård har också minskat från 190 till 60 under samma period.

I Borgå har andelen barn i åldern 1–6 år som deltar i småbarnspedagogik (kommunala och privata daghem samt familjedagvård) ökat och var 86,5 procent på hösten 2023. Särskilt andelen barn under tre år som deltar i småbarnspedagogik har ökat betydligt på kort tid och var på hösten 2023 cirka 74 procent. Barn i åldern 0–2 år använder 1,75 platser i

daghem jämfört med 3–6-åringar. Antalet barn i daghemmen minskar när barngrupper med 12 barn i åldern 0–2 år ersätter grupper med 21 barn i åldern 3–6 år.

Jämfört med födelsetalen ökar antalet barn i Borgå betydligt innan förskoleåret/skolan börjar, eftersom barnfamiljerna ofta flyttar i det här skedet. Inom småbarnspedagogiken ökar åldersklassens storlek från antalet födda fram till 6 års ålder med cirka 15 procent.

I daghemmen är antalet barn större på våren än på hösten, då antalet barn under 3 år (relationstalet 1/4) är större. Det kommer årligen in nya barn till småbarnspedagogiken i början av året och nya barn kan tas in i de grupper där det blir plats efter de barn som har fyllt tre år (relationstal 1/7).

Serviceövergången från hemvård och familjedagvård till daghem har på kort tid ökat behovet av daghemsplatser. Tillfälliga daghemslösningar har genomförts genom att ta i bruk hyrda lokaler och genom att anställa ytterligare personal till befintliga daghem.

Utifrån behovsutredningar som gjorts om behov av platser inom småbarnspedagogik har man inlett byggprojekt, av vilka många redan håller på att genomföras. Till centrum kommer nya daghemslokaler i början och i slutet av 2025. I början av år 2025 tas det i centrumområdet i bruk tillfälliga lokaler för sex grupper, varvid staden kan avstå från hyrda lokaler för tre grupper (tidigare privat daghem). Man planerar att avstå från de tillfälliga lokalerna i centrum när ett nytt daghem för 10 grupper blir färdigt i centrum år 2029.

Den nya daghemsbyggnaden för Huktis daghem för tio grupper blir färdigt hösten 2025. Fyra grupper i Huktis daghem flyttar från sina tillfälliga lokaler till det nya daghemmet och staden avstår från de tillfälliga lokalerna. Dessutom avstår staden från två hyrda lokaler. I det skedet avstår staden också från Villa Villekulla daghem, vars verksamhet (3 grupper) flyttar till det nya Huktis daghem.

Hösten 2025 färdigställs lokaler för tre förskolegrupper i Kvarnbackens skola, vilka läsåret 2024–2025 har sin verksamhet i klassrum i Kvarnbackens skola. Klassrummen blir lediga för skolans bruk. Antalet svenskspråkiga förskolegrupper i centrum varierar mellan 2–3 från år till år beroende på åldersklassens storlek.

I början av 2026 övergår Estbacka daghem från tillfälliga lokaler till ett totalrenoverat daghem för åtta grupper. Dessutom finns det i västra området fyra grupper i tillfälliga lokaler på Kunskapens väg, vilka staden kan avstå från när en ny skola blir färdig i Gammelbacka år 2028, där tre förskolegrupper kan placeras.

Med hjälp av de ovan nämnda investeringarna kan staden avstå från tilläggsgrupperna i daghemmen och placera personalen från dessa grupper i Huktis eller Estbacka daghem eller i de tillfälliga lokalerna i centrum.

I Borgå finns nio privata daghem som erbjuder tjänster mot servicesedlar. Dessa är daghem för 1–4 grupper. Våren 2024 hade de privata daghemmen cirka 350 barn. De privata daghemmens verksamhet ska motsvara minst samma nivå som de kommunala daghemmens. Kommunen övervakar verksamheten inom den privata

småbarnspedagogiken. Om en privat tjänsteproducent av någon anledning upphör med sin verksamhet, ska kommunen säkerställa kontinuiteten i tjänsterna för kunderna.

4.5.2 Alternativen med tanke på ordnandet av grundläggande utbildning

Lagstiftning och ordnande av grundläggande utbildning

Enligt lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att ordna grundläggande utbildning för barn i läropliktsåldern som bor på kommunens område samt förskoleundervisning året innan läropliktsåldern inleds. Kommunen kan ordna tjänsterna själv eller i samråd med andra kommuner.

Undervisningen i kommunen ska ordnas så att elevernas resor med hänsyn till bebyggelsen, skolornas och andra undervisningsplatsers placering samt kommunikationerna är så trygga och korta för eleverna som möjligt. När förskoleundervisning ordnas ska dessutom beaktas att de barn som deltar i undervisningen har möjlighet att utnyttja småbarnspedagogisk service. Kommunen anvisar åt den läropliktiga en skola, s.k. närskola, där undervisningen sker på elevens eget språk, om kommunen är skyldig att ordna undervisning på nämnda språk. Den läropliktige kan också ansöka om inträde till en annan skola än den närskola som kommunen anvisar, varvid enhetliga antagningsgrunder ska tillämpas på alla sådana sökande.

Den grundläggande utbildningen är allmänbildande utbildning och handlar både om fostran och utbildning. Målet med den grundläggande utbildningen är att stödja elevernas växande som människor och samhällsmedlemmar samt att lära ut nödvändiga kunskaper och färdigheter. Den grundläggande utbildningen ger alla samma behörighet för fortsatta studier och den är avgiftsfri. Den grundläggande utbildningen omfattar årskurserna 1–9 och är avsedd för hela åldersklassen 7–16 år.

Grunderna för läroplanen ger en enhetlig grund för de lokala läroplanerna och stärker på så sätt jämlikheten i utbildningen i hela landet. Kommunernas och skolornas egna läroplaner styr undervisningen och skolarbetet noggrannare och beaktar lokala behov och synpunkter.

Enligt lagen om grundläggande utbildning har den som deltar i utbildning under arbetsdagarna rätt att få undervisning enligt läroplanen, elevhandledning och tillräckligt stöd för inläring och skolgång genast när behov uppstår. Undervisningsgrupperna ska sammanställas så att målen i läroplanen kan nås i undervisningen. Genomförandet av läroplanen på ett högklassigt sätt och i enlighet med lagen ställer krav på skollokaler, undervisningsarrangemangen, lärarnas mångsidiga kunskaper, tjänsterna för elevhälsa och stöd för lärande samt ledarskapet. Dessutom är det utbildningsanordnarens ansvar att besluta om de ekonomiska ramvillkoren för undervisningen.

Stadsstyrelsen i Borgå har 8.4.2024 godkänt fem principer för planering av servicenätet, vilkas förverkligande ska beaktas i varje alternativ och inom alla serviceområden.

Faktorer som ska beaktas med tanke på ordnandet av grundläggande utbildning

Minskningen av antalet elever måste beaktas. Dessutom har man antagit att ekonomiska realiteter, som beror på en minskning av antalet studerande och minskade inkomster, innebär att hyreskostnaderna hotar fullskaliga satsningar på undervisningens kvalitet, främst personalkostnader.

Borgå har under de senaste åren gjort betydande investeringar i skolnätet, varvid skolornas utrymmen som är avsedda för lärande har utvecklats. Samtidigt har skolor också stängts och en del totalrenoverats, men många nya skolor har byggts. Kapaciteten har också anpassats till det sjunkande antalet elever i denna process. Alla skolfastigheter där undervisningen sker på svenska uppfyller idag de krav som ställs på en hälsosam och fungerande skolfastighet. Som en följd av de senaste årens investeringar och kapitalhyra har den interna hyran stigit. På lång sikt kommer de nya byggnaderna att leda till inbesparingar i underhållshyran.

Generellt sett leder ett mindre antal skolor till färre undervisningsgrupper med fler elever per basgrupp. Detta avhjälpas av det faktum att det totala antalet elever förväntas minska. Minskningen av antalet grupper inom den grundläggande utbildningen medför besparingar i personalkostnaderna.

När antalet skolor minskar ökar kostnaderna för skolskjutsar. Effekten är dock måttlig i förhållande till helheten.

Det är uppenbart att skolans storlek kan påverka kostnadseffektiviteten. I mindre skolor är kostnaderna per elev i allmänhet högre, eftersom de fasta kostnaderna ska fördelas på färre elever. Större skolor kan ofta dra nytta av stordriftsfördelar, vilket innebär att de kan erbjuda mer resurser och aktiviteter till en lägre kostnad per elev.

Flera studier visar att skolans storlek i sig inte kan betraktas som en avgörande faktor för elevernas prestationsförmåga. Det finns heller ingen entydig forskning som direkt visar när skolan blir för liten för att vara en trygg miljö för eleven, eller entydig bevisning för att en stor skola i allmänhet är bättre än en liten skola eller vice versa.

Det finns faktorer som tillsammans skapar en miljö där eleverna lyckas och trivs bra oberoende av skolans storlek. Ledarskap, personalens kompetens, skolans miljö, såsom fysiska byggnader, föräldrarnas deltagande samt tillgången till läromedel och teknologi som underlättar undervisningen, är exempel på sådana faktorer. Forskningen betonar också vikten av social delaktighet och språkutveckling för att skapa en god miljö för eleverna. Detta innebär att det oavsett skolans storlek är viktigt att eleverna känner sig delaktiga i gemenskapen och har möjlighet att utveckla sina sociala och språkliga färdigheter.

Kvaliteten på undervisningen är avgörande för elevernas lärande och prestationer. Lärarnas utbildning, erfarenhet och professionella utveckling spelar en stor roll.

Man bör beakta att årskursernas storlek varierar även om de minskar. Detta innebär att det krävs flexibilitet när det gäller kapacitet och att ett kapacitetsmål på 100 procent inte är realistiskt eller idealiskt. Som exempel kan nämnas att de nuvarande åldersklasserna i de svenskspråkiga skolorna varierar mellan 178 och 206 och i de finskspråkiga skolorna mellan 327 och 488 elever.

I Borgå har man tidigare sökt skolspecifika lösningar för minst 120 elever vilka pedagogiskt motsvarar önskemålet om ett större kunnande, lämpliga gruppstorlekar och en årskurs per grupp samt ekonomisk effektivitet. Även bildningscentrum med finsk- och svenskspråkiga skolor i samma byggnad kan delvis erbjuda dessa önskade fördelar. Målet i Borgå har varit att i mån av möjlighet placera förskolan i skolans fastighet. Språkgrupperna är dock administrativt och enligt lag separata enheter och de leds separat. Undervisningsspråket är antingen finska eller svenska. Språkundsundervisningen avviker från detta som en egen modell.

4.6 Kostnader för fastigheterna i alternativen

Tabell 29 visar de planerade investeringarna under granskningsperioden. Utgångspunkten är att samma investeringar genomförs i varje alternativ. De objekt som markerats med en stjärna (*) har planerats att slopas i stället för att totalrenoveras i alternativ 3.

Planen är att avstå från Epoon koulu i varje alternativ. Om detta inte görs, måste Epoon koulu genomgå en totalrenovering. (**)

Tabell 29. Investeringar som planeras under granskningsperioden.

Objekt	Åtgärd	Åtgärdsår	Kostnadsberäkning
Västra finskspråkiga serviceområdet			
Hindhår bildningscentrum gymnastiksal och renovering	Nybyggnad och renovering	2025	5 000 000 €
Gammelbackan koulukeskus	Nybyggnad	2028	28 500 000 €
Hamarin koulu*	Totalrenovering	2040	2 400 000 €
Epoon koulu**	Totalrenovering	2027	1 825 000 €
Östra finskspråkiga serviceområdet			
Huhtisen koulu	Totalrenovering	2040	3 198 000 €
Keskuskoulu	Totalrenovering	2040	5 706 000 €
Västra svenskspråkiga serviceområdet			

Hindhår skola, gymnastisal och renovering	Nybyggnad och renovering	2025	Ingår i kostnadsberäkningen för Hindhår bildningscentrum
Östra svenskspråkiga serviceområdet			
Kvarnbackens skola	Tilläggsutrymmen	2025	4 600 000 €
Västra området för småbarnspedagogik			
Estbacka daghem	Totalrenovering	2026	4 600 000 €
Haikobrinkens daghem	Totalrenovering	2033	1 238 000 €
Östra området för småbarnspedagogik			
Ebbo daghem*	Totalrenovering	2027	330 000 €
Vårdalsängens daghem	Nybyggnad	2032	4 300 000 €
Centrum- och norra området för småbarnspedagogik			
Nya Huktis daghem	Nybyggnad	2026	8 850 000 €
Sjötullens daghem	Nybyggnad	2029	11 000 000 €
Vårvindens daghem	Totalrenovering	2040	921 000 €
Kostnadsberäkning totalt			82 468 000 €

I tabellen presenteras byggnader som staden planerar att avstå från i alla alternativ, kostnaderna för rivning av dem samt nedskrivningar av balansvärdet. Rivningskostnaderna inverkar på driftsekonomikostnaderna under rivningsåret. Som rivningskostnader har beräknats 150 €/brm².

Tabell 30. Byggnader som staden planerar att avstå från i alternativen.

Objekt	Kostnadsberäkning + nedskrivning av balansvärdet under året då staden avstår från byggnaden
Västra finskspråkiga serviceområdet	
Kulloon koulu	254 550 €
Jokilaakson koulu, idrottsbyggnaden	281 250 € + 360 000 €
Hamarin koulu	411 300 €

Östra finskspråkiga serviceområdet	
Ilolan koulu	34 200 € + 105 000 € (gamla byggnaden)
Ilolan koulus hyreslokal	Inga rivningskostnader, eftersom det är fråga om ett hyresobjekt
Epoon koulu	138 600 €
Västra svenskspråkiga serviceområdet	
Kullo skola	104 000 €
Hindhår skola	384 000
Östra svenskspråkiga serviceområdet	
Sannäs skola	186 750 € + 530 000 €
Västra området för småbarnspedagogik	
Kullo daghem	170 850 €
Östra området för småbarnspedagogik	
Ebbo daghem	57 150 €
Centrum- och norra området för småbarnspedagogik	
Parkdaghemmet	118 000 €
Tillfälliga lokaler för Huktis daghem	Inga rivningskostnader, eftersom det är fråga om ett hyresobjekt
Villa Villekulla daghem	119 700 €

Hur driftskostnaderna för servicenätet påverkas av att staden avstår från en byggnad har bedömts objektspecifikt. På detta inverkar bland annat objektets personal- och hyreskostnader. Personalkostnaderna beräknas minska med i genomsnitt cirka 60 procent om man avstår från en skola. Detta beror dock på vilken gruppstorleken kommer att vara i den nya skolan. Till exempel kan det vara möjligt att placera elever från mindre skolor i redan befintliga grupper, vilket innebär större inbesparingar i personalkostnaderna.

Tabellen nedan visar de genomsnittliga årliga driftskostnaderna för femårsperioder i enlighet med alternativens planer på att avstå från objekt. I alternativet där man inte gallrar i servicenätet (0), genomförs de redan planerade investeringarna i nybyggnad och totalrenoveringar i servicenätet, men staden avstår inte från Epoon och Ilolan koulu.

Tabell 31. Genomsnittliga årliga driftskostnader.

	2024–2029	€/elev	2030–2034	€/elev	2035–2040	€/elev
Inga gallringar i servicenätet (0)	91 262 759 €	11 840 €	89 142 700 €	12 919 €	87 998 638 €	13 576 €
Alternativ 1	90 671 859 €	11 763 €	88 221 700 €	12 786 €	86 986 431 €	13 420 €
Alternativ 2	90 653 700 €	11 761 €	87 845 630 €	12 731 €	85 841 395 €	13 243 €
Alternativ 3	90 434 626 €	11 733 €	85 785 651 €	12 433 €	82 594 405 €	12 742 €

De genomsnittliga årliga driftskostnaderna för alternativ 0, där inga gallringar görs i servicenätet, är åren 2024–2029 cirka 591 900–828 133 euro större än i de övriga alternativen, beroende på alternativ.

Tabell 32. Kumulativ besparing jämfört med år 2024 och alternativ 0.

Kumulatiivinen säästö vuoteen 2024 verrattuna	2040
Vaihtoehto 0	0 €
Vaihtoehto 1	12 620 536 €
Vaihtoehto 2	20 316 858 €
Vaihtoehto 3	47 947 075 €

Alternativ 1

- Utgifterna för utbildningstjänsterna och tjänsterna inom småbarnspedagogik skulle vara i genomsnitt 90,7 miljoner euro per år 2024–2029, dvs. cirka 0,6 miljoner euro mindre än i det s.k. nollalternativet.
- I slutet av granskningsperioden år 2040 skulle de årliga kostnaderna vara cirka 1,0 miljoner euro lägre än i nollalternativet och kumulativt skulle besparingarna uppgå till cirka 12,6 miljoner euro jämfört med nollalternativet fram till år 2040.

Alternativ 2

- Utgifterna för utbildningstjänsterna och tjänsterna inom småbarnspedagogik skulle vara i genomsnitt 90,7 miljoner euro per år 2024–2029, dvs. cirka 0,6 miljoner euro mindre än i det s.k. nollalternativet.
- I slutet av granskningsperioden år 2040 skulle de årliga kostnaderna vara cirka 2,2 miljoner euro lägre än i nollalternativet och kumulativt skulle besparingarna uppgå till cirka 20,3 miljoner euro jämfört med nollalternativet fram till år 2040.

Alternativ 3

- Utgifterna för utbildningstjänsterna och tjänsterna inom småbarnspedagogik skulle vara i genomsnitt 90,4 miljoner euro per år 2024–2029, dvs. cirka 0,8 miljoner euro mindre än i det s.k. nollalternativet.
- I slutet av granskningsperioden år 2040 skulle de årliga kostnaderna vara cirka 5,4 miljoner euro lägre än i nollalternativet och kumulativt skulle besparingarna uppgå till cirka 47,9 miljoner euro jämfört med nollalternativet fram till år 2040.

5 Barnkonsekvensbedömning i servicenätsplanen

5.1 Barnkonsekvensbedömning som process

Centralt i hela arbetet med servicenätsutredningen och servicenätsplanen är att beakta konsekvenserna för barnen. Barnkonsekvensbedömningen har genomförts enligt en modell som godkändes av Borgå stads bildningsnämnd år 2022.

Barnkonsekvensbedömning har gjorts i två skeden: i samband med utredningen av servicenätets nuläge och i samband med planeringen av servicenätet. Barnkonsekvensbedömningen omfattar delaktighet för både barn och föräldrar eller andra närstående vuxna i båda skederna av arbetet och i analyseringen av de åtgärdsförslag som läggs fram.

Utgångspunkten för bedömningen av barnkonsekvenserna är planen för genomförandet av den nationella barnstrategin med tillhörande anvisningar från Undervisnings- och kulturministeriet, Unicefs modell En barnvänlig kommun och den av bildningsnämnden godkända modellen för barnkonsekvensbedömning i Borgå 2022 (bilaga 4) samt Borgå stads övriga strategiska riktlinjer. Barnkonsekvenserna bedöms i stor utsträckning med hjälp av många olika mätare, både ur pedagogiska, funktionella, tekniska och lägesmässiga perspektiv, med betoning på barnens jämlikhet.

I samband med utredningen av servicenätets nuläge genomfördes bedömningen genom en enkätundersökning som riktades till alla enheter i servicenätet. Med enkäten kartlades barnens nöjdhet med objektens nuvarande funktionella lösningar och utrymmeslösningar, söktes utvecklingsförslag och önskemål för framtiden samt en uppfattning om vad som ur barnens synvinkel är en bra skola eller ett bra daghem. Enkäten genomfördes i enheterna med deltagande av en barn- eller elevgrupp som representerar olika grupper enligt en modell som nämnden beslutat. Deltagandet var frivilligt.

Genomförande av enkäten

Enkäten genomfördes i maj och juni 2024. Till enkäten hörde riktade enkäter för barn inom den grundläggande utbildningen, barn inom småbarnspedagogiken och föräldrar eller andra närstående vuxna till barn i den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken. Enkäten för vuxna besvarades med en elektronisk blankett. Enkäten innehöll förutom öppen respons också flervalfrågor, där man till exempel prioriterade de viktigaste frågorna i småbarnspedagogiken eller skolan. I enkäterna som riktades till barn användes metoder som var barnorienterade och anpassade till åldersnivån.

I **skolorna** besvarades enkäten med hjälp av undervisningspersonal under skoldagen. I enheterna inom den grundläggande utbildningen besvarades enkäten av medlemmar i det demokratiskt valda elevrådet. Vid besvarandet av enkäten skulle opartiskhet garanteras.

Undervisningspersonalen fick i skolan leda diskussionen opartiskt och vid behov ställa hjälpfrågor som fanns skrivna på blanketten, särskilt till de yngre skoleleverna. Frågorna behandlades tillsammans med skoleleverna en efter en. Elevernas svar antecknades på dokumentationsblanketten.

Frågorna i enkäten var indelade i tre teman: skola, lärmiljö och skolresa. Syftet med enkäten var att reda ut barnens åsikter och tankar kring de teman som valts.

I enheterna inom **småbarnspedagogiken** genomfördes enkäten med hjälp av personalen inom småbarnspedagogiken. Personalen i småbarnspedagogiken skulle för enkäten välja ut en barngrupp som representerar enheten i fråga och i möjligaste mån beakta barn i olika ålder samt specialgrupper såsom barn i behov av särskilt stöd eller olika språkgrupper.

Vid besvarandet av enkäten skulle opartiskhet garanteras. Det rekommenderades att daghemsföreståndaren eller rektorn skulle vara närvarande då enkäten genomfördes för att garantera opartiskheten. Med enkäten kartlades vad som utgör en bra enhet för småbarnspedagogik ur barnens synvinkel.

Med enkäten levererades bilder som till sina teman gällde verksamhetsmiljön, lokalerna och vardagen inom småbarnspedagogiken. Teman var bland annat naturen, gården, gymnastiksalen, lekredskap, vila, lekande ensam eller i grupp och ledd gruppverksamhet. Personalen inom småbarnspedagogiken skulle med hjälpfrågor försäkra sig om att barnen förstår vad bilden föreställer.

Barnens uppgift var att föra en bild i taget till en korg med det smileyansikte de väljer, beroende på hurdana känslor det på bilden väcker i dem och om de tycker att det på bilden ingår i en bra dag i daghemmet eller förskolan. Betydelsen av smileyansiktena förklarades till barnen på följande sätt: Bra/roligt = grönt, Neutral, jag vet inte, helt okej = gult, Otrevligt eller skrämmande = rött. Med barnen diskuterades en bild i taget, och den vuxna antecknade barnens motiveringar på blanketten.

Resultaten av enkäterna i samband med barnkonsekvensbedömningen analyserades genom att räkna och anteckna de saker som fått flest omnämningar. Varje skola och enhet inom småbarnspedagogiken fick svara på enkäten endast en gång. Om någon enhet hade svarat flera gånger, behandlades svaren som ett svar för att undvika förvrängningar i svaren. Enkäten genomfördes på både finska och svenska.

Genomförande av verkstaden för barnkonsekvensbedömning

I servicenätets planeringsskede genomfördes en verkstad för delaktighet, i Linnankosken lukio 15.8.2024. Under evenemanget presenterades de viktigaste resultaten av den elektroniska enkäten för skolelever våren 2024 i en för barnen begriplig form. Evenemanget var tvåspråkigt.

Till evenemanget inbjöds två barnrepresentanter från varje skola i Borgå, vars rekommenderade minimiålder var 10 år. Vid evenemanget delades barnen in i smågrupper så att det fanns barn från olika skolor i grupperna. Hög- och lågstadieläverna delades in i egna grupper för att alla skulle ha möjlighet att delta i diskussionen.

Under evenemanget hade barnen i uppgift att fundera på och svara på frågor i anslutning till servicenätsutredningen. Frågorna hade följande teman: en bra skola, kompisar i skolan, en trygg skola och skolans gårdsområde.

Barnen hade möjlighet till växelverkan i smågrupper och dessutom i hela gruppen av deltagare. I smågrupperna diskuterade barnen den givna uppgiften och motiverade sitt svar skriftligt. Efter det berättade varje grupp högt för hela publiken vad de upplevde som viktigast av sina svar.

Verkstaden genomfördes under ledning av en utomstående expert och med hjälp av enhetens personal.

Utöver dessa delaktighetsåtgärder skickades frågor som på grund av tidsbrist inte hann behandlas under verkstaden till de elever som deltog i verkstaden så att de fick svara på dem i efterhand. Frågorna gällde skolans trivsel, ett bra klassrum, skolresan, skolans närmiljö och saker som gör skoldagen enklare och roligare. Frågorna baserade sig på de viktigaste resultaten av vårens enkät.

5.2 Resultat av barnkonsekvensbedömningen

De viktigaste resultaten av enkäterna i barnkonsekvensbedömningen

Enkäten till föräldrar inom den grundläggande utbildningen besvarades av 471 föräldrar från alla finskspråkiga skolor och 232 föräldrar från alla svenskspråkiga skolor. För närvarande finns det 3 791 elever i den finskspråkiga grundläggande utbildningen och 1 754 elever i den svenskspråkiga grundläggande utbildningen. Skolelevernas enkät besvarades av 13/14 finskspråkiga och 6/9 svenskspråkiga skolor. Enkäten till föräldrar inom småbarnspedagogiken besvarades av 212 föräldrar på finska från alla enheter inom småbarnspedagogiken och av 46 föräldrar på svenska språk från 11 enheter inom småbarnspedagogiken. För tillfället finns det 56 enheter för småbarnspedagogik. Barnen inom småbarnspedagogiken svarade på finska för sju enheter och på svenska för tre enheter.

Av enkäterna framgick att skoleleverna tycker att en bra skola är en sådan där det inte förekommer mobbning och där det är tryggt. Barnen tycker att det viktigaste i en bra skola är kompisarna. I frågor som gällde en bra lärmiljö framkom det att barnen önskar att klassrummen ska vara rymliga och rena. Barnen nämnde dålig arbetsro och oljud som de faktorer som mest stör inläringen. Det viktigaste på skolgården är gungor, spel- och fotbollsplaner samt tak eller träd som ger regn- och solskydd. I fråga om skolvägen är det viktigaste för barnen att den är säker och kort.

Enkäten som riktade sig till barn inom småbarnspedagogiken visade att barnen tycker att det roligaste är att vara i gymnastiksalen, leka inomhus och leka tillsammans. De tråkigaste sakerna inom småbarnspedagogiken var enligt barnen ledd verksamhet såsom morgonsamling, att leka ensam och att vila på dagen. Av barnens svar framgick att det är viktigt för dem att röra på sig och leka både inomhus och utomhus. Dessutom är lekredskap utomhus, leksaker inomhus och att leka tillsammans med vänner de mest betydelsefulla sakerna i småbarnspedagogiken.

Enkäten som riktade sig till vuxna visade att föräldrarna och de närstående vuxna anser att det viktigaste i barnets skolgång är en kunnig och kompetent personal och att barnet gärna går till skolan. I den fritt formulerade responsen i enkäten lyfte föräldrarna fram gymnastiksalarnas användbarhet, säkerställandet av säkerhet och sundhet, skolornas gårdsområden, som borde utvecklas bland annat genom att öka känslan av utrymme, och säkerställandet av arbetsron under lektionerna.

Enkäten som riktade sig till föräldrar till barn inom småbarnspedagogiken visade att det viktigaste inom småbarnspedagogiken är att det finns tillräckligt med kunnig personal. I enkäten uttrycktes också uppskattning för att barnet gärna går till vårdplatsen på morgonen och att lokalerna är hälsosamma och trygga. I den fritt formulerade responsen i enkäten lyfte föräldrarna fram att det borde finnas mer skydd mot vind och sol på gården.

De viktigaste resultaten av verkstaden

Resultaten från verkstaden visade att det viktigaste som främjar lärandet är möjligheten till mellanmål och att barnen önskade till exempel en mellanmålsautomat i skolorna, bilaga 3. Barnen var eniga om att det måste finnas kompisar i samma årskurs, eftersom risken att bli ensam då är så liten som möjligt. Med en kompis på samma årskurs har man mycket gemensamt, samma läroämnen och uppgifter.

Resultaten visade också att skolans säkerhet består av pålitliga lärare, vänner och vuxna, bilaga 3. På skolgården önskar barnen regn- och solskydd, under vilket det också är möjligt att leka, och fler saker som möjliggör rörelse, såsom trampoliner, klätterplatser, spelplatser och möjlighet att bada. Eleverna önskade också mera trivsel på gårdarna, vilket kunde skapas med hjälp av till exempel växtlighet och bänkar.

Resultat av svaren som gavs efter verkstaden

Av svaren som gavs i skolorna efter verkstaden för barnkonsekvensbedömning framgick det att en trivsamt skolmiljö bygger på många faktorer. Först och främst lägger bra vänner och yrkeskunniga, pålitliga lärare grunden för en trygg och uppmuntrande atmosfär. Det är också viktigt att andra vuxna är närvarande under lektionerna och rasterna, så att ingen blir ensam och att det alltid finns hjälp att få.

Mångsidighet i studierna har en nyckelroll: i par, i grupper eller i lugna utrymmen där man kan koncentrera sig. Bekväma och praktiska möbler såsom ergonomiska bord, stolar och soffor, kombinerat med god inomhusluft och belysning, förbättrar lärmiljön avsevärt. Färgglada utrymmen och stora fönster ger glädje och energi, och utrymmen avsedda för att lugna ned sig hjälper till att samla krafter.

Natur och motion är också centrala faktorer för trivseln. Nästan varje grupp lyfte fram vikten av skog, natur och rörelse. Det vore idealiskt om skolan skulle ligga nära skogen, där eleverna kunde tillbringa raster och ha lektioner. Skolresorna skulle eleverna helst cykla eller gå längs trygga rutter. Dessutom skulle fler och bättre mellanmål och vilopauser stödja orken och inläringen. En kombination av alla dessa faktorer gör skolan till en plats där det är bra att vara och lära sig.

Sammanställningstabell över barnkonsekvensbedömningen

Barnkonsekvensbedömningen har sammanställts i en tabell som förenar de tre alternativen. Barns och vårdnadshavares delaktighet är en del av de grunder som granskas. Grunderna i sammanställningstabellen (bilaga 5) är:

1. Barnets rätt till kvalitativt växande och lärande
2. Barnets rätt till stöd och till växande och undervisning enligt eget behov
3. Barnets rätt till socialt och utvecklingsmässigt stöd
4. Barnets rätt att bli hörd

5. Barnets och familjens livssituation, hörande och delaktiggörande av vårdnadshavarna
6. Konsekvenser för andra intressentgrupper
7. Hörande och delaktiggörande av och information till personalen
8. Barnets och familjens livssituation
9. Barnets rätt till en trygg uppväxt- och lärmiljö
10. Barnets rätt till lek och hobbyer

I varje alternativ ska kärnverksamhetens kvalitet vara av så hög kvalitet som möjligt. Skillnaderna mellan olika serviceområden i alternativen är inte nödvändigtvis stora och detta försvårar konsekvensbedömningen. Här har man dock velat lyfta fram sådana konsekvenser som tydligt framträder som förändringar jämfört med nuläget eller som skiljer mellan olika alternativ eller skolor och småbarnspedagogik. I tabellen har man också velat lyfta fram barnens och vårdnadshavarnas syn på vad som utgör en god småbarnspedagogik och skola, hur de nuvarande tjänsterna fungerar och vilka saker de anser vara viktiga med tanke på tjänsterna. Resultaten av delaktigheten presenteras närmare separat i bilaga 5 till rapporten.

De tydligaste konsekvenserna är de nya serviceområdena för den finskspråkiga grundläggande utbildningen och en större koncentration av vissa tjänster inom småbarnspedagogiken till centrumområdet. En effektivisering av verksamheten medför fler barn och elever i färre enheter. Detta stärker personalens kollegialitet och kompetenskoncentration, säkerställer tillgängligheten till stödtjänster och stöd för lärande och skolgång samt utvidgar utbudet av tillvalsämnen och hobbyverksamhet i skolorna på ett mer jämlikt sätt.

Vilka konsekvenser alternativen har för barnen varierar på kort sikt från att den nuvarande skolan läggs ned, att man flyttar till en annan eller till en ny skola, att skolresan blir längre eller kortare till att det eventuellt kommer nya elever till den egna skolan och eventuellt så att ingen förändring alls kommer att ske.

I de enheter i det valda alternativet där det kommer att ske större förändringar i verksamheten, kommer det att göras en noggrannare barnkonsekvensbedömning. Det är alltid viktigt att ha med barnkonsekvensbedömning i beslutsfattandet och också i uppföljningen av konsekvenserna av besluten.

6 Konsekvenser för personalbehovet

Personalkonsekvenserna av servicenätsplanen uppkommer till följd av att antalet grupper minskar. När undervisningen eller småbarnspedagogiken flyttas till ett annat verksamhetsställe kan grupperna bildas mer optimalt. Att verksamheten vid ett verksamhetsställe övergår till ett annat verksamhetsställe innebär inte att personalbehovet försvinner helt och hållet. I de ekonomiska kalkylerna i planen har utgångspunkten varit att 40 procent av personalkostnaderna överförs till ett nytt verksamhetsställe i och med att verksamheten flyttas. Å andra sidan innebär minskningen av barnantalet på lång sikt oundvikligen också en minskning av grupperna, även om servicenätet och antalet verksamhetsställen skulle förbli oförändrade.

Grundläggande utbildning

De alternativ som beskrivs i servicenätsplanen inverkar på personalbehovet inom den grundläggande utbildningen enligt följande:

Tabell 33. Personalbehovet inom grundläggande utbildning och gymnasieutbildning i de olika alternativen.

Alternativ 1	minskning av undervisningsgrupperna före		
	2025–2030	2030–2035	2035–2040
Finskspråkiga tjänster	5–8 grupper	7–10 grupper	10–12 grupper
Svenskspråkiga tjänster	1–4 grupper	3–6 grupper	5–6 grupper

Alternativ 2	minskning av undervisningsgrupperna före		
	2025–2030	2030–2035	2035–2040
Finskspråkiga tjänster	4–7 grupper	7–10 grupper	7–12 grupper
Svenskspråkiga tjänster	1–4 grupper	4–8 grupper	6–9 grupper

Alternativ 3	minskning av undervisningsgrupperna före		
	2025–2030	2030–2035	2035–2040

Finskspråkiga tjänster	4–7 grupper	12–15 grupper	ca 20 grupper
Svenskspråkiga tjänster	1–4 grupper	8–12 grupper	11–13 grupper

Minskningen av undervisningsgrupper minskar direkt mängden undervisningspersonal och skolgångshandledare. Minskningen av en grupp minskar också en lärares arbetsinsats. Dessutom minskar kalkylmässigt arbetsinsatsen för cirka 0,3–0,5 skolgångshandledare. I och med minskning av grupperna minskar således som mest 33 lärares arbetsinsats och cirka 13–17 skolgångshandledares arbetsinsats före 2035. Nedläggning av ett helt verksamhetsställe minskar också antalet personer som arbetar med skolans stödtjänster med cirka 2 anställda i de minsta verksamhetsställena.

Inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen i Borgå finns det enligt personalplanen för 2024 sammanlagt 211 ordinarie lärartjänster och 42 lärartjänster för viss tid samt 13 rektors- eller biträdande rektorstjänster. Inom de finskspråkiga tjänsterna finns också sammanlagt 99 skolgångshandledare, av vilka 28 är anställda på viss tid.

Inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen finns det enligt personalplanen för 2024 sammanlagt 137,5 ordinarie lärartjänster och 17 lärartjänster för viss tid samt 7 rektors- eller biträdande rektorstjänster. Inom de svenskspråkiga tjänsterna finns sammanlagt 67 skolgångshandledare, av vilka 22 är anställda på viss tid.

Enligt Kevas prognos går sammanlagt 91 klasslärare i pension enligt diagrammet nedan före 2038. Enligt prognosen kommer 88 skolgångshandledare att gå i pension före 2038. Av kost- och stödtjänsterna pensioneras uppskattningsvis 15 personer och 28 allmänna sekreterare pensioneras före 2038. Minskningen av personalbehovet kan i sin helhet täckas med pensioneringar.

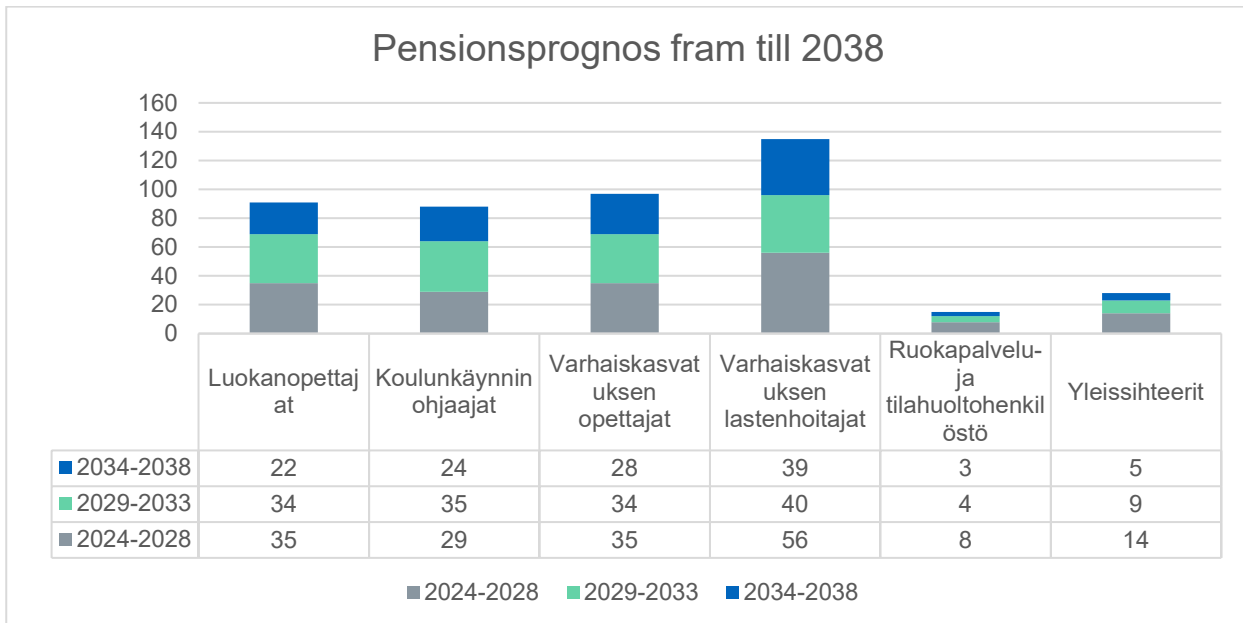

Bild 21. Pensionsprognos fram till 2038.

Tjänster inom småbarnspedagogik

Enligt grundspåret i Borgå stads befolkningsprognos minskar antalet barn i åldern 0–6 år med drygt 180 barn från 2025 till 2030 och med den nuvarande låga nativiteten med nästan 400 barn till 2040.

Antalet barn under 1 år inom småbarnspedagogiken är under tio per år. År 2025 deltar 76 procent av barnen i åldern 1–6 år i småbarnspedagogik i kommunal familjedagvård och daghem och i privat småbarnspedagogik 12–14 procent. Av barnen under skolåldern är 10 procent hemma med hemvårdsstöd. Före år 2040 sker det en serviceövergång inom tjänster för barn under skolåldern. Antalet barn i familjedagvård minskar årligen i och med att familjedagvårdarna går i pension, antalet barn med hemvårdsstöd minskar och delaktighetsgraden i småbarnspedagogiken uppskattas öka till 90 procent från nuvarande 86 procent.

Med beaktande av effekterna av serviceövergången och den ökade delaktighetsgraden är det år 2040 sammanlagt 14 färre grupper i kommunala och privata daghem än år 2025. Varje daghemsgrupp har tre anställda, varav två högskoleutbildade, lärare inom småbarnspedagogik och/eller socionom inom småbarnspedagogik, samt en barnskötare.

Enligt personalplanen för 2024 har tjänsterna inom småbarnspedagogik 191 befattningar som lärare inom småbarnspedagogik, 41 befattningar som socionom och 248,5 befattningar som barnskötare inom småbarnspedagogik. Det har varit svårt att få behöriga personer till befattningarna som lärare inom småbarnspedagogik, och därför finns det cirka 30 visstidsanställda lärare inom småbarnspedagogik.

Enligt Kevas prognos går 97 lärare inom småbarnspedagogik i pension före 2038. Enligt prognosen kommer 135 barnskötare att gå i pension före 2038.

Personalbehovet minskar i förhållande till grupperna. Personalminskningarna kan på basis av det ovan anförda genomföras helt och hållet genom pensioneringar.

Tabell 34. Personalbehovet i de olika alternativen inom småbarnspedagogik.

Alternativ 1	minskning av barngrupperna före		
	2025–2030	2030–2035	2035–2040
Tjänster inom småbarnspedagogik	Två grupper		
Alternativ 2	minskning av barngrupperna före		
	2025–2030	2030–2035	2035–2040
Tjänster inom småbarnspedagogik		5 grupper	2 grupper
Alternativ 3	minskning av barngrupperna före		
	2025–2030	2030–2035	2035–2040
Tjänster inom småbarnspedagogik	4 grupper	2 grupper	5–8 grupper

7 Tidsplan för beslutsfattandet

I fråga om nya objekt som inleder sin verksamhet fattas beslutet om att inleda planeringen fyra år innan verksamheten inleds. Två år innan verksamheten inleds fattas beslutet om att inleda bygandet och planeras verksamheten.

Om ett objekt ska läggas ned, fattas beslutet om att flytta verksamheten två år innan verksamheten överförs och man avstår från objektet med iakttagande av uppsägningstiderna i leasing-/hyresavtalet.

Servicevätsplanen godkänns preliminärt i enlighet med följande beslutsmodell:

- Beslut fattas om att införa serviceområden för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. I serviceområdena finns flera daghem och skolor.
- Beslut fattas om att förnya servicenätet för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i enlighet med det valda alternativet.

- Genomförande av det valda alternativet:
  - Beslut fattas om att godkänna åtgärderna för åren 2025–2029. Dessa åtgärder förs in i budgeten under de kommande åren. Innan beslut fattas förs samarbetsförhandlingar med personalen.
  - Ändringar för åren 2030–2034 och 2035–2040 har planerats, men noggrannare beslut om dem fattas senare efter mellanbedömningarna, då man vet närmare hur Borgå stads befolkning och särskilt antalet barn och finansieringen utvecklas. Mellanbedömningen görs en gång per fullmäktigeperiod på basis av befolkningsuppgifter och ekonomiska uppgifter samt stadsstrukturens utveckling.
  - Beslut om verkställande fattas årligen i samband med budgetbehandlingen.

Beslutsprocessen beskrivs nedan:

- Servicenätsplanen blir färdig i slutet av september.
- Stadsfullmäktige behandlar planen i en aftonskola 3.10.2024.
- Stadsstyrelsen skickar planen med dess alternativ på utlåtanderunda 7.10.2024. Planen behandlas under oktober–november i sektioner och nämnder. De som avger utlåtanden ombeds ta ställning till servicenätsplanen och modellen för beslutsfattande. Utlåtande begärs åtminstone av:
  - Nämnden för växande och lärande och utbildningssektionerna
  - Stadsutvecklingsnämnden
  - Livskraftsnämnden
  - Ungdomsfullmäktige
  - Äldrerådet
  - Rådet för personer med funktionsnedsättning
- Det ordnas ett informations- och diskussionsmöte för invånarna 10.10.2024.
- Personalen informeras om hur ärendet framskrider.
- Stadsdirektörens förslag till servicenätsplan publiceras efter nämndernas utlåtanden efter mitten av november.
- Meningen är att stadsfullmäktige ska fatta beslut om servicenätet och om budgeten för 2025 vid sitt sammanträde 11.12.2024.

8 Sammanfattning och slutsatser

I Borgå stads budget för 2024 har man beslutat att under året göra en servicenätsutredning om skolor och daghem samt en plan för framtiden för sektorn för växande och lärande.

I servicenätsplanen för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen har man granskat Borgå stads servicenät för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen och dess ändringsbehov före år 2040.

Planeringen av servicenätet grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorn för växande och lärande, lokaltjänsterna och planeringen av markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen. Servicenätsprojektet har styrts av stadsstyrelsen.

När antalet barn minskar måste servicenätet förnyas så att staden även i framtiden kan producera kvalitativa tjänster på ett jämlikt och kostnadseffektivt sätt. Om antalet barn minskar enligt prognosen, minskar detta också stadens statsandelar i betydande grad. Den uppskattade minskningen av statsandelarna enligt det positiva grundspåret är cirka 5,8 miljoner euro och enligt grundspåret cirka 12 miljoner euro per år. Samtidigt ökar kostnadsutvecklingen inom sektorn för växande och lärande från nivån 17 miljoner euro år 2023 till cirka 140 miljoner euro år 2027. Antalet barn (0–18 år) minskar i det positiva grundspåret med 800 barn och i grundspåret med 1 700 barn fram till år 2040.

Grunden för planeringen av servicenätet är strategiska principer och riktlinjer, med vilka man kan skapa en bestående, mångsidig och långvarig verksamhetsmodell. Vid beredningen av servicenätet har stadsfullmäktiges beslut om budgeten iakttagits både i fråga om programmet för balansering av ekonomi och produktivitet och i fråga om investeringar. Servicenätet ställs i relation till ändringar i omvärlden, så som befolkningsförändringar, ändringar i lagstiftningen, framförhållningen av servicebehov och ordnandet av tjänster, ändringar i finansiering och kostnader samt behov av totalrenoveringar och nybyggnad.

I programmet för balansering av ekonomi och produktivitet har det angetts att målet enligt vilket sektorn för växande och lärande ska dämpa ökningen av sina kostnader är cirka 10,9 miljoner euro före utgången av år 2027. Målet är att genom strukturella lösningar undvika permitteringar och uppsägningar av personalen och bättre utnyttja de möjligheter som medförs av pensioneringar inom sektorn som har en stor personal. Inom sektorn går 20–30 personer i pension varje år.

Barnkonsekvenserna har bedömts på ett omfattande sätt genom olika åtgärder, med beaktande av de pedagogiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna för ordnandet av tjänsterna på stadsnivå samt tekniska och lägesrelaterade aspekter, med särskild tonvikt på barnens jämlikhet. Barnkonsekvensbedömning har gjorts i två skeden: först i samband med utredningen av servicenätets nuläge och senare i samband med planeringen av servicenätet. I båda skedena har barnen och deras föräldrar och andra närstående vuxna hörts, och deras synpunkter har beaktats vid bedömningen av åtgärdsförslagen. Barnkonsekvensbedömning har dessutom gjorts som ett multiprofessionellt sakkunnigarbete. Barnkonsekvensbedömningen har gjorts enligt den modell som bildningsnämnden beslutade om 15.12.2022 (175 §).

Personalen har dessutom kunnat delta i processen genom en enkät i samband med programmet för balansering av ekonomi och produktivitet. Dessutom har servicenätet behandlats på chefsträffar, i sektorns samarbetskommitté, i ledningsgrupper och vid andra olika möten med chefer. Cheferna har också kunnat informera personalen med hjälp av materialet på stadens webbtjänst och med hjälp av sidan med ofta ställda frågor (FAQ).

Servicenätsutredningen presenterades i stadsfullmäktiges aftonskola våren 2024 och servicenätsplanen behandlas i en aftonskola 3.10. För kommuninvånarna ordnas ett öppet informationsmöte 10.10. Staden har informerat om processens olika skeden genom hela arbetet. Framskridandet av processen med servicenätet har gått igenom i nämnden för växande och lärande och i stadsutvecklingsnämnden våren 2024 och det har publicerats flera meddelanden om ärendet under processen samt öppnats en egen webbsida i stadens webbtjänst.

Utredningen om servicenätets nuläge blev klar under våren 2024. Principerna för servicenätsplanen godkändes vid stadsstyrelsens möte 8.4.2024 och scenariodefinitionerna fastställdes vid stadsstyrelsens möte 12.8.2024.

Utgångsuppgifterna för de föreslagna alternativen för utveckling av servicenätet består av en prognos över antalet barn, ett mål för beläggningsgraden och uppgifter om nuläget vilka framkom av utredningen om servicenätet. Planeringen av alternativen har genomförts utgående från den mest sannolika prognosen för antalet barn och det har bildats granskningspunkter för varje fullmäktigeperiod.

I servicenätsplanen har man som utgångspunkt för befolkningsgranskningen valt ett s.k. grundspår som baserar sig på befolkningsutfallet under de senaste fem åren. Dessutom granskas en positiv prognos som betonar de positiva årens inverkan på befolkningsutvecklingen. De bästa åren för befolkningsutvecklingen i Borgå under de senaste tio åren var 2014 (0,6 %), 2020 (0,5 %) och 2021 (1%). Särskilt åren 2020 och 2021 påverkades befolkningsförändringarna av coronapandemin. En utveckling i enlighet med målsåret behandlas endast på allmän nivå, och det förmodade antalet barn år 2025 enligt målsåret (11 435) överskrider utfallet i juli 2024 (10 797) med nästan sex procent, vilket med beaktande av utvecklingen under de senaste åren inte verkar realistiskt.

Enligt prognoserna minskar antalet barn kraftigt i hela landet, även i Borgå. Enligt befolkningsprognosen som används i planeringen av servicenätet finns det år 2040 cirka 16 procent färre barn i Borgå än år 2025 (0–18-åringar). Enligt prognosen är antalet barn

år 2040 cirka 8 800, medan antalet år 2025 är cirka 10 500. I servicenätsplanen har servicenätet också bedömts enligt en s.k. positiv prognos. Även enligt den kommer antalet barn att minska till cirka 9 800 fram till år 2040, dvs. antalet barn skulle vara cirka 7 procent färre än år 2025. Antalet barn minskar dock inte jämnt i hela staden, utan i vissa skolor minskar antalet elever kraftigt, medan det redan under de närmaste åren behövs mer utrymme och tilläggsinvesteringar på centrala platser.

Samtidigt som antalet barn i skolorna och småbarnspedagogiken minskar, sjunker också stadens statsandelar för dessa tjänster betydligt. Stadens årliga statsandelsinkomster minskar med cirka 3,8 miljoner euro år 2030 och med cirka 5,2 miljoner euro år 2040, om barnantalet utvecklas enligt det s.k. positiva prognospåret. Om barnantalet utvecklas enligt grundspåret, är stadens årliga statsandelar år 2030 cirka 5,8 miljoner euro lägre och år 2040 cirka 12 miljoner euro lägre än år 2025.

Verksamhetsmässiga och ekonomiska skäl förutsätter att stadens servicenät för småbarnspedagogik och grundläggande utbildning kan anpassas flexibelt när servicebehovet förändras. I denna servicenätsplan har man granskat tre alternativa sätt att utveckla servicenätet under tidsperioderna 2024–2029, 2030–2034 och 2035–2040. Avsikten är att utifrån denna servicenätsplan fatta beslut om ändringar i servicenätet under den första perioden, dvs. åren 2024–2029. Ändringar för åren 2030–2034 och 2035–2040 har föreslagits utgående från den nuvarande befolkningsprognosen, men noggrannare beslut för dessa år fattas närmare den aktuella tidpunkten, då man vet närmare hur Borgå stads befolkning och särskilt antalet barn utvecklas.

Serviceområdena utgör grunden för planeringen och möjliggör i fortsättningen en flexibel styrning av kundströmmarna och ett urval av metoder för ekonomisk balans. I alla alternativ har principerna för planeringen av servicenätet följts, planen har gjorts upp med iakttagande av dem. I alla alternativ är tjänsterna för småbarnspedagogik och utbildning lätt tillgängliga.

I alternativ 1 görs måttliga ändringar och funktionella förbättringar i servicenätet och staden avstår från vissa tillfälliga lokaler. Epoon koulu läggs ner år 2025 och Ilolan koulu år 2026 och eleverna övergår till Keskuskoulu. Peipon koulu läggs ner när Gammelbackan koulu blir färdig år 2028. Huktis daghems och Villa Villekulla daghems tillfälliga lokaler slopas år 2026 och barnen flyttar till nya Huktis daghem. Parkdaghemmet läggs ner år 2029 när nya Sjötullens daghem blir färdigt. Planen är att lägga ner Kullo skola senast 2040.

I alternativ 1 är utgifterna för utbildningstjänsterna och tjänsterna inom småbarnspedagogik i genomsnitt 90,7 miljoner euro per år under åren 2024–2029, dvs. cirka 0,6 miljoner euro mindre än i det s.k. nollalternativet. I slutet av granskningsperioden år 2040 skulle de årliga kostnaderna vara cirka 1,0 miljoner euro lägre än i nollalternativet och kumulativt skulle besparingarna uppgå till cirka 12,6 miljoner euro jämfört med nollalternativet fram till år 2040.

I alternativ 2 genomförs åren 2024–2029 samma åtgärder som i alternativ 1, och dessutom avstår staden från barackerna i Tolkkisten koulu år 2028. I alternativ 2 planeras att Kullo skola läggs ner år 2030, Kulloon koulu och Kullo daghem år 2035 samt

Jokilaakson koulu år 2036. I alternativ 2 är utgifterna för utbildningstjänsterna och tjänsterna inom småbarnspedagogik i genomsnitt 90,7 miljoner euro per år under åren 2024–2029, dvs. cirka 0,6 miljoner euro mindre än i det s.k. nollalternativet. I slutet av granskningsperioden år 2040 skulle de årliga kostnaderna vara cirka 2,2 miljoner euro lägre än i nollalternativet och kumulativt skulle besparingarna uppgå till cirka 20,3 miljoner euro jämfört med nollalternativet fram till år 2040.

I alternativ 3 genomförs också under åren 2024–2029 samma åtgärder som i de tidigare alternativen, men dessutom planeras att Ebbo daghem läggs ner år 2029. I alternativ 3 planeras att Kullo skola läggs ner 2028, Kulloon koulu 2033 och Kullo daghem 2035, Jokilaakson koulu 2031, Hamarin koulu 2033 och Sannäs skola 2032. Dessutom planeras att ett daghem läggs ner i det östra området för småbarnspedagogik. I alternativ 3 är utgifterna för utbildningstjänsterna och tjänsterna inom småbarnspedagogik i genomsnitt 90,4 miljoner euro per år under åren 2024–2029, dvs. cirka 0,8 miljoner euro mindre än i det s.k. nollalternativet.

I slutet av granskningsperioden år 2040 skulle de årliga kostnaderna vara cirka 5,4 miljoner euro lägre än i nollalternativet och kumulativt skulle besparingarna uppgå till cirka 47,9 miljoner euro jämfört med nollalternativet fram till år 2040.

Borgå har också gjort betydande investeringar i skolor och daghem under de senaste tolv åren, cirka 152 miljoner euro. I dessa investeringar är Borgå i förhållande till sin storlek i topp i vårt land. En av utgångspunkterna för planeringen av servicenätet har dessutom varit att det fram till år 2040 kommer att behövas investeringar i servicenätet på cirka 80 miljoner euro i nybyggnad eller totalrenoveringar (tabell 15). Nya enheter/byggnader skulle vara: Gammelbackan koulu, Vårdalens daghem, Huktis nya daghem, Sjötullens daghem samt Hinthaaran koulus totalrenovering och gymnastiksal.

Koncentrationen till större enheter minskar tjänstens sårbarhet, men leder till längre skolresor/resor för att utträta ärenden i glesbygdsområden. I alla alternativ kan skolskjutsar ordnas på ett vettigt sätt och resornas längd är rimliga. De centraliserade tjänsterna förbättrar i viss mån de nuvarande tjänsterna (t.ex. elevvård, valfrihet, hobbyverksamhet, stöd för lärande). Det går fortfarande att trygga tvåspråkighet inom tjänsterna.

Borgå växer ojämnt. Cirka 4 000 invånare per år flyttar inom kommunen. I ljuset av den senaste tidens utveckling och de tydliga förändringarna i befolkningsstrukturen som finns i sikte, är de mest attraktiva områdena i Borgå under de närmaste åren centrum och dess närområden. Detta gäller både höghusbyggande och småhusbyggande.

De tydligaste ekonomiska skillnaderna mellan de olika föreslagna alternativen uppkommer i fråga om fastighetsunderhåll och interna hyror samt andra stödtjänster. I de godkända principerna har det konstaterats att stödtjänsterna andel inte får vara större än kärntjänsternas andel i fortsättningen. På så sätt vill man också betona satsningarna på undervisningens och småbarnspedagogikens kvalitet.

Bilagor

Bilaga 1. Principer för planeringen av servicenätet i Borgå, FCG 19.3.2024.

Bilaga 2. Daghems- och skolprojekt 2012–2024

Bilaga 3 Resultat från barnkonsekvensbedömningen, Boost Brothers Oy

Bilaga 4. Modell för barnkonsekvensbedömning i Borgå, godkänd av bildningsnämnden 2022

Bilaga 5. Barnkonsekvensbedömningens delområden och sammanställningstabell

Bilaga 6. Itä-Uudenmaan väestönkehityksen tulevaisuuden kuvat MDI 22.9.2023

Bilaga 7. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tulevaisuudennäkymiä, Utbildningsstyrelsen 2020

Bilaga 8. Mitä väestönkehityksestä tulisi tietää syksyllä 2024? MDI 3.10.2024